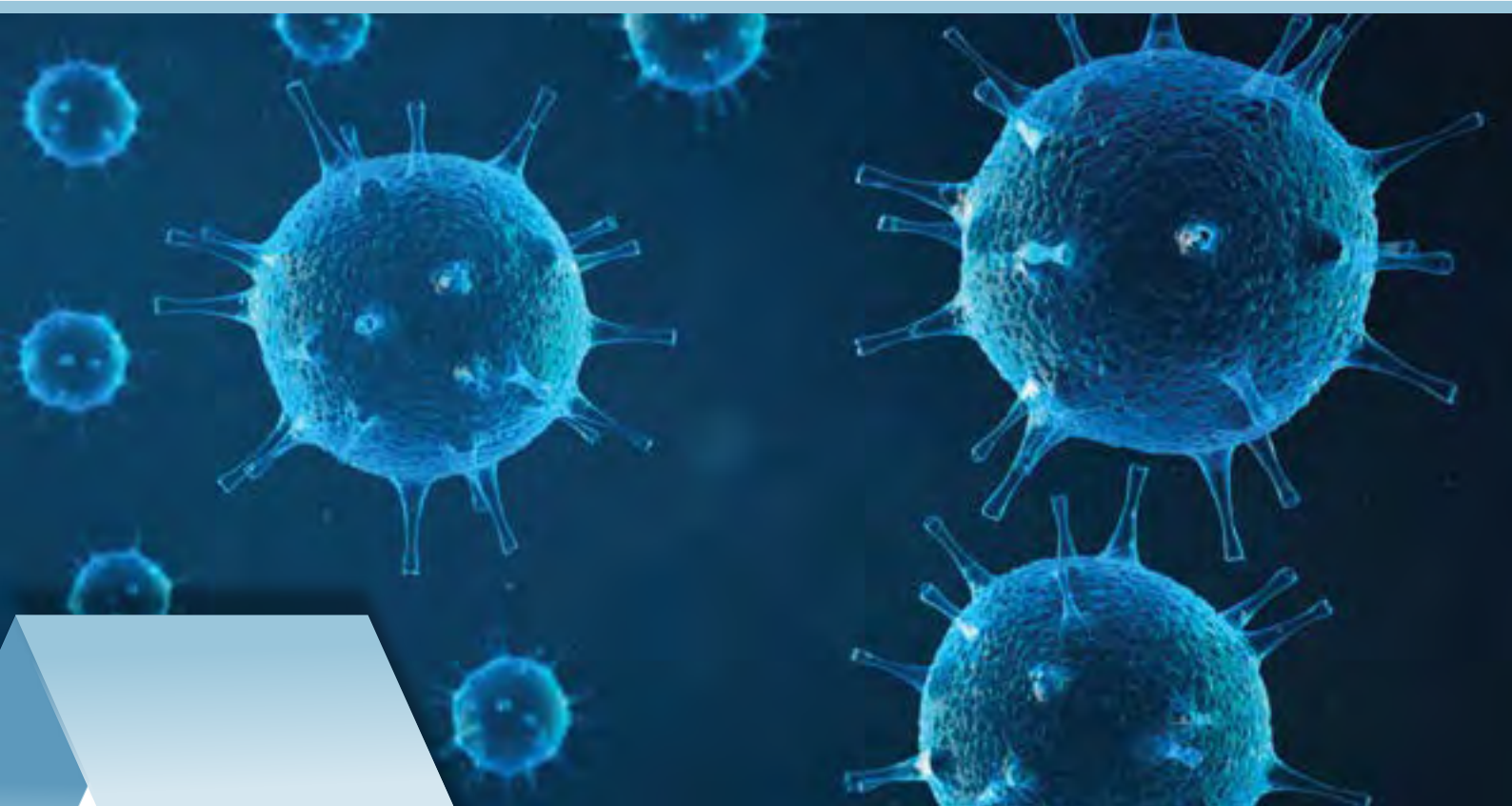

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

COVID-19

**ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:
ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ**

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
Αθήνα, Ιούνιος 2020

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

COVID-19

**ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:
ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ**

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
Αθήνα, Ιούνιος 2020

© copyright, Ιούλιος 2020: Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.)

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

Γιώργος Βερνίκος, Πρόεδρος Ο.Κ.Ε.

Απόστολος Ξυράφης, Γενικός Γραμματέας Ο.Κ.Ε.

Επιστημονική επιμέλεια - Επιμέλεια έκδοσης:

Δρ. Μάρθα Θεοδώρου, Υπεύθυνη Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων Ο.Κ.Ε.

Δρ. Αφροδίτη Μακρυγιάννη, Επιστημονική Συνεργάτιδα Ο.Κ.Ε.

Δημήτριος Μπίμπας, Επιστημονικός Συνεργάτης Ο.Κ.Ε.

Δημιουργικό - Παραγωγή:

ΚΑΜΠΥΛΗ ΑΕΒΕ, Αραμπέλλα Λαζαρίδου

Αντιγόννης 60, 104 42 Αθήνα, Τηλ.: 210 5156810 -20 -30

Απαγορεύεται σύμφωνα με το νόμο η ολική ή μερική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η διασκευή ή αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε τυποτεχνικό, ηλεκτρονικό ή άλλο μέσο χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

ISBN: 978-960-98643-4-3

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ	5
ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.	7
ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	9
ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ	23
ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ	37
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ	43
ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Ε. ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ Ο.Κ.Σ. ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑ	51
ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ	57
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ	61
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ	89
ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.	97

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η COVID-19 είναι νόσος που προκαλείται από ένα νέο τύπο κορωνοϊού (SARS-CoV-2), ο οποίος ανιχνεύθηκε για πρώτη φορά στην Κίνα.

Τον Δεκέμβριο του 2019 καταγράφηκε στην πόλη Wuhan έξαρση της COVID-19, η οποία εξαπλώθηκε γρήγορα σε άλλες περιοχές της Κίνας και του κόσμου. Τον Ιανουάριο του 2020 παρουσιάστηκαν μεμονωμένα κρούσματα σε ορισμένα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Στα τέλη Φεβρουαρίου του 2020 η Ιταλία ανέφερε σημαντική αύξηση των κρουσμάτων της COVID-19 στις βόρειες περιοχές της χώρας. Ταυτόχρονα, πολλά άλλα κράτη-μέλη αρχίζουν να αναφέρουν περιπτώσεις ατόμων που έχουν προσβληθεί από τον ιό.

Το Μάρτιο του 2020 όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ ανέφεραν πλέον κρούσματα της COVID-19. Ο αριθμός των κρουσμάτων εξακολούθησε έκτοτε να αυξάνεται.

Στις 11 Μαρτίου 2020 ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) κήρυξε την COVID-19 ως πανδημία.

Στις 17 Μαρτίου 2020 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, για να ενισχύσει τα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης, αποφάσισε την εφαρμογή προσωρινού περιορισμού των μην αναγκαίων ταξιδιών προς την ΕΕ.

Τη Δευτέρα, 23 Μαρτίου 2020, ξεκίνησε η εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων στην Ελλάδα.

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

«Βρισκόμαστε μπροστά σε νέες προκλήσεις»

Αγαπητοί φίλοι αναγνώστες,

Η πανδημία ενέσκηψε απρόσμενα –εκεί που νομίζαμε ότι «βρισκόμασταν στον σωστό δρόμο»– όπως συχνά συμβαίνει στη ζωή, ξαφνιάζοντάς μας, αλλιάζοντας την καθημερινότητά μας και σίγουρα καλώντας μας σε αναστοχασμό.

Η ικανοποίηση από την πετυχημένη διαχείριση της υγειονομικής κρίσης συνοδεύεται από την αγωνία για τις αντοχές της οικονομίας. Στο προσκήνιο τέθηκαν οι πολιτικές για τη διατήρηση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων και τη στήριξη της απασχόλησης. Οι αναγκαίες ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της δανειακής και επιδοτούμενης ρευστότητας των επιχειρήσεων, τα υγειονομικά πρωτόκολλα, οι κατάλληλες πολιτικές επιδότησης της απασχόλησης, ώστε να απορροφηθούν οι κραδασμοί στην οικονομία και να μην εκτιναχθεί η ανεργία, αποτελούν μείζονα θέματα διαπραγματεύσεων της κυβέρνησης με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς και τους κοινωνικούς εταίρους.

Στην πραγματικότητα όλα δοκιμάζονται σκληρά: Οι αντοχές και η συνοχή της κοινωνίας, η αποτελεσματικότητα και ο ψηφιακός και θεσμικός μετασχηματισμός του κράτους. Επίσης, η ικανότητα ανταπόκρισης της φιλελεύθερης δημοκρατίας στις απαιτήσεις μιας νέας σχέσης ασφάλειας και ελευθερίας και μιας νέας σχέσης πολιτικής νομιμοποίησης και τεκνοκρατικής εγκυρότητας. Οι δυνατότητες αναπροσαρμογής της οικονομίας σε νέα παραγωγικά και καταναλωτικά πρότυπα, οι εργασιακές σχέσεις και το κοινωνικό κράτος, οι προοπτικές της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και οι εσωτερικές ανισότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), οι διεθνο-πολιτικοί και στρατιωτικοί συσχετισμοί σε όλα τα πεδία κ.ο.κ.

Η ανάγκη αναδιάρθρωσης της οικονομίας, ώστε ν' αντιμετωπισθεί η ύφεση που συνοδεύει την πανδημία, καθιστά επιτακτική τη συζήτηση και το διάλογο όλων των κοινωνικών εταίρων και φορέων στο πλαίσιο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Ο.Κ.Ε.), η οποία αποτελεί το μοναδικό συνταγματικό θεσμό κοινωνικού διαλόγου, έχοντας τα εξής βασικά σημεία αναφοράς: Πρώτο, την Εθνική Κοινωνική Αναπτυξιακή Συμφωνία, όπως διαμορφώθηκε από την Ο.Κ.Ε. και συμφωνήθηκε απ' όλες τις παραγωγικές δυνάμεις της χώρας τον Φεβρουάριο του 2018, στην οποία διατυπώνονται οι αναπτυξιακοί τομείς προτεραιότητας και οι αναγκαίες θεσμικές παρεμβάσεις για την αναδιάρθρωση του εθνικού παραγωγικού μοντέλου και την αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης και των θεσμών. Δεύτερο, τις κατευθύνσεις και τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ. Τρίτο, το πρόσφατο Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που προβλέπει να διοχετευτούν στη χώρα μας 32 δισ. ευρώ –επιπρόσθετα των 19 δισ. ευρώ του νέου ΕΣΠΑ– με άξονες την πράσινη οικονομία, τις υποδομές, τον εκσυγχρονισμό και την ψηφιοποίηση της Δημόσιας

Διοίκησης και την κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, το οποίο εφόσον τελικά εγκριθεί και υλοποιηθεί, θα προσφέρει νέες προοπτικές στην ελληνική οικονομία. Τέταρτο, το σχέδιο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας για την αποτελεσματική κατανομή των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης (Recovery Fund/Next Generation EU), που ετοιμάζεται από τη συσταθείσα από την κυβέρνηση Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, με επικεφαλής το νομπελίστα κ. Χριστόφορο Πισσαρίδη.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, ο θεσμικός κοινωνικός διάλογος αποκτά ιδιαίτερη σημασία: Σε όσους αντιλαμβάνονται τις προκλήσεις και πιστεύουν στη Δημοκρατία με την ενεργή ανάμειξη υπεύθυνων πολιτών και φορέων. Σε όσους κατανοούν ότι η οικονομία απαρτίζεται από αλληλοσυγκρουόμενες ομάδες συμφερόντων, που θα εντείνουν τις πιέσεις τους τη δεδομένη χρονική στιγμή, ώστε να αποσπάσουν τα μέγιστα ίδια οφέλη. Σε όσους αντιλαμβάνονται ότι τίποτα δεν είναι αυτονόητο και βέβαιο σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Σε όσους συμφωνούν ότι και το πιο ολοκληρωμένο σχέδιο για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας μας εξαρτάται από πλήθος λεπτομερειών, εξειδικεύσεων, τρόπων εφαρμογής και πολιτικών προτεραιοτήτων. Σε όσους αντιλαμβάνονται ότι οι κοινωνικές ανισότητες και οι ανισότητες μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών θα διευρυνθούν ακόμα περισσότερο από τις επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία. Σε όσους συμφωνούν ότι για την εθνική ανασυγκρότηση της χώρας μας –με αφορμή και το επετειακό 2021– οφείλουμε να κινητοποιήσουμε τις πλέον δημιουργικές δυνάμεις, με ενότητα, έμπνευση και προσήλωση στην αλήθεια, ώστε να πρωτοστατήσουμε στις μεγάλες προκλήσεις που είναι μπροστά μας.

Η παρούσα έκδοση της Ο.Κ.Ε. παρουσιάζει τη δική της συμβολή, καθώς και τη συμβολή των θεσμικών Οργάνων της ΕΕ και διεθνών Οργανισμών στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας στην οικονομία και την κοινωνία.

Γιώργος Βερνίκος

**ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ
ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ**

Απρίλιος 2020

ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

1. Εισαγωγή

Η πανδημική κρίση, αποτέλεσμα της διάδοσης του νέου κορωνοϊού COVID-19 δοκιμάζει βαρύτητα τις αντοχές των κοινωνιών, των οικονομιών αλλά και των συστημάτων υγείας, ακόμη και στις πιο ανεπτυγμένες χώρες, ενώ παράλληλα θέτει σημαντικές προκλήσεις στους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Η αναγκαιότητα άμεσης απόκρισης σε αυτή την παγκόσμια έκτακτη ανάγκη είναι επιτακτική για την προστασία της δημόσιας υγείας, την ενότητα της κοινωνίας, το μέλλον της εργασίας, τη σχέση της ανθρώπινης δραστηριότητας με το περιβάλλον, αλλά και την ίδια την ποιότητα της δημοκρατίας.

Ελάχιστα χρόνια μετά την οικονομική κρίση του 2008, τη συνακόλουθη κρίση χρεών της ευρωπαϊκής περιφέρειας και με εμμένουσα τη μεταναστευτική κρίση, η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με μια πρωτόγνωρη απειλή με δραματικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Οι αρχικές εκτιμήσεις δείχνουν σημαντική μείωση του ΑΕΠ και εκτίναξη της ανεργίας. Παρόμοια είναι και η κατάσταση για τη χώρα μας, σε μια περίοδο μάλιστα που η ελληνική οικονομία είχε μόλις αρχίσει να ανακάμπει από τη δωδεκαετή δημοσιονομική κρίση.

Παρά το γεγονός ότι στο αρχικό στάδιο της πανδημίας οι ευρωπαϊκές χώρες έδρασαν μεμονωμένα, πολύ γρήγορα συνειδητοποιήσαν ότι οι συντονισμένες πρωτοβουλίες αποτελούν μονόδρομο. Όπως αναφέρεται και από τον Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹ ...«όλα τα κράτη-μέλη μας έχουν θεσπίσει ισχυρά μέτρα για την πρόληψη της διάδοσης του ιού και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κινητοποιεί όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της για να τα στηρίξει. Από το συντονισμό των μέτρων για τον έλεγχο των συνόρων, την υποστήριξη των επαναπατρισμών, την προώθηση κοινών διαδικασιών σύναψης συμβάσεων για ιατρικό εξοπλισμό, την εξασφάλιση ελεύθερης διέλευσης για βασικά αγαθά στην εσωτερική αγορά έως την κινητοποίηση μιας άνευ προηγουμένου οικονομικής στήριξης και χαλαρών κανόνων για τους εθνικούς προϋπολογισμούς και τις κρατικές ενισχύσεις».

Είναι σαφές ότι το επόμενο διάστημα, η εθνική και ευρωπαϊκή οικονομική πολιτική θα πρέπει να εστιάσει κατά προτεραιότητα:

- Στην επιτυχή έκβαση της επιστημονικής μάχης με την υγειονομική απειλή και την ενίσχυση της έρευνας σε κρίσιμους τομείς για την κοινωνία και τον πλανήτη (υγεία, περιβάλλον, τεχνολογία).
- Στην αναθεώρηση πτυχών της ευρωπαϊκής οικονομικής πολιτικής και των διαθέσιμων μέσων χρηματοοικονομικής υποστήριξης, ώστε να καλύπτεται μεγαλύτερο εύρος οικονομικών και κοινωνικών αναγκών, όπως επίσης να σηματοδοτεί τη βούληση για κοινή αντίδραση, η οποία θα επιτρέψει στα κράτη-μέλη της να ξεπεράσουν τις υγειονομικές και τις οικονομικές προκλήσεις.
- Στη διατήρηση και την υποστήριξη της παραγωγικής ικανότητας των οικονομιών, των επιχειρήσεων και των κλάδων με συγκριτικά πλεονεκτήματα.
- Στη δημιουργία πρωτοκόλλων λειτουργίας των μεταφορών και των τουριστικών επιχειρήσεων, ρεαλιστικά εφαρμόσιμων και βιώσιμων.
- Στην ενίσχυση των μηχανισμών κοινωνικού διαλόγου και την αποτροπή –με αφορμή την κρίση– εμφάνισης αντιδημοκρατικών πρακτικών και κατάλυσης κεκτημένων δικαιωμάτων.
- Στην κάλυψη των πιο ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και την προστασία του πληθυσμού, με όρους οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.
- Στην προστασία της οικογένειας, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των μελών της και την οφειλόμενη ειδική μέριμνα για τις πολύτεκνες οικογένειες.

Η Ελληνική κυβέρνηση διαχειρίζεται την κρίση με ευθύνη και αποφασιστικότητα. Ακολούθησε έγκαιρα το μοντέλο του αυστηρού lockdown της πόλης Wuhan, παρά τις όποιες ενστάσεις σχετικά με την περιστολή των ατομικών ελευθεριών και τις επιπτώσεις του στην οικονομία και την κοινωνία. Έλαβε επίσης πρωτοβουλίες για την ενίσχυση και τη στήριξη των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών που πλήττονται από αυτήν την πρωτόγνωρη κατάσταση. Όπως επισήμανε δε ο Υπουργός Οικονομικών: «η Κυβέρνηση θα αξιοποιήσει όλα τα διαθέσιμα μέσα, για να ανταποκριθεί στην παρούσα πρωτόγνωρη κατάσταση. Το πότε, όπως είπε, και το πώς και σε ποιο βαθμό θα αξιοποιήσει το κάθε μέσο που έχει στη διάθεσή της, αποτελεί συνάρτηση της χρονικής διάρκειας, της έντασης και της εξέλιξης του προβλήματος».

Είναι σίγουρο ότι θα χρειαστούν επιπλέον μέτρα στήριξης για επιμέρους παραγωγικούς κλάδους και για επιμέρους κατηγορίες εργαζομένων. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι τα μέτρα αυτά θα πρέπει να προκύψουν μέσα από τη συμμετοχή και τη συναίνεση των κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών. Και αυτό γιατί, όπως έχει συμβεί και στο παρελθόν, σε τέτοιες κρίσιμες καταστάσεις η σημασία του κοινωνικού διαλόγου και της κοινωνικής συναίνεσης είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη μετάβαση στην επόμενη μέρα. Είναι ευθύνη των κοινωνικών εταίρων να αναδείξουν συναινετικές προτάσεις τόσο στο εργασιακό πεδίο όσο και στην οικονομία και την κοινωνία για την προστασία της δημόσιας υγείας, την ενότητα της κοινωνίας, το μέλλον της εργασίας και της σχέσης της ανθρώπινης δραστηριότητας με το περιβάλλον.

Η επόμενη μέρα θα είναι διαφορετική? Πολλές βεβαιότητες στην οικονομία, την τεχνολογία και την ασφάλεια θα κλονιστούν. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) έχει τη Συνταγματική υποχρέωση να συμμετέχει ενεργά στο διάλογο και να αξιοποιήσει όλα τα θεσμικά εργαλεία που διαθέτει, ώστε οι τελικές επιλογές να είναι αποτέλεσμα δημοκρατικού διαλόγου, συμμετοχής και συναίνεσης των κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών. Είναι υποχρέωση της Ο.Κ.Ε. να αναδείξει συναινετικές προτάσεις τόσο στο εργασιακό πεδίο όσο και στην οικονομία και την κοινωνία: για την προστασία της δημόσιας υγείας, την ενότητα της κοινωνίας, το μέλλον της εργασίας, τη βιώσιμη σχέση της ανθρώπινης δραστηριότητας με την τεχνολογία και το περιβάλλον.

Η Ο.Κ.Ε. συμμεριζόμενη τις αγωνίες των μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων, των εργαζομένων και της κοινωνίας, και σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους που συμμετέχουν σε αυτήν, θεωρεί αναγκαία την άμεση προώθηση μιας επίκαιρης ατζέντας θεμάτων με μείζονες μεσοπρόθεσμες παρεμβάσεις σε επίπεδο εθνικής και ευρωπαϊκής πολιτικής με επίκεντρο:

- Τον κοινωνικό διάλογο και τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη λήψη αποφάσεων και τη διαχείριση μείζονων κρίσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Την αγορά εργασίας, τους τρόπους αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημικής κρίσης στην απασχόληση και τις νέες τάσεις που διαμορφώνονται μέσα από την αξιοποίηση των νέων προηγμένων ψηφιακών εργαλείων· νέες όψεις παραγωγικότητας, νέος χάρτης δικαιωμάτων των εργαζομένων
- Το νέο παραγωγικό μοντέλο και οι επιπτώσεις του COVID-19 στο μετασχηματισμό των παραδοσιακών κλάδων της οικονομίας.
- Την αντιμετώπιση του μεταναστευτικού/προσφυγικού προβλήματος ως κοινό πρόβλημα όλων των κρατών-μελών της ΕΕ.

Οι κοινωνικοί εταίροι και η κοινωνία των πολιτών αποτελούν τις δυνάμεις εκείνες που εγγυώνται την υπέρβαση της κρίσης μέσα από μηχανισμούς ανοιχτής διαβούλευσης, κριτικής αξιολόγησης και υποστήριξης των πολιτικών ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής, μέσα από την απόληψη εκφάνσεων κοινωνικού αυτοματισμού και αυτό-περιχαράκωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, εντάσσεται και το παρόν κείμενο παρέμβασης, στο οποίο σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους μελετώνται οι επιπτώσεις της πανδημικής κρίσης και κατατίθενται οι αρχικές προτάσεις για την ταχύτερη αντιμετώπιση και υπέρβασή της.

2. Οι εξελίξεις σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο

Η πανδημική κρίση και η αντιμετώπισή της με τα περιοριστικά μέτρα που επιβλήθηκαν από όλες σχεδόν τις χώρες έχει προκαλέσει σημαντικές αναταράξεις στην παγκόσμια οικονομία και στις αγορές εργασίας. Δεδομένης, βέβαια, της ετερογένειας των οικονομιών, του χρόνου εμφάνισης και του μεγέθους του πρώτου κύματος των κρουσμάτων COVID-19 στα κράτη-μέλη της ΕΕ, οι πρώτες αντιδράσεις των αρχών και των οικονομικών και κοινωνικών δρώντων και θεσμών είχαν σημαντικές διαφοροποιήσεις ανά κράτος-μέλος, αλλά και ευρύτερα σε όλες τις χώρες και περιφέρειες που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την ευρωπαϊκή οικονομία.

Ο ρυθμός επέκτασης των κρουσμάτων και οι αιτίες χαμηλής ή υψηλής νοσηρότητας διαφοροποιούνταν από χώρα σε χώρα, το οποίο θα διερευνηθεί από τους ειδικούς του τομέα υγείας στο επόμενο διάστημα. Με τα σημερινά δεδομένα, έχουν καταγραφεί 3 εκατ. κρούσματα σε 193 χώρες και η πανδημία έχει οδηγήσει σε 200.000 θανάτους παγκοσμίως, παρά τη σχεδόν καθολική επιλογή επιβολής αυστηρών μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης και αναστολής της οικονομικής δραστηριότητας (εκτός από τους στρατηγικούς τομείς ενέργειας, φαρμάκων, τροφίμων). Η στρατηγική αυτή με απτά αποτελέσματα ως προς τον περιορισμό του αριθμού των κρουσμάτων δε μπορεί να έχει παρά μόνο βραχυπρόθεσμο ορίζοντα γενικευμένης εφαρμογής, εξαιτίας των σημαντικών επιπτώσεων που έχει στις οικονομίες των χωρών που την εφαρμόζουν. Σύμφωνα με εκτιμήσεις διεθνών οικονομικών οργανισμών, για κάθε μήνα εφαρμογής των περιορισμών, το ΑΕΠ μειώνεται κατά 3%³, ενώ το συνολικό κόστος παγκοσμίως⁴ αναμένεται να φτάσει τα 5 τρισ. δολάρια. Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας υπογραμμίζει σε πρόσφατη αναφορά του⁵ ότι το 7% των θέσεων εργασίας, ήτοι 100 εκατ. θέσεις πλήρους απασχόλησης αναμένεται να χαθούν εξαιτίας της πανδημικής κρίσης στις ανεπτυγμένες χώρες. Καθημερινά, τα σενάρια για παγκόσμια ύφεση εντός του 2020 επικαιροποιούνται επί τα χείρω, με το πιο μετριοπαθές να αναφέρει υποχώρηση του ΑΕΠ στην Ευρωζώνη της τάξης του 5-6%⁶ και το πιο δυσμενές έως και 15%⁷ με διαφορετικό βαθμό έντασης σε κάθε χώρα, ανάλογα με τη δομή της οικονομίας και την εξάρτησή της από συγκεκριμένες οικονομικές δραστηριότητες. Στην τελευταία επικαιροποιημένη έκδοση προβλέψεων για την παγκόσμια οικονομία, το ΔΝΤ⁸ εκτιμά ότι το 2020 η ύφεση στην παγκόσμια οικονομία θα φτάσει στο -3% ενώ το 2020, ενώ για τις ανεπτυγμένες χώρες προβλέπεται υποχώρηση κατά 6,1%.

Η Αμερικάνικη Κεντρική Τράπεζα (FED) ανακοίνωσε πρόγραμμα βοήθειας 300 δισ. δολαρίων για τη στήριξη της ροής πιστώσεων προς τις επιχειρήσεις, τους εργοδότες και τους καταναλωτές και υποσχέθηκε ότι θα συσταθεί ένα ειδικό δανειακό πρόγραμμα για μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν τη βάση του ιστού της Αμερικάνικης οικονομίας. Παράλληλα, επισήμανε ότι θα πρέπει να καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες για να περιοριστούν οι απώλειες σε θέσεις εργασίας και να επιτραπεί μια γρήγορη ανάκαμψη μόλις αποκλιμακωθούν οι αναταραχές. Ήδη σε σχετικές συζητήσεις, αναφέρεται ότι το συνολικό ποσό για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας θα ανέλθει στο ποσό των 3 τρισ. δολαρίων.

Στην Ευρώπη, στο πρώτο τουλάχιστον στάδιο, δεν δρομολογήθηκε μια ενιαία στρατηγική αντιμετώπισης, καθώς τα κράτη-μέλη της ΕΕ ανταποκρίθηκαν στην εναρκτήρια φάση της πανδημίας με διαφορετικά μέσα, εργαλεία αλλά και συλλογιστικές που συναρτώνται με τις δημοσιονομικές δυνατότητές τους να δαπανήσουν για την κάλυψη των αναγκών της ιδιωτικής οικονομίας και του τομέα υγείας. Το κύριο στοιχείο της διαφοροποίησης συνίσταται στο ύψος των άμεσων ενισχύσεων και την κατανομή τους αλλά και στη μορφή των διαθέσιμων εργαλείων χρηματοδότησης που κινητοποίησε κάθε χώρα.

Μολταύτα, σε αυτήν την πρώτη φάση της πανδημίας, κοινό θεμέλιο των παρεμβάσεων σε όλες τα κράτη-μέλη σε εθνική βάση υπήρξε η προστασία των θέσεων εργασίας, η χρονική μετάθεση των υποχρεώσεων των οικονομικών δρώντων και η κινητοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση από την πλευρά της, κινήθηκε –έστω και με σχετική καθυστέρηση– ως προς την εξασφάλιση των βασικών εργαλείων και των υποδομών διαχείρισης της υγειονομικής κρίσης και τον ενι-

αίο συντονισμό των δράσεων για την αποφυγή της εξάπλωσης του COVID-19 στην ευρωπαϊκή επικράτεια. Ουσιαστικά, η πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση της κρίσης με τα υφιστάμενα εθνικά διαθέσιμα εργαλεία αφέθηκε στα κράτη-μέλη, χωρίς να υπάρξει οργανωμένη προσπάθεια συντονισμού της ευρωπαϊκής επιστημονικής κοινότητας. Ακόμη και σήμερα, παραμένει αδρανοποιημένη η οποιαδήποτε προοπτική συνεργιών στον τομέα στήριξης και συγκερασμού των ερευνητικών προσπαθειών για την εξεύρεση κοινών και καθολικών λύσεων φαρμακευτικής ή εμβολιαστικής αντιμετώπισης του νέου κορωνοϊού.

Στο οικονομικό πεδίο, η αρχική αντίδραση της ΕΕ ήταν σχετικά φειδωλή και η λογική αντιμετώπισης των οικονομικών συνεπειών παρέμεινε εθνοκεντρική. Σε πρώτο στάδιο, στο πλαίσιο διευκόλυνσης των χωρών που υφίστανται τις συνέπειες της πανδημικής κρίσης, η ΕΕ συμφώνησε σε ένα πλέγμα μέτρων που αφορά την αναστολή βασικών όρων της συνθήκης Μάαστριχτ (χαλάρωση του ποσοστού ελλείμματος και χρέους για το 2020) και προσαρμογή των εθνικών πολιτικών στους νέους στόχους. Σε αυτή την εκδοχή, τα κράτη-μέλη θα πρέπει να καλύψουν τη ζημία σε μια μεταγενέστερη φάση επαναφοράς.

Στην ύστερη φάση της πανδημίας, αποτιμώντας εκ νέου το μέγεθος των οικονομικών επιπτώσεων, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει διευρύνει τα διαθέσιμα εργαλεία των κρατών-μελών και έχει εντατικοποιήσει τις παρεμβάσεις της σε όλα τα πεδία άσκησης πολιτικής: στο δημοσιονομικό σκέλος, τη νομισματική πολιτική, τη χρηματοδότηση των άμεσων αναγκών των επιχειρήσεων και την επενδυτική πολιτική, ενώ τέθηκαν και σημαντικές προτεραιότητες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και η υποστήριξη του τομέα υγείας με διακριτό προϋπολογισμό (Λευκή Βίβλος, σύμφωνα με την Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ursula von der Leyen⁹) και της ερευνητικής δραστηριότητας στο πεδίο αυτό. Ωστόσο, όλα τα προαναφερθέντα μέτρα δέχονται κριτική ως προς την ποσοτική τους επάρκεια και τη δυνατότητα να αμβλύνουν τις συνέπειες της κρίσης, ενώ παράλληλα δεν λαμβάνουν μόνιμο θεσμικό χαρακτήρα και επομένως δεν συμβάλλουν στην κατεύθυνση της πραγματικής οικονομικής ολοκλήρωσης στην ΕΕ, με όρους αλληλεγγύης, συνεργασίας και αποτελεσματικού συντονισμού των κρατών-μελών.

Στο Eurogroup της 9^{ης} Απριλίου 2020, οι υπουργοί Οικονομικών συμφώνησαν στην υιοθέτηση ενός συνδραστικού πακέτου οικονομικής υποστήριξης για τις πληγείσες χώρες που ανέρχεται στα 540 δισ., αποφεύγοντας κάποια δέσμευση για μελλοντική αμοιβαιοποίηση του χρέους, κάτι που θα μείωνε το κόστος δανεισμού απομακρύνοντας όσο το δυνατόν την επόμενη κρίση χρέους στον ευρωπαϊκό νότο.

Επί της αρχής υιοθετήθηκαν μέτρα για τη μη περίληψη των επενδύσεων στον τομέα της υγείας στον υπολογισμό των ελλειμμάτων, χαλάρωση των κανονισμών για τις κρατικές ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις και εκτεταμένα προγράμματα χρηματοδοτικής στήριξης για τις μικρές και μεσαίες κεφαλαιοποίησης επιχειρήσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θέσει σε εφαρμογή το Προσωρινό Πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις δίνοντας τη δυνατότητα στα κράτη-μέλη να παρέχουν κεφαλαιακή στήριξη στις επιχειρήσεις που χρειάζονται πρόσθετη χρηματοδότηση. Επιπλέον, υιοθετήθηκε η γαλλική πρόταση για σύσταση ειδικού ταμείου αλληλεγγύης για την ανόρθωση των οικονομιών μετά τον τερματισμό της πανδημικής κρίσης.

Το συνολικό ποσό των 540 δισ. ταξινομείται σε κεφάλαια:

- 240 δισ. ευρώ που αφορούν δάνεια από τον ESM έως 2% του ΑΕΠ των κρατών-μελών του, με μοναδική προϋπόθεση όπως τονίστηκε να κατευθυνθούν για δαπάνες που σχετίζονται με την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του COVID-19.
- 100 δισ. ευρώ μέσω του προγράμματος SURE που έχει ανακοινώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη στήριξη της απασχόλησης.
- 200 δισ. ευρώ της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για την ενίσχυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Επιπρόσθετα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε ότι θα συμπεριλάβει τα ομόλογα όλων των κρατών-μελών στα μέτρα ποσοτικής χαλάρωσης που λαμβάνει, κινητοποιώντας ένα νέο πρόγραμμα

αγοράς ομολόγων ύψους 750 δισ. ευρώ. Από την άλλη πλευρά, η δήλωση της Προέδρου, της Christine Lagarde, ότι η ΕΕ θα πρέπει να κινητοποιήσει μέτρα 1,5 τρισ. για την αντιμετώπιση της κρίσης αναμένεται ότι θα αμβλύνει τις επιπτώσεις από την αύξηση του πιστοληπτικού κινδύνου και θα συγκρατήσει τις αποδόσεις των ομολόγων των λιγότερο ισχυρών οικονομιών της Ευρωζώνης. Ήδη στις 25 Απριλίου συζητήθηκε η ανάγκη για 2 τρισ. ευρώ του QE της ΕΚΤ.

Τέλος, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ανακοίνωσε¹⁰ την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος ESCALAR, το οποίο αποσκοπεί στη στήριξη των εταιρειών που πραγματοποιούν επενδύσεις (συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων συνέχειας) σε ταχέως αναπτυσσόμενες εταιρείες, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να τα βγάλουν πέρα σε αυτήν την περίοδο οικονομικών κλυδωνισμών. Στο πιλοτικό του στάδιο, το πρόγραμμα ESCALAR θα παρέχει έως και 300 εκατ. ευρώ με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ)», ποσό που υπολογίζεται ότι εφόσον αξιοποιηθεί θα οδηγήσει στην πραγματοποίηση επενδύσεων ύψους έως και 1,2 δισ. ευρώ.

Εντούτοις, παρά το σύνολο των μέτρων που έχουν υιοθετηθεί και έχουν εξαγγελθεί, η νέα πραγματικότητα όπως διαμορφώνεται περιλαμβάνει υψηλότερα επίπεδα αβεβαιότητας για τις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και τα νοικοκυριά¹¹, γεγονός που αποτυπώνεται τόσο στους δείκτες οικονομικού κλίματος και τον περιορισμό των συναλλαγών σε χρηματοοικονομικό επίπεδο όσο και στις προβλέψεις διεθνών οργανισμών για το μέγεθος της ύφεσης και των επιπτώσεών της στην κατανάλωση, τις επενδύσεις και στα δημόσια οικονομικά (επίπεδα χρέους των χωρών).

Συμπερασματικά, και αξιολογώντας τα προαναφερθέντα, δεν διαπιστώθηκε ενιαία στρατηγική μεταξύ των κρατών-μελών για την αντιμετώπιση των υφεσιακών επιπτώσεων της πανδημίας στην οικονομία τους. Η ύστερη απόκριση της ΕΕ κινήθηκε στα όρια των εφικτών συμβιβασμών Βορρά-Νότου και κάθε πλευρά θεωρεί ότι οι εξελίξεις θα της δώσουν περισσότερα επιχειρήματα για να επανέλθει στο μέλλον. Ωστόσο, αξιολογείται ιδιαίτερα θετικά τόσο η υιοθέτηση της γαλλικής πρότασης για σύσταση χωριστού Ταμείου Αλληλεγγύης για την ανόρθωση της οικονομίας μετά το πέρας της πανδημίας, όσο και η στάση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η οποία επισήμανε ότι οι ανάγκες είναι πολλαπλές απ' ό,τι προβλέπει η απόφαση του Eurogroup, δήλωση με την οποία ουσιαστικά νομιμοποίησε μια εκτεταμένη προοπτική χρηματοδότησης.

Οι θετικές όμως εξελίξεις δεν αναιρούν την αναγκαιότητα, η οποία σήμερα είναι μεγαλύτερη από ποτέ, ενός μακροχρόνιου προγράμματος ανόρθωσης της οικονομίας και αναγέννησης της ευρωπαϊκής κοινωνίας. «Είμαστε σε μια στιγμή που θα πρέπει να αποφασίσουμε αν η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένα πολιτικό εγχείρημα, στο οποίο ο ανθρώπινος παράγοντας είναι η προτεραιότητα και υπάρχουν έννοιες αλληλεγγύης που υπεισέρχονται..., ή μόνο ένα εγχείρημα αγοράς»¹² όπως σημείωσε ο Γάλλος Πρόεδρος Emmanuel Macron. Χρειάζονται συντονισμένες παρεμβάσεις που θα καλύψουν όσα δεν έγιναν τα προηγούμενα χρόνια στον τομέα των επενδύσεων, στον τομέα της υγείας, στον τομέα της εκπαίδευσης και στον τομέα της κλιματικής αλλαγής, ώστε κάθε ευρωπαϊκή οικονομία να αντέχει καλύτερα στις κρίσεις, και το ευρωπαϊκό οικονομικό μοντέλο να γίνει περισσότερο αποδοτικό, ασφαλές και βιώσιμο.

3. Οι προβλέψεις για την ελληνική οικονομία

Οι προβλέψεις για τις επιπτώσεις της πανδημικής κρίσης στην ελληνική οικονομία δεν είναι ευοίωτες. Η μεγάλη εξάρτηση της χώρας από τον τομέα των υπηρεσιών τουρισμού, της εστίασης και των μεταφορών και η μειωμένη δυνατότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα να διαθέσει ρευστότητα στην αγορά με χαμηλό επιτόκιο, οδηγούν στην εκτίμηση ότι η ελληνική οικονομία θα διέλθει το 2020 (αρχής γενομένης από το β' τρίμηνο) σε μια περίοδο απότομης ύφεσης, με σημαντικές συνέπειες για την επιχειρηματικότητα και την απασχόληση. Τα στατιστικά/οικονομετρικά μοντέλα τείνουν στην υιοθέτηση εκτιμήσεων βαθιάς ύφεσης

της ελληνικής οικονομίας, με μεγάλες αποκλίσεις ως προς το μέγιστο και ελάχιστο όριο (από -5% έως και -18%). Είναι χαρακτηριστικό πως το ΔΝΤ προβλέπει ύφεση της τάξης του -10%, ενώ πριν την πανδημία του κορωνοϊού, οι εκτιμήσεις για την Ελλάδα ήταν για ανάπτυξη 3% το 2020. Στο εφιαλτικό σενάριο του ΟΟΣΑ, η ύφεση μπορεί να αγγίξει το 30%. Σύμφωνα με την επίσημη επικαιροποιημένη εκδοχή του Υπουργείου Οικονομικών, η πτώση στο ΑΕΠ για το 2020 εκτιμάται ότι μπορεί να ανέλθει έως και 10%, πρόβλεψη που αποτυπώνεται και στην έκθεση του Γραφείου Προϋπολογισμού του κράτους στη Βουλή¹³.

Όσον αφορά την απασχόληση, με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο ένας στους τέσσερις εργαζόμενους είναι σε αναστολή εργασίας (και συγκεκριμένα 1.063.098 εργαζόμενοι σε σύνολο 4.178.199 ήτοι το 25,4% των εργαζομένων), κυρίως στους κλάδους των καταλυμάτων, του αθλητισμού, της εκπαίδευσης και της εστίασης. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΔΝΤ, η ανεργία εκτιμάται ότι θα εκτιναχθεί στο 22,3% από 17,3% που ήταν το 2019, όσον αφορά δε το 2021 παρά το ότι το Ταμείο προβλέπει ότι η ελληνική οικονομία θα κινηθεί με ανάπτυξη 5,1%, η ανεργία εκτιμάται ότι θα παραμείνει σε υψηλό επίπεδο, και συγκεκριμένα στο 19%. Επομένως, μέσα στους επόμενους μήνες θα καθούν περίπου 235.000 θέσεις εργασίας και παρά την υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας το 2021 –πάντα με το καλό σενάριο– η πανδημική κρίση θα δημιουργήσει 95.000 νέους ανέργους.

Το πρόβλημα γίνεται δε εντονότερο, καθώς η ανεργία στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της μνημονιακής περιόδου απέκτησε δομικά χαρακτηριστικά –εξού και τα πολύ υψηλά ποσοστά μακροχρόνια ανέργων– το οποίο σημαίνει ότι οι θέσεις εργασίας που χάνονται αναπληρώνονται με πολύ δυσκολία.

Τα διάφορα σενάρια που εκπονούνται διερευνούν τις επιπτώσεις της κρίσης και τη διάρκεια τους στον κλάδο του τουρισμού, στο εμπορικό ισοζύγιο και στην δυνατότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα να παράσχει ρευστότητα στην πραγματική οικονομία για την επανεκκίνηση της, παρά το ύψος των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΤτΕ, 43,6%, Δεκέμβριος 2019).

Από την άλλη πλευρά, το δημόσιο χρέος αναμένεται να επανέλθει στα επίπεδα της περιόδου της δημοσιονομικής κρίσης και ίσως να τα υπερβεί (προβολή για πάνω από 200% ΑΕΠ). Το γεγονός αυτό ενδεχομένως να σηματοδοτεί υψηλότερο κόστος δανεισμού από τις αγορές και συνακόλουθα περιορισμένη δυνατότητα του δημόσιου τομέα να επανατροφοδοτήσει την επανεκκίνηση της οικονομίας, είτε μέσω δημόσιων επενδύσεων, είτε μέσω τόνωσης της εγχώριας ζήτησης.

Στον πρωτογενή τομέα, αναμένεται να προκύψουν ευκαιρίες υποκατάστασης αγαθών, λόγω της μειωμένης εισαγωγικής ικανότητας. Ωστόσο είναι πιθανό να προκύψουν και απώλειες εξαιτίας του υψηλότερου κόστους συναλλαγών και των καθυστερήσεων στις διαδικασίες μεταφορών των νωπών προϊόντων εκτός της ελληνικής επικράτειας. Μάλιστα, οι τάσεις προστατευτισμού αναμένεται να διευρυνθούν διεθνώς.

Στον δευτερογενή τομέα και τη μεταποίηση, οι απώλειες συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με τη μείωση των εξαγωγών, οι οποίες τα τελευταία χρόνια επέδειξαν ανθεκτικότητα. Ο κλάδος επεξεργασίας τροφίμων ενδεχομένως να αυξήσει το μερίδιό του στη εγχώρια αγορά, όπως και η φαρμακοβιομηχανία, ενώ στον τομέα της ενέργειας η μείωση των διεθνών τιμών πετρελαίου και η αναδιάρθρωση της εσωτερικής αγοράς, κατ' εφαρμογή της Πράσινης Συμφωνίας, θα μεταβάλλει το μείγμα παραγωγής ενέργειας.

Εκτός από τις υπηρεσίες του τουριστικού τομέα, αναμένεται επίσης υποχώρηση στο σύνολο του τομέα των υπηρεσιών και του εμπορίου (με εξαίρεση, ως ένα βαθμό, στις δραστηριότητες του ηλεκτρονικού εμπορίου), καθώς και στον τομέα του real estate, ο οποίος τροφοδότησε την υπέρβαση της στασιμότητας και ενίσχυσε τις εισροές στην οικονομία τα τελευταία 3 χρόνια (άνοδος του τομέα κατασκευών, αύξηση τιμών ακινήτων, σταθεροποίηση φορολογικών εσόδων από περιουσία).

Από την πλευρά της η ελληνική κυβέρνηση, παράλληλα με τα μέτρα αντιμετώπισης των σοβαρών υγειονομικών κινδύνων, στην πρώτη φάση της πανδημικής κρίσης υιοθέτησε ένα ευρύ φάσμα παρεμβάσεων

στο σκέλος της οικονομικής πολιτικής για την προστασία και τη στήριξη των πληττόμενων επιχειρήσεων και των εργαζομένων. Από την αρχή της κρίσης έως τα μέσα Απριλίου, εκδόθηκαν συνολικά 5 Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, πάνω από 80 Υπουργικές και Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις και εγκύκλιοι που ρυθμίζουν το πλαίσιο άσκησης των οικονομικών δραστηριοτήτων κατά το διάστημα της κρίσης.

Διαδοχικά, ήδη τον τελευταίο μήνα, κυρώθηκαν από το Ελληνικό Κοινοβούλιο¹⁴ οι ακόλουθες ΠΝΠ:

- Η από 10.2.2020 ΠΝΠ «Κατεπείγουσες ρυθμίσεις επίταξης ακινήτων για την αποφυγή διακινδύνευσης της δημόσιας τάξης και υγείας» (Α' 28) και της από 2.3.2020 ΠΝΠ «Αναστολή της υποβολής αιτήσεων χορήγησης ασύλου» (Α' 45) και άλλες διατάξεις (Ν.4681/2020).
- Η από 25.2.2020 ΠΝΠ «Κατεπείγοντα μέτρα αποφυγής και περιορισμού της διάδοσης κορωνοϊού» (Α' 42), β) από 11.3.2020 ΠΝΠ «Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού COVID-19 και της ανάγκης περιορισμού της διάδοσής του» (Α' 55) και γ) από 14.3.2020 ΠΝΠ «Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης της ανάγκης περιορισμού της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19» (Α' 64) και άλλες διατάξεις (Ν.4682/2020).
- Η από 20.3.2020 ΠΝΠ «Κατεπείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης» (Α' 68) και άλλες διατάξεις» (Ν.4683/2020).

Η κυβέρνηση με την πρόσφατη κύρωση της 14.03.2020 ΠΝΠ, ενέγραψε επιπρόσθετη δαπάνη στον Κρατικό Προϋπολογισμό 2020, ύψους 5 δισ. ευρώ από τις δημόσιες δαπάνες, ενώ παράλληλα κινητοποίησε δαπάνες 1,8 δισ. για πρόσθετες χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων. Το Υπουργείο Οικονομικών προτίθεται να χορηγήσει δάνεια με κρατική εγγύηση μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας της Αναπτυξιακής Τράπεζας 7 δισ. ευρώ έως το τέλος του έτους (το 50% σε μεσαίες και το 50% σε μεγάλες επιχειρήσεις). Το δημόσιο θα εγγυάται το 80% του δανείου και η εγγύηση θα είναι βετής και θα αφορά νέο χρήμα. Ταυτόχρονα, μέχρι τέλος Ιουνίου το Υπουργείο, μέσω διαφόρων προγραμμάτων, να διαθέσει σε ρευστότητα συνολικά 12 δισ. ευρώ.

Συνοπτικά, τα μέτρα που συμπεριλήφθηκαν στις νομοθετικές πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν παρεμβάσεις που ταξινομούνται ως εξής:

- Επιπρόσθετες άμεσες δημόσιες δαπάνες που βαρύνουν τον εθνικό προϋπολογισμό όπως δαπάνες για τον τομέα υγείας, επιδοτήσεις για τη διατήρηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις των οποίων η λειτουργία αναστέλλεται, επιχορήγηση της ασφάλισης των εργαζομένων σε πληττόμενες επιχειρήσεις, παροχή ρευστότητας μέσα από δημόσιες επενδύσεις, σε συνδυασμό με προβλέψεις για διαφυγόντα έσοδα.
- Εμπροσθοβαρής αναδιάρθρωση των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ΕΣΠΑ για να υλοποιηθούν δράσεις για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που πλήττονται από την κρίση (βοήθεια στο σπίτι, τηλεκπαίδευση-τηλεκατάρτιση, κουπόνια για επαγγελματίες).
- Αναστολή εξυπηρέτησης υποχρεώσεων επιχειρήσεων και εργαζομένων τους, με την παροχή δυνατότητας σε ομάδες που έχουν πληγεί να αναβάλουν τις πληρωμές προς το δημόσιο συμπεριλαμβανομένων των φόρων, των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, των δημοτικών τελών κ.λπ.
- Κινητοποίηση υφιστάμενων και δημιουργία νέων χρηματοδοτικών εργαλείων ενίσχυσης της ρευστότητας, καθώς και άλλες προβλέψεις και εγγυήσεις ρευστότητας όπως εγγυήσεις εξαγωγής, βοήθεια για ρευστότητα, πιστωτικές γραμμές μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας ή ανάλογων περιφερειακών διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών (European Bank of Reconstruction and Development, Black Sea Trade and Development Bank).

Συνολικά, οι προβλεπόμενες δαπάνες ανέρχονται στο 3,6% του ΑΕΠ¹⁵ και εξειδικεύονται ως εξής:

- Έκτακτη οικονομική στήριξη ύψους 1,4 δισ. ευρώ για τους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένης της παροχής 800 ευρώ σε έως και 1,7 εκατ. εργαζομένων (81% του συνόλου των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα). Η στήριξη στους εργαζόμενους ανέρχεται ως το 60% του μισθού τους και με πλήρη κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών τους.
- Στήριξη ύψους 150 εκατ. ευρώ σε περιοχές του πρωτογενούς τομέα που επλήγησαν από την κρίση της πανδημίας μέσω του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
- Πρόβλεψη πρόσθετων δαπανών ύψους 550 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των αυξημένων δαπανών για την υγεία, την υποστήριξη των εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης και την κάλυψη των εργαζομένων.
- Αναστολή πληρωμών ύψους 3,7 δισ. ευρώ, οι οποίες κατανέμονται σε:
 - Ποσά ύψους 2,1 δισ. ευρώ από την αναστολή των φορολογικών υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένης της αναβαλλόμενης φορολογικής δαπάνης για τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους που πλήττονται και της έκπτωσης φόρου κατά 25% για όσους από αυτούς επιλέγουν να εξοφλήσουν άμεσα τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις τους.
 - Ποσά ύψους 1,6 δισ. ευρώ από την αναστολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και τις επιδοτήσεις των εισφορών των αυτοαπασχολούμενων, των ιδιοκτητών μικρών επιχειρήσεων και των εργαζομένων που πλήττονται.

Επίσης, στο συνολικό ποσό περιλαμβάνονται και άλλα μέτρα ρευστότητας και εγγυοδοτήσεων, μέσα από ένα σχέδιο χρηματοδότησης ύψους 1 δισ. ευρώ για την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης σε ενεργές ΜΜΕ που επλήγησαν από την κρίση.

Για τα ελεύθερα επαγγέλματα των επιστημονικών κλάδων (ιατροί, δικηγόροι, μηχανικοί, λογιστές-σύμβουλοι, ερευνητές) προβλέφθηκε η παροχή κουπονιών τηλεκατάρτισης ύψους 600 ευρώ.

Βασικός όρος για την υπαγωγή των επιχειρήσεων στο καθεστώς δικαιούχων είναι η διατήρηση των θέσεων απασχόλησης, το οποίο ισχύει ακόμα και στην περίπτωση αναστολής της σύμβασης εργασίας για διάστημα 45 ημερών.

4. Ο κοινωνικός διάλογος για την κρίση και οι προτάσεις των κοινωνικών εταίρων

Οι κοινωνικοί εταίροι αξιολογώντας ως αναγκαία για τη δημόσια υγεία τη λήψη μέτρων περιορισμού της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, επισημαίνουν τις επιπτώσεις της πανδημικής κρίσης στην εθνική οικονομία, και συγκεκριμένα στο ΑΕΠ, την απασχόληση, το δημόσιο και το ιδιωτικό χρέος. Πιο συγκεκριμένα, οι αλλαγές στην αγορά εργασίας θα είναι σημαντικές (εκτίναξη της ανεργίας, σημαντική επέκταση της τηλεργασίας, αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις).

Μεταξύ των προτάσεων των κοινωνικών εταίρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημικής κρίσης στην αγορά εργασίας περιλαμβάνονται:

- Η αναγκαιότητα προγραμμάτων επιδότησης της εργασίας, και όχι μόνον, ή κυρίως της ανεργίας.
- Η αναγκαιότητα διαμόρφωσης μιας αποτελεσματικής πολιτικής απασχόλησης και ενός πλαισίου προστασίας των θέσεων απασχόλησης, των θέσεων παραγωγικής εργασίας αλλά και των εργαζομένων που βρίσκονται σε επισφάλεια ή έχει μεταβληθεί το καθεστώς εργασίας τους (τηλεργασία, μεταβολές στις βάρδιες).
- Η αναγκαιότητα άμεσης συμπλήρωσης του ρυθμιστικού πλαισίου για την τηλεργασία (ψήφισαν νέου ρυθμιστικού πλαισίου για την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων και τη διασφάλιση των υποχρεώσεων παροχής εξ αποστάσεως εργασίας) και η θέσπιση ελέγχων για

την εξ αποστάσεως εργασία (νέες λειτουργίες του ΣΕΠΕ), σύμφωνα με τις σύγχρονες και καλές ευρωπαϊκές πρακτικές.

- Η αναγκαιότητα διεύρυνσης, τουλάχιστον για ένα εύλογο διάστημα, των δικαιούχων επιδοματικής στήριξης, ώστε να συμπεριλαμβάνονται οι μακροχρόνια άνεργοι, ή να μην αποκλείονται οι πολύ χαμηλά αμειβόμενοι, με ποσά που θα είναι αναλογικά προς το πλήθος των προστατευόμενων τέκνων κάθε οικογένειας, και ιδιαίτερη προσαύξηση για τις πολύτεκνες οικογένειες.
- Η αναγκαιότητα ειδικής μέριμνας για τους εργαζόμενους στον τουριστικό τομέα, με έμφαση στους εποχικά εργαζόμενους, ώστε να αμβλυθούν οι εισοδηματικές απώλειες από τη συρρίκνωση της απασχόλησης στον τουρισμό.
- Η αναγκαιότητα διεύρυνσης των προγραμμάτων για τη στήριξη των εργαζόμενων γονέων και των ηλικιωμένων ατόμων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες των οικογενειών με βάση το πλήθος των παιδιών τους και ακόμη περισσότερο των πολύτεκνων οικογενειών, στον τομέα για παράδειγμα, της τηλεκαίδευσης, της τηλεϊατρικής κ.λπ.
- Η αναγκαιότητα αξιοποίησης κεφαλαίων της ΕΕ για τη στήριξη των κρατών-μελών στην προσπάθειά τους να διασφαλίσουν οικονομική και εισοδηματική στήριξη για τους εργαζόμενους που έμειναν άνεργοι ή διακόπηκε η εργασία τους, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων και των εργαζομένων με άτυπες μορφές απασχόλησης¹⁶.

Όσον αφορά τους κλάδους που θα πληγούν περισσότερο, όπως επισημαίνεται, είναι ο τουρισμός, το εμπόριο, η εστίαση και οι μεταφορές, ενώ υπάρχει και ο φόβος ότι σημαντικό πλήγμα θα δεχτούν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις συνολικά, δεδομένου ότι χαρακτηρίζονται από περιορισμένη πρόσβαση στη ρευστότητα. Μεσοπρόθεσμα, οι κλάδοι αυτοί αναμένεται να παρουσιάσουν σημαντικό βαθμό αναδιάρθρωσης ως προς το είδος και τη μορφή των περιεχομένων υπηρεσιών. Είναι προφανές ότι το γεγονός αυτό θα δημιουργήσει νέα κόστη προσαρμογής/μετάβασης για τις επιχειρήσεις, τα οποία θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν με ευνοϊκούς όρους από το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Στην Ευρώπη, οι εκτιμώμενες απώλειες εσόδων είναι >50% για τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια, 80% για τα πρακτορεία και τους tour operators και 90% για τις αεροπορικές εταιρείες και τις κρουαζιέρες. Η Επιτροπή Μεταφορών και Τουρισμού κάλεσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταρτίσει ένα Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για να βοηθήσει τον τουριστικό τομέα να ξεπεράσει την κρίση, ενώ στις 22 Απριλίου η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ανακοίνωσε τη σύσταση σχετικής Επιτροπής.

Παράλληλα, είναι σαφές ότι η διατήρηση των θέσεων εργασίας σε υπολειτουργούσες επιχειρήσεις θα αποτελέσει δύσκολη άσκηση μεσοπρόθεσμα, ειδικά αν επιβεβαιωθούν τα σενάρια υψηλότερης ύφεσης.

Σύμφωνα με τις θέσεις των κοινωνικών εταίρων, χρειάζονται επιπρόσθετα παρεμβάσεις πολιτικής που θα στοχεύουν:

- Στον ανασχεδιασμό του αναπτυξιακού μοντέλου της χώρας, ώστε να μην εξαρτάται υπέρμετρα από έναν μόνο πυλώνα που είναι, εκ των πραγμάτων, εκτεθειμένος σε μη προβλέψιμες εξωγενείς απειλές.
- Στην ενεργοποίηση εργαλείων άμεσης χρηματοδότησης επενδύσεων και με τη μορφή επιχορηγήσεων, κάλυψης υποχρεώσεων και αναδιάρθρωσης των ιδιωτικών χρεών προς το δημόσιο και τις τράπεζες, με παράλληλες φορολογικές ελαφρύνσεις (μείωση ΦΠΑ, ΕΝΦΙΑ, τέλους επιτηδεύματος, έκτακτης εισφοράς αλληλεγγύης, άλλων ειδικών τελών).
- Στην επιστροφή, υπό προϋποθέσεις, της προκαταβολής του φόρου του έτους.
- Ειδικά για τον τουριστικό τομέα, προτείνεται μείωση του ΦΠΑ στο 6% στη διαμονή, στο 13% στο σύνολο της εστίασης, στο 13% για τις εγχώριες μεταφορές (αεροπορικώς-ακτοπλοϊκώς), στο 13% για τις υπηρεσίες τουρισμού και απόλειαση του φόρου διαμονής για τα τουριστικά κα-

- ταλύματα. Για τον θαλάσσιο τουρισμό προτείνεται η υπαγωγή του σε μειωμένο ΦΠΑ ανάλογο με τον ΦΠΑ στη διαμονή.
- Στην ενίσχυση του εσωτερικού τουρισμού με επέκταση των προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού¹⁷.
 - Στην προώθηση του ιατρικού τουρισμού, ώστε να αξιοποιηθούν οι επενδύσεις στον τομέα της υγείας σε περιόδους που υπάρχει χαμηλή πίεση στο Εθνικό Σύστημα Υγείας.
 - Στη βελτίωση των υποδομών (οδικό δίκτυο, ύδρευση-αποχέτευση, λιμενικές εγκαταστάσεις, νοσοκομειακή υποδομή) της χώρας σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση και με αξιοποίηση ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων, ώστε να τονωθούν οι τοπικές οικονομίες και να βελτιωθεί η τουριστική τους εικόνα.
 - Στη χρηματοδότηση δράσεων ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων εστίασης και του κλάδου τροφίμων, με λιγότερη έμφαση στο σκέλος των υπηρεσιών εστίασης και περισσότερη στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες/παραγγελίες.
 - Στην ενίσχυση του ψηφιακού μετασχηματισμού των μικρών και πολύ μικρών εμπορικών επιχειρήσεων, καθώς ένας μικρός αριθμός από αυτές έχει δυνατότητα διενέργειας ηλεκτρονικών συναλλαγών.
 - Στη χρηματοδοτική στήριξη του αγροτικού τομέα για τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας και την υποκατάσταση των εισαγωγών από την εγχώρια παραγωγή.
 - Στην ενδυνάμωση της σχέσης μεταξύ τουρισμού-εστίασης-αγροδιατροφικού τομέα με στόχο την ανάπτυξη συνεργιών, με ανταγωνιστικούς όρους, σε όφελος της τοπικής/εγχώριας παραγωγής.
 - Στην ανάπτυξη και την ενίσχυση της αλυσίδας αξίας μεταξύ παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίου.
 - Στην κινητοποίηση ορισμένων κλάδων (κλάδοι καλλυντικών, μεταποίησης ρούχων) για παραγωγή υγειονομικού υλικού αναγκαίου για την αντιμετώπιση ενός νέου κύματος κρουσμάτων
 - Στην ανάπτυξη συνεργιών στον τομέα ιατρικής/φαρμάκων.
 - Στην ενθάρρυνση των επιχειρήσεων όσον αφορά την εξοικείωσή τους με τις ηλεκτρονικές μορφές συναλλαγών και το ηλεκτρονικό εμπόριο και στην παροχή κινήτρων στις επιχειρήσεις για κοινοπρακτικά/συνεργατικά σχήματα και συμμετοχή σε αλυσίδες αξίας για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας.
 - Στη χρηματοδότηση της έρευνας σε κλάδους που σχετίζονται με τον τομέα υγείας.
 - Στην αξιοποίηση της θετικής αναβάθμισης του ονόματος της χώρας (rebranding) προς κάθε κατεύθυνση: επενδυτικό κοινό, τουριστικές αγορές, επιστημονικό δυναμικό, Έλληνες που ξενιτεύτηκαν στην κρίση (brain drainers).

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι ο τομέας μεταποίησης θα πρέπει να υποστηριχθεί ώστε να εξακολουθήσει να συντηρεί το επίπεδο παραγωγής του τουλάχιστον στο 65-70% της παραγωγικής του δυναμικότητας. Η προσαρμογή του κόστους ενέργειας για τη βιομηχανία, αλλά και η κινητοποίηση των προγραμματισμένων επενδύσεων σε υποδομές (π.χ. έργα μετρό, αεροδρόμια, λιμάνια, μαρίνες) μπορούν να συμβάλουν στη διατήρηση της προστιθέμενης αξίας του κλάδου. Παράλληλα, θα πρέπει να δοθεί βάρος στην παραγωγή διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών αλλά –στο μέτρο του δυνατού– και στην εγχώρια παραγωγή υποκατάστασης εισαγωγών, με όρους διεθνούς ανταγωνιστικότητας.

Κρίνεται επίσης αναγκαίο να σχεδιαστούν αποτελεσματικές δράσεις χρηματοδοτικής στήριξης για τους αυτοαπασχολούμενους, τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, στις οποίες σημειώνεται ότι είναι αναγκαίο να συμπεριληφθούν οριζόντιες ρυθμίσεις εφάπαξ χρηματοδότησής τους για την κάλυψη τρεχουσών υποχρεώσεων, τη διατήρηση της απασχόλησης και τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους.

Όσον αφορά το νομικό πλαίσιο για την παροχή δεύτερης ευκαιρίας, θεωρείται σκόπιμο να περιλάβει ειδικούς όρους για τον κλάδο του λιανικού εμπορίου, καθώς ένας μεγάλος αριθμός επιχειρηματιών αντι-

μετωπίζει σημαντικές δυσκολίες επιχειρηματικής επιβίωσης μετά από την καθολική απαγόρευση της λειτουργίας τους το τελευταίο χρονικό διάστημα. Επίσης, και πέραν των ευεργετικών μέτρων ελάφρυνσης που έχουν ληφθεί (όπως είναι η μείωση των μισθωμάτων, η αναστολή πληρωμών φόρων/εισφορών), κρίνεται σκόπιμη η ενεργοποίηση του ειδικού λογαριασμού ανεργίας για τους επαγγελματίες που θα έχουν σημαντικές δυσχέρειες επαναλειτουργίας.

Επίσης, επισημαίνεται ότι σημαντικό ρόλο στη διαδικασία επανεκκίνησης της ελληνικής οικονομίας καλείται να διαδραματίσει ο χρηματοπιστωτικός τομέας, ο οποίος διαχειρίζεται τη ροή των διαθέσιμων ιδιωτικών και δημοσίων κεφαλαίων. Για να επιτευχθεί η ορθή σύζευξη χρηματοπιστωτικού τομέα και πραγματικής οικονομίας, θα πρέπει:

- Εγκεκριμένες ειδικές ενισχύσεις από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς περιλαμβανομένων ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων προς τις επιχειρήσεις πρέπει να πραγματοποιούνται γρήγορα και αποτελεσματικά και με ιδιαίτερα χαμηλό κόστος χρήματος¹⁸. Η διασφάλιση των θέσεων εργασίας να λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη στην πιστοληπτική αξιολόγηση των δικαιούχων.
- Να διευκολύνεται η πρόσβαση των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση από συγκεκριμένα προγράμματα με γρήγορο και αποτελεσματικό τρόπο.
- Οι επενδύσεις στον τομέα της υγείας και σε περιφερειακές υποδομές υγείας να εξετάζονται κατά προτεραιότητα.

Παράλληλα, θα πρέπει να δοθεί έμφαση σε ένα μηχανισμό προληπτικής αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων, στην παράταση της προστασίας της πρώτης κατοικίας και την αναστολή (μεσοπρόθεσμα) χρεών επιχειρήσεων και νοικοκυριών, διαφυλάσσοντας όμως συγχρόνως την κουλτούρα πληρωμών που με κόπο διαμορφώθηκε από το 2018 και μετά.

Τέλος, δεν πρέπει να υποβαθμιστεί το γεγονός ότι αυτή η κρίση έδρασε ως επιταχυντής ψηφιακού μετασχηματισμού, αναδεικνύοντας την τεχνολογία ως τον ισχυρότερο σύμμαχο για τη χώρα, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Οφείλουμε επομένως να αξιοποιήσουμε την τεχνολογία, προς όφελος όλων, εργαζομένων και εταιρειών, προσαρμοζόμενοι σε αυτόν τον τρόπο όσο το δυνατόν καλύτερα στη νέα ψηφιακή εποχή.

Παραπομπές:

1. Το άρθρο του Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Μαργαρίτη Σχοινιά, δημοσιεύτηκε στις 29 Μαρτίου 2020 στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
2. Παραδείγματος χάριν και αναφορικά με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις όπως διαπιστώθηκε σε έκτακτη έρευνα του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ: 1 στις 7 επιχειρήσεις (ή 100.000) ενδέχεται να κλείσουν μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων, ενώ 7 στις 10 επιχειρήσεις που συνεχίζουν να λειτουργούν, κατέγραψαν μείωση του τζίρου τους.
3. Europe's major economies are losing 3% of GDP output for every month that key sectors are shut down to try to slow the spread of the virus, and "a deep European recession this year is a foregone conclusion", Thomsen said. <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-imf-europe/imf-says-ecb-esm-support-key-to-strong-eu-coronavirus-response-idUSKBN21H29P>
4. <https://www.bloomberquint.com/global-economics/world-economy-faces-5-trillion-hit-that-is-like-losing-japan>, April 9th, 2020.
5. ILO, "ILO Monitor 2nd edition: COVID-19 and the world of work, updated estimates and analysis", https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/-dcomm/documents/briefingnote/wcms_740877.pdf, April 7th, 2020.
6. Economist intelligence Unit, <https://www.eiu.com/n/covid-19-to-send-almost-all-g20-countries-into-a-recession/>, Thu 26th Mar 2020.
7. OECD, <https://www.euro2day.gr/news/economy/article/2016153/katarreysh-aep-eos-35-vlepei-gia-thn-ellada-o-oosa.html> και UniCredit, <https://air.euro2day.gr/media/files/1472665-Unicredit1.jpg>
8. "As a result of the pandemic, the global economy is projected to contract sharply by -3% in 2020, much worse than during the 2008-09 financial crisis." <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/04/14/weo-april-2020>

9. <https://www.alphatv.gr/news/kosmos/article/42501/i-oursoula-fon-der-laien-proteinei-mia-leuki-sumfonia-gia-tin-ugeia/F>
10. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_20_628
11. Σε επίπεδο επιπτώσεων στην οικογενειακή ζωή και ειδικά σε ό,τι αφορά τις μεγάλες οικογένειες με περισσότερα από τρία παιδιά, έχουν αναγνωρισθεί πρόσθετες δυσκολίες. Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία των Μεγάλων Οικογενειών (ELFAC) προέβη σε δήλωση-έκκληση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για μέτρα στήριξης που θα αποτελούν το πακέτο με τίτλο «εγγύηση για τα παιδιά». Επίσης, η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Οικογενειακών Οργανώσεων (coface-families Europe) είχε, για παράδειγμα, αρκετά νωρίς ζητήσει πανευρωπαϊκή ειδική γονεϊκή άδεια για όσο διαρκούν τα έκτακτα μέτρα. Επιπρόσθετα, ζήτησε όπως τα μέτρα στήριξης των οικογενειών, είτε οικονομικά, είτε υγειονομικά, κ.λπ. υπαχθούν στον Ευρωπαϊκό Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων (European Pillar of Social Rights) που έχει φιλόδοξους στόχους για το 2030.
12. CNN/16.4.2020.
13. Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, Ειδική Έκθεση για τις Οικονομικές Συνέπειες του COVID-19, 16/4/2020.
14. <https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/all-laws>
15. Bruegel Institute, “The fiscal response to the economic fallout from the coronavirus”, <https://www.bruegel.org/publications/datasets/covid-national-dataset/>
16. <https://www.etuc.org/en/document/european-social-partners-joint-statement-covid-19>
17. Από την Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος (ΑΣΠΕ) προτείνεται η άρση του περιορισμού της ανά διετία-ας χρήσης των κουπονιών κοινωνικού τουρισμού για πολύτεκνες οικογένειες.
18. ECB announces easing of conditions for targeted longer-term refinancing operations (TLTRO III)/12.3.2020.

**ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.
ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ**

Ιούνιος 2020

ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

1. Σχέδιο επανεκκίνησης της οικονομικής δραστηριότητας Η δεύτερη φάση διαχείρισης της πανδημίας

Μετά τα θετικά υγειονομικά αποτελέσματα της πρώτης φάσης διαχείρισης (μέσα Μαρτίου-μέσα Μαΐου 2020) της πανδημικής κρίσης, ξεκίνησε ο προγραμματισμός για τη σταδιακή άρση των περιορισμών στις οικονομικές δραστηριότητες που είχαν ανασταλεί, προκειμένου να υπάρξει ομαλή επαναφορά της οικονομίας και αποκατάσταση/προσαρμογή της αγοράς εργασίας στα νέα δεδομένα. Στον ευρωπαϊκό χώρο αντίστοιχα, η σταδιακή χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων άρχισε να εφαρμόζεται από τα τέλη Απριλίου, παρά το ότι σε αρκετές χώρες όπως π.χ. η Ιταλία, η Γαλλία και η Ισπανία παραμένουν υψηλά τα επίπεδα νοσηρότητας και θανάτων. Μόνο η Ευρώπη μετρά πάνω από 170.000 νεκρούς, ενώ σε παγκόσμιο επίπεδο η πανδημία του νέου κορωνοϊού έχει σκοτώσει πάνω από 365.000 ανθρώπους.

Από την ανάλυση των οικονομικών δεδομένων προκύπτει ότι οι οικονομικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του εκτεταμένου lockdown λειτούργουν έντονα υφεσιακά. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις για το μέγεθος της οικονομικής ύφεσης, κάθε μήνας lockdown φαίνεται ότι θα έχει αρνητική επίπτωση στο ετήσιο ΑΕΠ της τάξης του 2,5% με 3%.

Στην ελληνική περίπτωση, η χρονική συγκυρία επιβολής των μέτρων και η εξάρτηση της οικονομίας από συγκεκριμένες οικονομικές δραστηριότητες «εξαγωγικών υπηρεσιών», εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε μια πτώση του ΑΕΠ μεταξύ 9-10%¹ και σε σημαντική αύξηση της ανεργίας περίπου 19%. Μεγάλες θα είναι οι πιέσεις και στα δημοσιονομικά μεγέθη εντός του 2020. Το πρωτογενές αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να διαμορφωθεί αρκετές ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ κάτω από τον αρχικό στόχο. Εντούτοις, οι νέες υψηλότερες δημόσιες δαπάνες για την αντιμετώπιση της πανδημίας, τη στήριξη των επιχειρήσεων και τη διαφύλαξη της απασχόλησης, επηρεάζουν το ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης και, κατά συνέπεια, ενισχύουν τα κρατικά έσοδα.

Η μεγαλύτερη πρόκληση για την κυβέρνηση, μπροστά στη μεταβολή όλων των μέχρι σήμερα δεδομένων, είναι να αξιοποιήσει όλες τις δυνατότητες που προσφέρονται, ώστε να εξασφαλίσει τη χρηματοδότηση των δαπανών για την αντιμετώπιση της νόσου του κορωνοϊού και να ελαχιστοποιήσει τις αρνητικές επιδράσεις στην πραγματική οικονομία και τα δημοσιονομικά μεγέθη.

Είναι ευνόητο ότι τα θετικά αποτελέσματα της υγειονομικής διαχείρισης και της κοινωνικής/πολιτικής συναίνεσης γύρω από αυτή πρέπει από τη μια να παγιωθούν, με έμφαση στη διατήρηση της ευαισθητοποίησης των πολιτών και την ενίσχυση των δημόσιων δομών υγείας και από την άλλη, να κεφαλαιοποιηθούν σε επίπεδο οικονομικού κλίματος, δημιουργίας εικόνας ασφαλείας προς το εξωτερικό και εμπέδωσης της ομαλής επιστροφής στην οικονομική ζωή με νέους κανόνες. Παράλληλα, σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής είναι σημαντικό να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις από τη δεδομένη και αποδεκτή πλέον υπέρβαση του στόχου ελλείμματος –που προβλέπεται από το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και την Έκθεση της Ενισχυμένης Εποπτείας– και τη σώρευση του δημόσιου χρέους –η οποία αναμένεται να ανέλθει στο 200%– και να συγκρατηθεί η επιδείνωση στους δείκτες κοινωνικής συνοχής (ανεργία, φτώχεια, ιδιωτικό χρέος).

Τα οικονομικά μέτρα στήριξης της επανεκκίνησης της οικονομίας που είτε θεσμοθετήθηκαν είτε ενεργοποιήθηκαν στη δεύτερη φάση, περιλαμβάνουν την κινητοποίηση περισσότερων χρηματοδοτικών πόρων και εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων, τη χρονική επέκταση των παροχών σε πληττόμενες κατηγορίες πληθυσμού και την ένταξη νέων κατηγοριών (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι, εργαζόμενοι στη δημιουργική βιομηχανία και τις υπηρεσίες τέχνης και θεάματος, χρονική επέκταση προστασίας α' κατοικίας, ρυθμίσεις

δανείων νοικοκυριών). Ακολούθως, βρίσκεται σε εξέλιξη η εφαρμογή του νέου πλαισίου για τη λειτουργία των τουριστικών μονάδων και των επιχειρήσεων εστίασης, καθώς και για τις ασφαλείς μετακινήσεις και τη διαμονή των τουριστών. Επίσης, έχουν γίνει σημαντικά βήματα στο επίπεδο αποτελεσματικής λειτουργίας του δημόσιου τομέα και όσον αφορά την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Το συνολικό κόστος των μέτρων που υλοποιούνται, σύμφωνα με την ενδιάμεση ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομικών² ανέρχεται στα 5,2% του ελληνικού ΑΕΠ ή 9,5 δισ. ευρώ, από τα οποία 1,56 δισ. ευρώ αντιστοιχεί σε αναβαλλόμενα έσοδα. Στην τελευταία ανακοίνωση (Μάιος 2020), το Υπουργείο Οικονομικών³ αναφέρει ότι το σύνολο των παρεμβάσεων θα ανέλθει στα 14,5 δισ. ευρώ.

Σε άλλες χώρες της ΕΕ με παρόμοια οικονομικά, δημογραφικά ή επιδημιολογικά χαρακτηριστικά, τα μέτρα που έχουν υιοθετηθεί περιλαμβάνουν ενδεικτικά⁴:

- Στην Πορτογαλία, υλοποιείται πρόγραμμα 400 εκατ. ευρώ ανά μήνα (0,2% του ΑΕΠ) πρόσθετων πόρων για το εθνικό σύστημα υγείας, ενώ προβλέφθηκαν 600 εκατ. ευρώ το μήνα (0,3% του ΑΕΠ) για οικονομική στήριξη σε όσους προσωρινά παραχωρούνταν από τον εργοδότη τους. Επιπλέον, διατίθενται 6,8 δισ. ευρώ (1,9% του ΑΕΠ) κρατικών εγγυημένων πιστώσεων για μεσαίες, μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που επηρεάζονται από την κρίση, οι οποίες θα διατεθούν κυρίως μέσω του τραπεζικού συστήματος. Ποσά ύψους 7,9 δισ. ευρώ (3,7% του ΑΕΠ) –εντός του έτους– προβλέπονται ως μέτρα αναβολών εισφορών φόρου και κοινωνικής ασφάλισης για επιχειρήσεις και εργαζομένους. Πρόσθετη οικονομική υποστήριξη παρέχεται επίσης για την υποστήριξη επαναλειτουργίας της επιχείρησης, για αυτοαπασχολούμενους και άτομα που αναγκάστηκαν να μείνουν στο σπίτι για να φροντίσουν τα παιδιά και τους ασθενείς.
- Στην Ιρλανδία, ανακοινώθηκε ένα ολοκληρωμένο φορολογικό πακέτο 6,8 δισ. ευρώ (περίπου 2% του ΑΕΠ), το οποίο περιλαμβάνει: (α) μέτρα στήριξης του εισοδήματος (έως 410 ευρώ για τους υπαλλήλους κατά τη διάρκεια της τρέχουσας πανδημίας ενώ για τους εργαζόμενους που κερδίζουν λιγότερα από 24.400 ευρώ ετησίως, το ποσοστό αντικατάστασης αυξήθηκε στο 85%), (β) επίδομα ασθενείας COVID-19 (350 ευρώ την εβδομάδα για εργαζόμενους που βρίσκονται σε καραντίνα για δύο εβδομάδες κατ' ανώτατο όριο), (γ) επίδομα ανεργίας για την πανδημία COVID-19 (διαθέσιμο σε όλους τους εργαζόμενους και τους αυτοαπασχολούμενους που έχουν απωλέσει την εργασία τους, λόγω κάμψης της οικονομικής δραστηριότητας, με κατ' αποκοπή ποσό 350 ευρώ την εβδομάδα). Επίσης, προβλέπεται πρόγραμμα υποστήριξης της ρευστότητας για επηρεαζόμενες επιχειρήσεις, το οποίο έχει αυξηθεί σε 1 δισ. ευρώ και δαπάνες στον τομέα της υγείας 2 δισ. ευρώ για την ενίσχυση των δημόσιων νοσοκομείων, την ανάπτυξη πρωτογενών και τοπικών δικτύων αντιμετώπισης της πανδημίας και την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού για την αντιμετώπιση των υγειονομικών επιπτώσεων. Επιπλέον, συμφωνήθηκε επίσημα ένα μνημόνιο συμφωνίας μεταξύ των Υπουργείων Υγείας της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας και της Βόρειας Ιρλανδίας για τη στήριξη και την ενίσχυση της συνεργασίας Βορρά-Νότου. Στις 2 Μαΐου, η κυβέρνηση ανακοίνωσε μια σειρά πρόσθετων ενισχύσεων για επιχειρήσεις ύψους 6,5 δισ. ευρώ, αυξάνοντας το συνολικό δεσμευμένο πακέτο στο 4% του ΑΕΠ.
- Στη Δανία, οι αρχές ανταποκρίθηκαν στην τρέχουσα κρίση παρέχοντας δημοσιονομική στήριξη ύψους περίπου 60 δισ. κορωνών (2,6% του ΑΕΠ για το 2019), πλέον 2,5% του ΑΕΠ για αντικυκλικά μέτρα, ήτοι μειωμένων φορολογικών εσόδων και υψηλότερων κοινωνικών παροχών. Οι τοπικές κυβερνήσεις θα παρουσιάσουν μεσοπρόθεσμα επενδυτικά προγράμματα ύψους 2,5 δισ. έως το 2020. Οι δανέζικες αρχές συμφώνησαν να προσαρμόσουν και να παρατείνουν τα αρχικά φορολογικά μέτρα έως τις 8 Ιουλίου, καθώς και να παρέχουν επιπλέον 30,7 δισ. DKK (1,3% του ΑΕΠ για το 2019) σε αύξηση δημοσίων δαπανών και περίπου 70 δισ. DKK (3% του ΑΕΠ για το 2019) σε εγγυήσεις και μέτρα ρευστότητας. Εν τω μεταξύ, στις 19 Μαΐου, επιτεύχθηκε πολιτική

συμφωνία για την πράσινη ανακαίνιση των δημόσιων κατοικιών (30,2 δισ. DKK ή 1,3% του ΑΕΠ για το 2019) κατά την περίοδο 2021-26.

Είναι προφανές ότι όλα αυτά τα μέτρα έχουν σημαντική επίπτωση στους εθνικούς προϋπολογισμούς, επιβαρύνοντας κυρίως τα κράτη-μέλη που έχουν σημαντικά δομικά ή και κυκλικά προβλήματα στην οικονομία τους, και επομένως είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού μηχανισμού άμεσης απόκρισης στην κρίση.

Υπό αυτό το πρίσμα, η πρωτοβουλία που έχουν λάβει τα ευρωπαϊκά κράτη για τη σύσταση ενός Ταμείου Ανάκαμψης στην ΕΕ αποτελεί αναμφίβολα απαραίτητη θεσμική τομή για την άμβλυση των ακραίων επιπτώσεων της πανδημίας στις περιφερειακές οικονομίες, την αγορά εργασίας, το διασυνοριακό εμπόριο, τον τουρισμό και τις μεταφορές.

2. Μέτρα στήριξης εισοδημάτων

Με την ΠΝΠ του Μαΐου ΦΕΚ Α' 90/1-5-2020, δρομολογήθηκαν ρυθμίσεις για τη συνέχιση ή την άρση αναστολής των συμβάσεων εργασίας και τη στήριξη των εργαζομένων κατά τη σταδιακή επαναλειτουργία της αγοράς.

Επίσης, προβλέφθηκαν επιπρόσθετες παρεμβάσεις ενίσχυσης διαθέσιμου εισοδήματος εργαζομένων, νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα προβλέφθηκαν:

- Μηνιαίο ισοδύναμο για τους ελεύθερους επαγγελματίες, τους αυτοαπασχολούμενους και τις ατομικές επιχειρήσεις που πλήττονται από την κρίση ύψους 533 ευρώ που θα χορηγηθεί τον Μάιο. Το συνολικό κόστος της παρέμβασης, συμπεριλαμβανόμενης της πρώτης ενίσχυσης, εκτιμάται σε 574 εκατ. ευρώ.
- Μηνιαίο ισοδύναμο (533 ευρώ) που θα χορηγηθεί τον Μάιο σε εργοδότες με έως και 20 υπαλλήλους, που πλήττονται από την κρίση βάσει συγκεκριμένων κωδικών δραστηριότητας. Το συνολικό κόστος συμπεριλαμβανόμενης της πρώτης ενίσχυσης, εκτιμάται σε 73 εκατ. ευρώ.
- Μηνιαίο ισοδύναμο του ειδικού επιδόματος των 800 ευρώ για τους επιστήμονες αναμένεται να χορηγηθεί τον Μάιο. Το συνολικό κόστος, συμπεριλαμβανόμενης της πρώτης ενίσχυσης, εκτιμάται σε 108 εκατ. ευρώ.
- Μηνιαίο ισοδύναμο θα χορηγηθεί τον Μάιο στους εργαζόμενους, οι συμβάσεις των οποίων τελούν σε αναστολή. Το συνολικό κόστος, συμπεριλαμβανόμενης της πρώτης ενίσχυσης, εκτιμάται σε 1.602 εκατ. ευρώ.
- Επίδομα 400 ευρώ θα χορηγηθεί σε 155.000 μακροχρόνια άνεργους (από τον Απρίλιο του 2019), με εκτιμώμενο κόστος 65 εκατ. ευρώ.
- Φορολογική έκπτωση για τους ιδιοκτήτες ακινήτων για τους οποίους υπήρξε μείωση μισθώματος.
- Παράταση καταβολής τακτικής επιδότησης ανεργίας, του επιδόματος μακροχρονίως άνεργων και του βοηθήματος ανεργίας σε ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους κατά δύο μήνες. Το κόστος εκτιμάται σε 232 εκατ. ευρώ.
- Αποζημίωση θα χορηγήσει το Υπουργείο Πολιτισμού για δράσεις σε κλάδους του πολιτισμού που πλήττονται από την κρίση του κορωνοϊού, με εκτιμώμενο κόστος 10 εκατ. ευρώ.

3. Ενεργοποίηση χρηματοδοτικών πόρων και χρηματοδοτικά εργαλεία

Ένα από τα βασικότερα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας είναι η έλλειψη ρευστότητας για την πλησιονότητα των επιχειρήσεων, αλλά και η αδυναμία του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος

να κινητοποιήσει περισσότερους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους, εξαιτίας τόσο του υψηλού –αν και μειούμενου αποθέματος μη εξυπηρετούμενων δανείων/ανοιγμάτων– όσο και του μέχρι πρότινος αποκλεισμού από το πρόγραμμα επαναγοράς ομολόγων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Παράλληλα, υφίστανται σημαντικές αδυναμίες σύγκλισης των αναγκών των επιχειρήσεων με τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα.

Όσον αφορά το σκέλος της χρηματοδοτικής στήριξης των επιχειρήσεων, σήμερα αξιοποιούνται δημοσιονομικά (φορολογικά μέτρα κυρίως), εθνικά χρηματοδοτικά εργαλεία, καθώς επίσης ενεργοποιούνται ειδικά προγράμματα χρηματοδότησης της ΕΕ.

Σε αντίθεση με τα προγράμματα στήριξης του διαθέσιμου εισοδήματος και την άμεση επίδρασή τους στην ενίσχυση της ζήτησης, τα μέτρα ενίσχυσης της ρευστότητας των επιχειρήσεων προϋποθέτουν ένα χρονοβόρο πλέγμα διαδικασιών και ενεργειών από τις επιχειρήσεις και τις τράπεζες (αίτηση, διαδικασία υποβολής στοιχείων, αξιολόγηση αιτήματος, έγκριση, εκταμίευση) που εκ των πραγμάτων παράγουν σημαντικές καθυστερήσεις στην απόσπαση της χρηματοδότησης. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι εν μέσω κρίσης αναδείχθηκαν ορισμένες θετικές περιπτώσεις συγχρονισμού του τραπεζικού τομέα με τις ανάγκες ορισμένων τομέων της οικονομίας, όπως η άμεση ενίσχυση στρατηγικών τομέων του τουρισμού, των πράσινων επενδύσεων, του ηλεκτρονικού εμπορίου, μέσα από την αξιοποίηση υφιστάμενων ή νεοσύστατων εργαλείων χρηματοδότησης κεφαλαίου κίνησης και αναστολής πληρωμών. Με αυτόν τον τρόπο, στηρίζεται η τρέχουσα λειτουργία τους και διασφαλίζονται οι επενδυτικές δυνατότητές τους μετά την υπέρβαση της πανδημικής κρίσης.

Φορολογικές υποχρεώσεις

Εκτός από την υπαγωγή σε καθεστώς αναστολής πληρωμών φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων που προβλέφθηκαν με προηγούμενες ρυθμίσεις, η κυβέρνηση εισήγαγε μέτρα χρηματοδοτικής διευκόλυνσης και ενίσχυσης της ρευστότητας των επιχειρήσεων, μέσω έκπτωσης 25% σε όσους εξοφλήσουν τις οφειλές τους εντός της περιόδου Μαρτίου-Απριλίου 2020, ενώ παράλληλα θεσπίστηκε η κατάργηση των εισφορών ΟΤΑ για επιχειρήσεις, η λειτουργία των οποίων έχει ανασταλεί με κυβερνητική απόφαση, με εκτιμώμενο κόστος 110 εκατ. ευρώ. Με νέα ρύθμιση, το ΥΠΟΙΚ ανακοίνωσε τη μείωση της προκαταβολής φόρου για όσες επιχειρήσεις σημείωσαν απώλειες την περίοδο Μαρτίου-Μαΐου 2020.

Επιστρεπτέα προκαταβολή

Η επιστρεπτέα προκαταβολή αποτελεί ένα χρηματοδοτικό σχήμα που έχει χαρακτήρα φορολογικού δανεισμού/αναβολής φορολογικής υποχρέωσης, το οποίο περιλαμβάνει 5ετή περίοδο αποπληρωμής, χαμηλό επιτόκιο και περίοδο χάριτος 1 έτους σε επιχειρήσεις που πλήττονται από την κρίση και έχουν εξυπηρετούμενα δάνεια, με κριτήριο τη μείωση του τζίρου ή άλλους παράγοντες. Το πρώτο δεκαήμερο του Μαΐου ενεργοποιήθηκε η πλατφόρμα αιτήσεων εκ μέρους των επιχειρήσεων. Το κόστος του μέτρου υπολογίζεται σε 2 δις. ευρώ, πλέον αυτών που έχουν διατεθεί και εκτιμώνται στα 235 εκατ. ευρώ. Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται πρέπει να απασχολούν προσωπικό ή να έχουν εταιρική μορφή. Με νεότερη πράξη, αποφασίστηκε η επέκταση του μέτρου για να καλύψει και την περίοδο Ιουνίου 2020. Οι επιχειρήσεις με πολύ μικρό αριθμό εργαζομένων και οι αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό δεν εμπίπτουν στις ευεργετικές διατάξεις αυτής της ρύθμισης.

Εκτός από την επιστρεπτέα προκαταβολή, δρομολογείται η άμεση πληρωμή των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του δηmosίου σε ΜΜΕ και φυσικά πρόσωπα για ποσά έως 30.000 ευρώ, με επιταχυνόμενη

διαδικασία ελέγχου. Το σωρευτικό ποσό ανέρχεται σε 13 εκατ. ευρώ. Το μέτρο δεν συνεπάγεται δημοσιονομικό κόστος.

Δανειακές υποχρεώσεις

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή προβλέπεται επιδότηση επιτοκίου για δάνεια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το μέτρο θα καλύψει τις πληρωμές τόκων ενήμερων δανείων εταιρειών που πλήττονται για περίοδο 3 μηνών (Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος) εφόσον οι εταιρείες αυτές διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας τους. Οι δυσνητικά ωφελούμενες επιχειρήσεις υπολογίζονται σε 500.000 και το κόστος σε 800 εκατ. ευρώ.

Παράλληλα, οι ελληνικές τράπεζες εφαρμόζουν προγράμματα για αναστολή πληρωμών κεφαλαίου ενήμερων δανείων μέχρι τον Σεπτέμβριο για επιχειρήσεις που πλήττονται από την κρίση του κορωνοϊού. Στον κλάδο του τουρισμού, υφίστανται προγράμματα αναχρηματοδότησης κεφαλαίων και αναστολής πληρωμών για επιχειρήσεις που εκτείνονται έως και το 2021.

Προγράμματα της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας

Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ) λειτουργεί ουσιαστικά ως ο κεντρικός μοχλός υποστήριξης των επενδύσεων και της χρηματοδοτικής πολιτικής. Στην παρούσα φάση έχει προσαρμόσει τα χρηματοδοτικά προγράμματα και τα αντίστοιχα εργαλεία για να καλύψει τμήμα των χρηματοδοτικών αναγκών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, λόγω της πανδημικής κρίσης.

Συγκεκριμένα, έχει προβλεφθεί η επέκταση των λειτουργιών της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (με σωρευτικό ποσό 250 εκατ. ευρώ), η οποία θα κατανείμει επιπλέον κεφάλαια για την εκταμίευση επιχειρηματικών δανείων με 100% επιδότηση επιτοκίου για 2 χρόνια. Το μέτρο δεν συνεπάγεται δημοσιονομικό κόστος. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα προσφέρει εγγυήσεις στις τράπεζες για τη χορήγηση δανείων σε επιχειρήσεις που πλήττονται από την κρίση του κορωνοϊού. Ο μηχανισμός θα εγγυάται για ένα μέρος του κεφαλαίου. Οι συνολικές εγγυήσεις που θα δοθούν θα ανέρχονται σε 2 δισ. ευρώ και θα μοχλεύσουν δανειοδοτήσεις 7 δισ. ευρώ.

Τα κυριότερα προγράμματα χρηματοδότησης που είναι διαθέσιμα από τις τράπεζες είναι τα παρακάτω:

- Το πρόγραμμα της δράσης Επιχειρηματική Χρηματοδότηση και ΤΕΠΙΧ II «Κεφάλαιο Κίνησης με επιδότηση επιτοκίου» από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα ενισχύει τη ρευστότητα επιχειρήσεων που η δραστηριότητά τους έχει ανασταθεί, λόγω των μέτρων περιορισμού της πανδημίας του COVID-19. Το πρόγραμμα παρέχει κεφάλαιο κίνησης με 100% άτοκη χρηματοδότηση για τα πρώτα 2 χρόνια.
- Το Πρόγραμμα Εγγύησης Δανείων Επιχειρήσεων του Ταμείου Εγγυοδοσίας COVID-19 της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας προβλέπει χορήγηση εγγυήσεων σε νέα δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης για μικρές, πολύ μικρές, μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ) και μεγάλες επιχειρήσεις. Πρόκειται για σύσταση νέας μονάδας με την επωνυμία «Ταμείο Εγγυοδοσίας Επιχειρήσεων COVID-19», για τη χορήγηση στις επιχειρήσεις δανείων ύψους 7 δισ. ευρώ. Οι χρηματοδοτήσεις θα δοθούν με την εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου και θα καλύψουν το 80% κάθε δανείου.

Προγράμματα χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) θα παρέχει επιπλέον ρευστότητα στις τράπεζες για τη χορήγηση νέων επιχειρηματικών δανείων, ενώ ένας εγγυοδοτικός μηχανισμός θα παρέχει στήριξη σε δάνεια συνδεδεμένα με επενδυτικά έργα. Το συνολικό μοχλευμένο ποσό ανέρχεται στα 2 δισ. ευρώ.

Το Πρόγραμμα "COSME COVID-19 Sub-window" προβλέπει παροχή χρηματοδότησης Κεφαλαίου Κίνησης έως 150.000 ευρώ με Εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων για μικρές, πολύ μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ).

4. Ευρωπαϊκά προγράμματα στήριξης της οικονομίας

Σε επίπεδο κρατών-μελών, το πρόγραμμα επαναγοράς ομολόγων της ΕΚΤ αναμένεται να διευκολύνει τη ρευστότητα των ελληνικών τραπεζών, ενώ σε επόμενη συνεδρίαση θα συζητηθεί το ενδεχόμενο για απόδοση των κερδών από ANFAs/SMPs στον Κρατικό Προϋπολογισμό για δαπάνες επενδύσεων ή άλλη χρήση για τις επιπτώσεις της πανδημικής κρίσης.

Το Πρόγραμμα SURE (υποστήριξη για το μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης), το οποίο αναμένεται να ξεκινήσει από τον Ιούνιο του 2020, παρέχει χρηματοδοτική βοήθεια, ύψους έως 100 δισ. ευρώ συνολικά, υπό μορφή δανείων χορηγούμενων με ευνοϊκούς όρους από την ΕΕ προς τα κράτη-μέλη. Το SURE αποτελεί έναν νέο προσωρινό μηχανισμό που αποσκοπεί στην προστασία της απασχόλησης μέσω εθνικών πολιτικών. Η ενίσχυση θα χρηματοδοτήσει εθνικά εργασιακά προγράμματα μικρής διάρκειας, προγράμματα ανεργίας και παρόμοια μέτρα προστασίας της εργασίας.

Η χρηματοδοτική συνδρομή στο πλαίσιο του SURE θα λάβει τη μορφή δανείου από την ΕΕ προς τα κράτη-μέλη που ζητούν στήριξη. Για τη χρηματοδότηση των δανείων προς τα κράτη-μέλη, η Επιτροπή θα προσφύγει σε δανεισμό από τις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Παράλληλα, έχει κατατεθεί το σχέδιο για τη δημιουργία ενός αυτοτελούς μηχανισμού στήριξης, του Ταμείου Ανάκαμψης (Recovery Fund). Η τελευταία πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προϊόν κοινής παρέμβασης Γαλλίας-Γερμανίας, η οποία παρουσιάστηκε στο πλαίσιο δημοσιοποίησης του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού και του Πολυετούς Πλαισίου Δημοσιονομικού Προγραμματισμού, κατατείνει στην υιοθέτηση ενός προγράμματος χρηματοδότησης συνολικού ύψους 750 δισ., που θα καταμεληθεί στις χώρες ανάλογα με το βαθμό ευαισθησίας στην πανδημική κρίση. Τα 500 δισ. θα αφορούν μη-επιστρεπτέες άμεσες επιχορηγήσεις, ενώ τα υπόλοιπα 250 δισ. ευρώ θα δοθούν υπό τη μορφή δανείων. Το πακέτο των 750 δισ. ευρώ θα χρηματοδοτήσει επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις, ενώ μέρος των χρημάτων θα διατεθεί για την ενίσχυση του τομέα Υγείας. Για τη χρηματοδότηση των παρεμβάσεων αυτών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αντλήσει κεφάλαια μέσω δανεισμού από τις κεφαλαιαγορές, ενώ θα προβλεφθεί μηχανισμός παρακολούθησης του τρόπου αξιοποίησης των πόρων. Η Ελλάδα αναμένεται να λάβει 22 δισ. σε άμεσες ενισχύσεις, και 9,5 δισ. μέσα από χρηματοδοτικά σχήματα δανείων με χαμηλά επιτόκια. Με την επίτευξη της τελικής συμφωνίας, αναμένεται η σχετική εξειδίκευση των όρων εκταμίευσης και της χρήσης των πόρων αυτών.

Παράλληλα, τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης ενθαρρύνονται να κάνουν χρήση των πόρων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, οι οποίοι στην παρούσα φάση διατίθενται με μηδενικά επιτόκια και χωρίς τα αυστηρά προαπαιτούμενα που διέκριναν τα προηγούμενα προγράμματα οικονομικής προσαρμογής.

5. Αγορά εργασίας

Με την έκδοση της ΚΥΑ 17788/346 - ΦΕΚ Β' 1779/10-5-2020 που εξειδικεύει διατάξεις της ΠΝΠ (ΦΕΚ Α' 90/1-5-2020), προβλέπονται οι ακόλουθες ρυθμίσεις που αφορούν την αγορά εργασίας:

- Παρατείνεται η αναστολή των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων σε επιχειρήσεις οι οποίες εξακολουθούν να παραμένουν κλειστές με κρατική εντολή και τον Μάιο (εστίαση-ξενοδοχεία-καταλύματα).
- Παρατείνεται η αναστολή συμβάσεων εργασίας εργαζομένων με σύμβαση εξαρτημένης εργα-

σίας ορισμένου χρόνου που είχαν τεθεί σε αναστολή. Όταν η επιχείρηση επαναλειτουργήσει, η σύμβαση εργασίας συνεχίζεται για τον συμφωνηθέντα χρόνο που υπολείπεται.

- Επιχειρήσεις που πλήττονται σημαντικά ή είχαν διακόψει τη λειτουργία τους με κρατική εντολή και έχουν θέσει σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας, μέρους ή του συνόλου των εργαζομένων τους, μπορούν με την επαναλειτουργία τους να παρατείνουν την αναστολή των συμβάσεων εργασίας εργαζομένων τους που έχουν ήδη τεθεί σε αναστολή μέχρι το 60% αυτών. Το χρονικό διάστημα της παράτασης είναι κατ' ανώτατο όριο 30 ημέρες, και πάντως όχι πέραν της 31ης Μαΐου 2020. Αν το ποσοστό της αναστολής συμβάσεων εργασίας μετά την επαναλειτουργία τους ξεπερνά το 60%, οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να καταβάλλουν οι ίδιοι τις αποδοχές των εργαζομένων που υπερβαίνουν το ποσοστό αυτό.
- Οι συμβάσεις εργασίας των εργαζόμενων των οποίων ανακαλείται οριστικά η αναστολή δεν δύναται να τεθούν εκ νέου σε αναστολή.
- Επιχειρήσεις για τις οποίες συνεχίζεται η αναστολή λειτουργίας τους με εντολή δημόσιας αρχής κατά το μήνα Μάιο 2020, δεν επιτρέπεται να προβούν σε οριστική ανάκληση αναστολής συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων τους.
- Επιχειρήσεις που είτε πλήττονται σημαντικά και έχουν θέσει σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας μέρους ή του συνόλου των εργαζομένων τους, είτε επαναλειτουργούν μετά την άρση της αναστολής λειτουργίας τους με κρατική εντολή, και παρατείνουν την αναστολή των συμβάσεων εργασίας εργαζομένων τους που έχουν ήδη τεθεί σε αναστολή μέχρι το 60% αυτών, απαγορεύεται ρητά να προβούν σε καταγγελία των συμβάσεων εργασίας για το σύνολο του προσωπικού τους και –σε περίπτωση πραγματοποίησής της– αυτή είναι άκυρη. Μετά τη λήξη του χρόνου της αναστολής των συμβάσεων εργασίας του προσωπικού τους, υποχρεούνται να διατηρήσουν για χρονικό διάστημα 45 ημερών τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας και με το ίδιο είδος σύμβασης εργασίας (συμβάσεις πλήρους, μερικής ή εκ περιτροπής απασχόλησης).

Πρόσφατα, περνώντας στη 2η φάση αντιμετώπισης των κινδύνων μείωσης της απασχόλησης, η κυβέρνηση εξήγγειλε την υλοποίηση του προγράμματος «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» (θα εξειδικευτεί με νέα νομοθετική πρωτοβουλία), σύμφωνα με το οποίο:

- Η χρηματοδότηση του προγράμματος «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» θα γίνει μέσα από το χρηματοδοτικό εργαλείο του ευρωπαϊκού προγράμματος SURE, που σε πρώτη φάση για την Ελλάδα αντιστοιχεί σε 1,4 δισ. ευρώ. Η χρονική περίοδος εφαρμογής είναι από την 1η Ιουνίου έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2020.
- Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα έχουν όλες οι επιχειρήσεις της χώρας, ανεξαρτήτως Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (ΚΑΔ), που παρουσιάζουν πτώση τζίρου. Ο εργοδότης θα έχει το δικαίωμα να περιορίσει το χρόνο εργασίας του εργαζομένου πλήρους απασχόλησης έως και 50%, χωρίς μεταβολή της σχέσης εργασίας.
- Για το χρόνο που δεν εργάζεται ο εργαζόμενος, ο Κρατικός Προϋπολογισμός θα ενισχύει τον ίδιο τον εργαζόμενο, καλύπτοντας το 60% της αμοιβής του, που αντιστοιχεί στο διάστημα αυτό.
- Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να καλύπτει το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών του εργαζομένου (επί του 100% που προβλέπεται στη σύμβαση εργασίας).

6. Υγειονομικά πρωτόκολλα

Οι δύο πιο συνδεδεμένοι πληττόμενοι κλάδοι που συμμετέχουν τουλάχιστον με 20% στην παραγόμενη ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της ελληνικής οικονομίας είναι η εστίαση και ο τουρισμός. Τα τελευταία στοιχεία δείχνουν ότι η πτώση των ταξιδιωτικών εισροών στον τουρισμό είναι πιθανό να υπερβεί το 50%.

Είναι προφανές ότι η πτώση αυτή θα συμπαράσχει –με χαμηλότερη ένταση– τόσο τον κλάδο των μεταφορών και της αποθήκευσης, όσο και τον αγροδιατροφικό τομέα, που συνδέονται άρρηκτα με το επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας στους ανωτέρω τομείς. Είναι σημαντικό επομένως να εξασφαλιστεί ο μέγιστος και πλέον αποτελεσματικός βαθμός υγειονομικής ασφάλειας για τη λειτουργία και τη συνεργασία των παραπάνω τομέων της οικονομίας.

Για την ομαλή επαναφορά της οικονομικής δραστηριότητας σε αυτούς τους κλάδους και την ελαχιστοποίηση τόσο των υγειονομικών κινδύνων, όσο και των αβεβαιοτήτων σχετικά με τη βιωσιμότητα των οικονομικών μονάδων, έχουν ήδη συμφωνηθεί και προσδιοριστεί τα υγειονομικά πρωτόκολλα που θα διέπουν την οργάνωση και τη λειτουργία αυτών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους εν λόγω τομείς. Πρόσφατα, ανακοινώθηκε ο κατάλογος των ασφαλέστερων 29 χωρών από τις οποίες η χώρα θα υποδέχεται ταξιδιώτες, ενώ για τις υπόλοιπες χώρες αναμένεται να εφαρμοστούν πιο αυστηρά κριτήρια (όπως διενέργεια τεστ πριν το ταξίδι, πιστοποιητικό κ.ά.).

Για την εστίαση, οι πρόσφατες ανακοινώσεις του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Ανάπτυξης περιλαμβάνουν τις εξής παρεμβάσεις:

- Επέκταση της μείωσης του ΦΠΑ στο 13% και για την κατηγορία αγαθών καφέ-αναψυκτικών.
- Δυνατότητα επαναλειτουργίας νωρίτερα από τις προβλεπόμενες ημερομηνίες (25 Μαΐου), καθώς επιβεβαιώθηκε ότι οι υγειονομικοί δείκτες είναι θετικοί.
- Μείωση των τελών παραχώρησης εξωτερικών δημόσιων χώρων για τραπεζοκαθίσματα (αναμένονται οι σχετικές αποφάσεις ΟΤΑ).
- Επέκταση της δυνατότητας χρησιμοποίησης εξωτερικών χώρων έως και 50%, ακόμη και με τη χρήση χώρου του οδοστρώματος (οιονεί πεζοδρομηση).
- Αποτελεσματική αξιοποίηση των ημιυπαίθριων χώρων των καταστημάτων εστίασης.
- Περιορισμός της χρήσης τραπεζοκαθισμάτων στους εσωτερικούς χώρους (4 άτομα το μέγιστο ανά τραπέζι) και τήρηση μεγαλύτερων αποστάσεων.

Με τα σημερινά δεδομένα, για τον τομέα του τουρισμού έχουν οριστικοποιηθεί ορισμένες ευέλικτες ειδικές ρυθμίσεις (από τις διατάξεις που εισήγαγε του Υπουργείου Τουρισμού⁵). Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Η επιβίβαση σε πτήση εξωτερικού με προορισμό την Ελλάδα δεν θα συνοδεύεται από τη λήψη πιστοποιητικού υγειονομικού χαρακτήρα ότι ο επιβάτης δεν είναι φορέας του κορωνοϊού, αλλά θα είναι υποχρεωτική η χρήση μάσκας.
- Στις πτήσεις από, προς και εντός της Ελλάδας δεν προβλέπεται η ύπαρξη κενών θέσεων, δηλαδή η χωρητικότητά τους δύναται να είναι πλήρης για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας.
- Ειδικό πρόγραμμα ενίσχυσης του εσωτερικού τουρισμού αναμένεται να ανακοινωθεί έως τα μέσα Ιουνίου 2020.
- Για την ακτοπλοΐα αρχικά προβλέπεται η επανέναρξη των εσωτερικών ταξιδιών με πληρότητα 50% την πρώτη εβδομάδα και αναπροσαρμογή της ανάλογα με τα αποτελέσματα των επιδημιολογικών μελετών.
- Η αναχώρηση των τουριστών από τη χώρα θα πραγματοποιείται χωρίς υγειονομικό έλεγχο για την αποφυγή κινδύνων εγκληβισμού και παραμονής στη χώρα.
- Σε κάθε τουριστική περιοχή της Ελλάδας θα προβλεφθεί η μίσθωση ενός τουριστικού καταλύματος, το οποίο θα λειτουργεί ως «ξενοδοχείο καραντίνας». Επιπρόσθετα, προβλέπεται ότι κάθε τουριστικό κατάλυμα θα υποχρεωθεί να έχει σύμβαση με γιατρό, ο οποίος θα διαπιστώνει με κάθε πρόσφορο μέσο αν ένας τουρίστας πρέπει να υποβληθεί σε τεστ για κορωνοϊό.
- Σε κάθε τουριστική μονάδα θα πραγματοποιηθεί ειδική εκπαίδευση στο προσωπικό που θα αφο-

ρά τους ειδικούς κανόνες υγιεινής. Στα ξενοδοχεία δε θα λειτουργεί μπουφές, αλλά θα προβλέπεται η εξυπηρέτηση στον ιδιωτικό χώρο των πελατών.

- Σχετικά με τη χρήση ξαπλώστρας στις παραλίες, θα είναι τοποθετημένες σε απόσταση και θα απολυμαίνονται μετά από κάθε χρήση.
- Επιπλέον, αναμένεται να υπογραφούν, ή έχουν υπογραφεί, διακρατικές συμφωνίες με χώρες όπως η Βουλγαρία, το Ισραήλ, η Κύπρος, για την ελεύθερη μετάβαση και επιστροφή Ελλήνων τουριστών σε αυτές. Το άνοιγμα των συνόρων σε τουρίστες θα πραγματοποιείται στη βάση της αξιολόγησης των επιδημιολογικών μελετών.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αναμένεται να διευθετηθεί το ζήτημα του τρόπου αποζημίωσης των επιβατών/ταξιδιωτών των οποίων τα ταξίδια ακυρώθηκαν ή αναβλήθηκαν, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προκρίνει μια λύση κουπονιών ταξιδιού με ελεύθερο χρονικό ορίζοντα επιλογής. Η Επιτροπή παράλληλα επεξεργάζεται ένα πρόγραμμα ενίσχυσης του ευρωπαϊκού τουρισμού για την ενίσχυση των αερομεταφορών και του τουριστικού κλάδου. Παράλληλα, κάθε χώρα αξιολογεί τη δυνατότητα απευθείας ενίσχυσης των εθνικών αερομεταφορέων για την αποφυγή συστημικών κινδύνων στον κλάδο, που δυνητικά θα είχε επίπτωση σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή αγορά.

7. Μια κριτική αξιολόγηση για την επόμενη μέρα

Στην τρέχουσα φάση διαχείρισης των επιπτώσεων της πανδημικής κρίσης, οι κύριοι άξονες παρέμβασης της οικονομικής πολιτικής θα πρέπει να αφορούν:

- Μέγιστη αξιοποίηση των δημοσιονομικών περιθωρίων που επιτρέπει η συγκυρία της πανδημικής κρίσης, με άντληση κεφαλαίων από τα υφιστάμενα ευρωπαϊκά προγράμματα επενδύσεων και τα κανάλια φτηνού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ESM), καθώς προσωρινά έχει προκριθεί η λύση οι όροι εκταμίευσης να είναι περισσότερο χαλαροί για την αντιμετώπιση της πανδημίας, και με μηδενικό επιτόκιο.
- Αποτελεσματική και ταχύτερη ενεργοποίηση των υφιστάμενων χρηματοδοτικών πόρων για τον ιδιωτικό τομέα και τη δημιουργία νέων εργαλείων χρηματοδοτικής στήριξης των επιχειρήσεων, ειδικότερα των μικρομεσαίων που αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια στην πρόσβαση στην τραπεζική χρηματοδότηση.
- Αξιολόγηση του υφιστάμενου πλαισίου για την τηλεργασία και τον εμπλουτισμό του με νέες ρυθμίσεις, ώστε να διασφαλισθούν στο ακέραιο οι θέσεις και η ποιότητα εργασίας στο νέο εργασιακό περιβάλλον.
- Ομαλή και βιώσιμη επαναφορά της οικονομικής δραστηριότητας στους κλάδους του τουρισμού, της εστίασης, του πολιτισμού και των μεταφορών.
- Πρόσθετα μέτρα στήριξης της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που έχουν πληγεί –και κατά το διάστημα προσαρμογής στην κανονικότητα– ώστε να διατηρηθούν οι θέσεις εργασίας, χωρίς δυσβάσταχτο κόστος για τις επιχειρήσεις.
- Οικονομική στήριξη ευάλωτων και ασθενέστερων οικονομικά στρωμάτων του πληθυσμού, που θα πληγούν από τις οικονομικές επιπτώσεις της κρίσης του κορωνοϊού.

Με τα σημερινά δεδομένα, είναι προφανές ότι επιχειρείται σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο η κινητοποίηση κάθε δυνατού χρηματοδοτικού πόρου και μέσου για τη μείωση των ισχυρών αρνητικών επιπτώσεων που έχει η πανδημία στην ελληνική και ευρωπαϊκή οικονομία. Τόσο στο σκέλος δημοσιονομικής όσο και στο σκέλος των υγειονομικών κανονισμών και ρυθμίσεων λειτουργίας της αγοράς, εντείνονται οι προσπάθειες, ώστε να ενισχυθεί η πλειυρά της ζήτησης, να αναταχθεί η οικονομική δραστηριότητα, να αμβλυνθεί η αρνητική ψυχολογία που διέπει τις τουριστικές και συναφείς δραστηριότητες (ζήτηση και προσφορά υπηρεσιών),

και να διαμορφωθεί ένα ενιαίο ισόρροπο εναρμονισμένο πλαίσιο άσκησης των οικονομικών δραστηριοτήτων, σε συνδυασμό με την προστασία της αγοράς εργασίας και τη διατήρηση της απασχόλησης.

Εντούτοις, σταχυολογώντας τις αντιπροσωπευτικότερες αναλύσεις που έχουν γίνει στον δημόσιο διάλογο, εντοπίζουμε ορισμένες πτυχές πολιτικής που ενδεχομένως χρήζουν αναθεώρησης ή και βελτίωσης. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη ορισμένες αβελητηρίες που ενδέχεται να προκύψουν:

- Οι πολιτικές για τους αναβαλλόμενους φόρους και τις αναστολές πληρωμών θα έχουν βραχύβιο αποτέλεσμα στη ρευστότητα των επιχειρήσεων, και πιθανόν θα επιδεινώσουν τις μελλοντικές ροές.
- Οι περισσότερες μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα επιλέξουν να μην κάνουν χρήση πολλών σχετικών ρυθμίσεων αν δεν εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητά τους, με αποτέλεσμα να συντελεστεί σημαντική απώλεια θέσεων εργασίας. Ενδεχομένως, θα πρέπει να συνοδευτούν από παράλληλα μέτρα άμεσων ενισχύσεων, κατ' αναλογία του κύκλου εργασίας και του ύψους απασχόλησης.
- Οι ρυθμίσεις για την αγορά εργασίας, που οδηγούν σε μερική ονομαστική μείωση των εισοδημάτων, δεν θα πρέπει να έχουν μόνιμο χαρακτήρα και πρέπει να είναι στοχευμένες σε κλάδους και επιχειρήσεις που πλήττονται περισσότερο.
- Τα υγειονομικά πρωτόκολλα που εφαρμόζονται στον τουρισμό και τους συναφείς κλάδους (εστίαση και μεταφορές), θα πρέπει να συνδυαστούν από κοινές δράσεις συνεργασίας της τοπικής αυτοδιοίκησης και της επιχειρηματικότητας, με στόχο την ανάπτυξη τοπικών αγορών, ώστε να διασφαλισθεί η ομαλή λειτουργία και η εμπέδωση ασφάλειας για τους τουρίστες καταναλωτές.

Στη νέα φάση που διερχόμαστε, η Ο.Κ.Ε. επαναφέρει στο επίκεντρο του δημόσιου διαλόγου την αναγκαιότητα να υιοθετηθεί και να υλοποιηθεί η πρότασή της για ένα ισόρροπο Εθνικό Αναπτυξιακό Σχέδιο, σε μείζονες τομείς της εθνικής οικονομίας, που παρουσιάζονται συγκριτικά πλεονεκτήματα. Η πρόταση αυτή, η οποία είχε συμφωνηθεί από το σύνολο των κοινωνικών εταίρων και αντιμετωπίστηκε θετικά από τον πολιτικό κόσμο, αποτελεί σήμερα μείζονα προτεραιότητα για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Συνοπτικά, το Εθνικό Αναπτυξιακό Σχέδιο στηρίζεται στην ανάγκη εμβάθυνσης του παραγωγικού μετασχηματισμού της οικονομίας, με έμφαση στη βιώσιμη ανάπτυξη, την αποτελεσματική δημόσια διοίκηση, την περιβαλλοντική προστασία, τη μείωση των ανισοτήτων και τον υπεύθυνο κοινωνικό διάλογο.

Στην παρούσα συγκυρία, η Ο.Κ.Ε. επιπρόσθετα θεωρεί ότι θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη επιμέρους συγκριτικών ποιοτικών πλεονεκτημάτων της οικονομίας, όπως:

- Περαιτέρω ανάπτυξη και εξωστρέφεια κλάδων στους οποίους η χώρα επέδειξε ιδιαίτερη αποτελεσματικότητα όπως στον τομέα υγείας και σε παραπληρωματικούς κλάδους (παραγωγή ιατρικού και ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, φάρμακα). Σε αυτό το πλαίσιο, η προσέλευση και απασχόληση επιστημόνων υψηλής ειδίκευσης σε κλάδους αιχμής θα προσδώσει προστιθέμενη αξία στην ελληνική οικονομία και το αναπτυξιακό αποτύπωμα.
- Προώθηση επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη και διεύρυνση ερευνητικών προγραμμάτων για τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα.
- Διεύρυνση των ψηφιακών δυνατοτήτων της δημόσιας διοίκησης, με επέκταση της ψηφιοποίησης σε όλες σχεδόν τις παραγωγικές λειτουργίες του δημόσιου τομέα.
- Αύξηση της προστιθέμενης αξίας της βιομηχανίας τροφίμων, με στοχευμένες δράσεις υποκατάστασης εισαγωγών και διεύρυνσης εξαγωγών, δημιουργίας αθυσίδων αξίας και εξωστρέφειας, μέσα από στοχευμένα κίνητρα για τη σύζευξη πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης τροφίμων.
- Ενίσχυση του αγροτικού τομέα για το άνοιγμα σε νέες αγορές, δεδομένης της περιορισμένης εγχώριας κατανάλωσης, που θα προκύψει από τη μείωση του τουριστικού ρεύματος.

- Βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας και διασύνδεσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με μεγαλύτερες επιχειρήσεις/ή κοινοπρακτικά επιχειρηματικά σχήματα και ανάπτυξη δικτύων εγχώρια και διεθνώς (κίνητρα εξυγίανσης, μεταβιβάσεων και συγχωνεύσεων).
- Διαρκής ανάδειξη της ικανότητας της χώρας να λειτουργεί ως ασφαλής υποδοχέας ποικίλων μορφών τουρισμού.
- Θεσμική κατοχύρωση του ελληνικού branding για τον τουρισμό υγείας, και αξιοποίηση της συγκυρίας επιτυχούς διαχείρισης της υγειονομικής κρίσης.
- Διαμόρφωση ενός εθνικού μόνιμου μηχανισμού ανταπόκρισης στις κρίσεις (φυσικές καταστροφές, υγειονομικές κρίσεις, περιβαλλοντικές).
- Προσθήκη νέων ρυθμίσεων και επικαιροποίηση του πλαισίου για την ομαλή οργάνωση της τηλεργασίας.
- Προστασία και κοινωνική μέριμνα για τους εποχικούς εργαζόμενους στον τουριστικό τομέα, των οποίων η επιχείρηση όπου απασχολούνταν δεν θα ανοίξει την τρέχουσα τουριστική περίοδο.
- Προετοιμασία των ελληνικών επιχειρήσεων για το πέρασμα στην ψηφιακή, περιβαλλοντικά ουδέτερη οικονομία, με τη δημιουργία χρηματοδοτικών εργαλείων προσανατολισμένων στις πράσινες επενδύσεις και παροχή κινήτρων για μια πράσινη και κυκλική οικονομία, με προσαρμογή των χρηματοδοτικών εργαλείων.
- Εκπόνηση ενός προγράμματος διεθνούς προώθησης της ελληνικής κουζίνας, για την υποστήριξη του κλάδου της εστίασης και της ελληνικής παραγωγής.
- Βελτίωση των υποδομών σε τοπική-περιφερειακή κλίμακα (μαρίνες, λιμάνια, έργα δικτύων), που θα επιτρέψει την προσέλκυση ποιοτικότερου και αριθμητικά περισσότερου τουρισμού.
- Προγράμματα αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων με προβλήματα ρευστότητας και βιωσιμότητας που επιδεινώθηκαν λόγω της κρίσης του κορωνοϊού (αξιοποίηση πλαισίου για τη Δεύτερη Ευκαιρία των επιχειρήσεων σε κρίση της ΕΕ).
- Διεύρυνση προγραμμάτων υποστήριξης υγείας και κοινωνικής πολιτικής για ευπαθείς –κοινωνικά και οικονομικά– ομάδες πληθυσμού με τη συνεργασία των ΟΤΑ (βοήθεια στο σπίτι, διάθεση φαρμάκων, ψυχολογική υποστήριξη, ψηφιακή διευκόλυνση, τηλεϊατρική).

Θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό, οι συγκεκριμένες προτάσεις που καταθέτει η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να αξιοποιηθούν και να συστηματοποιηθούν στο πεδίο της πολιτικής παρέμβασης από τη νεοσυσταθείσα, από την κυβέρνηση, Επιτροπή Εμπειρογνομώνων που θα επιφορτιστεί με την εκπόνηση του Σχεδίου Ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και την αποτελεσματική κατανομή των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης (Recovery Fund/Next Generation EU). Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική υλοποίηση του Εθνικού Αναπτυξιακού Σχεδίου, ή παραλλαγές αυτού, είναι η αναβάθμιση των θεσμών κοινωνικού διαλόγου και η θεσμική κατοχύρωση της συμμετοχής της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και των κοινωνικών εταίρων στη διαδικασία διαβούλευσης για την τελική διαμόρφωση του προγράμματος, και η κοινή υπεράσπισή του στα όργανα της ΕΕ.

Παραπομπές:

1. Εκτιμήσεις από Υπουργείο Οικονομικών, ΔΝΤ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
2. Βλέπετε Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, 2020.
3. Βλέπετε <https://www.minfin.gr/web/guest/-/topothesese-tou-ypourgou-oikonomikon-k-chrestou-staikoura-gia-to-kybernetiko-schedio-epanekkineses-tes-ellenikes-oikonomias?inheritRedirect=true&redirect=%2Fanakoinoseis>
4. <https://www.imf.org/en/Topics/imf-and-covid19/Policy-Responses-to-COVID-19#D>
5. <https://www.capital.gr/epikairoτητα/3452063/idou-ta-ugeionomika-protokolla-tis-fetinis-touristikis-periodou>

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Ε.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Προτάσεις της Ε.Ο.Κ.Ε. για την ανασυγκρότηση και την ανάκαμψη μετά την κρίση της νόσου COVID-19: «Η ΕΕ οφείλει να πορευθεί με πυξίδα την αρχή σύμφωνα με την οποία η εικόνα που προβάλλει αντικατοπτρίζει μια κοινότητα με κοινό πεπρωμένο»

Σύνοψη

1. Η Ε.Ο.Κ.Ε. επικροτεί και στηρίζει πλήρως τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: Το σχέδιο της ΕΕ για την επόμενη γενιά και τον συνολικό ενωσιακό προϋπολογισμό για την περίοδο 2021-2027. Η λειτουργία του μελλοντικού μέσου «Επόμενη Γενιά ΕΕ» πρέπει να είναι συμπληρωματική προς το νέο ΠΔΠ, στο οποίο πρέπει επίσης να λαμβάνονται επαρκώς υπόψη και άλλες προτεραιότητες της ΕΕ, οι οποίες δεν συνδέονται κατ' ανάγκη με την πανδημία.
2. Η Ε.Ο.Κ.Ε. είναι πεπεισμένη ότι η ανάκαμψη από τις επιπτώσεις της κρίσης του κορωνοϊού θα στεφθεί με επιτυχία μόνο εάν συνδυαστεί με την αναδιάρθρωση της κοινωνίας μας: Οφείλουμε να επικεντρωθούμε εξίσου στην ανασυγκρότηση και στην ανάκαμψη. Δεν μπορούμε απλώς να αποκαταστήσουμε ό,τι προϋπήρχε ήδη: Χρειάζεται να το αναδιρθρώσουμε και να το βελτιώσουμε.
3. Κατά την Ε.Ο.Κ.Ε., η αναδιάρθρωση και η βελτίωση θα πρέπει να βασιστούν στις αρχές που διαπνέουν το σύνολο του έργου μας: Προστασία των ανθρωπίνων και των κοινωνικών δικαιωμάτων, των δημοκρατικών αξιών και του κράτους δικαίου· πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς· επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ)· ανάπτυξη της κυκλικής οικονομίας· και επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας στην ΕΕ το αργότερο έως το 2050 και πλήρης εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Οφείλουμε επίσης να διασφαλίσουμε τη χρηστή διακυβέρνηση και τη δημοκρατική λογοδοσία.

4. Η συμμετοχή όλων των πολιτών, μέσω των οργανώσεων των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών, θα καταστήσει δυνατή τη μεταρρύθμιση της οικονομίας και την αναδιαμόρφωση της κοινωνίας. Η διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου θα αποκτήσει ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση των παρεμβάσεων που προβλέπονται στο σχέδιο «Επόμενη Γενιά ΕΕ». Τα κράτη-μέλη και η ΕΕ πρέπει, συνεπώς, να διασφαλίσουν ότι κανείς δεν θα αφεθεί στο περιθώριο αυτής της περίπλοκης διαδικασίας.
5. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεμελιώνεται σε κοινές ευρωπαϊκές αξίες που δεν είναι σε καμία περίπτωση διαπραγματεύσιμες¹: σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ελευθερία, δημοκρατία, ισότητα και κράτος δικαίου. Οι αξίες αυτές δεν μπορούν να παραβληθούν όταν η ΕΕ και τα κράτη-μέλη της αντιμετωπίζουν μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης και τις επιπτώσεις της όσον αφορά τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις. Παρότι η απάντηση στην τρέχουσα κρίση πρέπει να είναι ταχεία και δικαιολογεί ορισμένα έκτακτα και περιορισμένης διάρκειας μέτρα, τα μέτρα αυτά δεν μπορούν να αντιβαίνουν στο κράτος δικαίου ούτε να θέτουν σε κίνδυνο τη δημοκρατία, τη διάκριση των εξουσιών και τα θεμελιώδη δικαιώματα των Ευρωπαίων πολιτών. Η Ε.Ο.Κ.Ε. υπογραμμίζει ότι όλα τα σχετικά μέτρα πολιτικής πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις κοινές μας αξίες, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ.
6. Στο πλαίσιο αυτής της νέας διαδικασίας ανάκαμψης και ανασυγκρότησης, η Ε.Ο.Κ.Ε. ευελπιστεί ότι η προσεχής διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης θα αποτελέσει ευκαιρία για την ενδυνάμωση και την εμπέδωση της θεσμικής δομής της ΕΕ, καθώς και για την πραγματική ανανέωση του εγχειρήματος της ΕΕ προκειμένου να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις των επόμενων δεκαετιών.
7. Στα κύρια ζητούμενα της διαδικασίας ανάκαμψης και ανασυγκρότησης περιλαμβάνονται τα εξής:
 - Η προώθηση της μεταρρύθμισης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Διακυβέρνησης, με την αναθεώρηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης για την ταυτόχρονη διασφάλιση σταθερότητας και ανάπτυξης.
 - Η αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού της ενιαίας αγοράς με σκοπό τη διατήρηση του ολοκληρωμένου, λειτουργικού και αποδοτικού χαρακτήρα της και την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας.
 - Η συνέχιση των απαραίτητων διαρθρωτικών αλλαγών και των συναφών επενδυτικών δραστηριοτήτων, κυρίως όσον αφορά τις ψηφιακές, έξυπνες και κοινωνικές καινοτομίες και την οικολογική μετάβαση.
 - Η συνεχής βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ.
 - Η δημιουργία των προϋποθέσεων ενίσχυσης του ρόλου της εργασίας ως ενός από τους κύριους μοχλούς για την επανεκκίνηση του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Συστήματος.
 - Η δημιουργία των προϋποθέσεων ενίσχυσης της αυτάρκειας και της ανθεκτικότητας της ΕΕ για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων επιπτώσεων.
 - Η διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών για τη διατήρηση του ελέγχου των στρατηγικών πόρων και βιομηχανιών της ΕΕ.
 - Η ουσιαστική βελτίωση των αλυσίδων εφοδιασμού της ΕΕ σε περίπτωση κινδύνων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
8. Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται μέσω της παροχής βραχυπρόθεσμων οικονομικών κινήτρων θα πρέπει είτε να έχουν ουδέτερη επίδραση είτε να επιταχύνουν τον διαρθρωτικό μετασχηματισμό της ευρωπαϊκής οικονομίας προς μηδενική ρύπανση, αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.

9. Οι βιώσιμες επενδύσεις σε κοινότητες, δημόσιους χώρους, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, την εκπαίδευση, τις κοινωνικές υπηρεσίες, σε κατοικίες και υποδομές μηδενικών ανθρακούχων εκπομπών και στην προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, στην αποκέντρωση της ενεργειακής παραγωγής, θα είναι καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη μιας «οικονομίας της ευημερίας». Ένας τέτοιος τομέας, στον οποίο πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, είναι η ενεργειακή ανακαίνιση των κτιρίων.
10. Η Ε.Ο.Κ.Ε. πιστεύει ότι η ανταγωνιστικότητα του παραγωγικού συστήματος της ΕΕ θα πρέπει να δρομολογηθεί εκ νέου μέσω της ενίσχυσης του συστήματος των ΜΜΕ, των μεγάλων επιχειρήσεων και των κοινωνικών επιχειρήσεων. Με τον τρόπο αυτό θα πρέπει να αντιπροσωπεύουν τους αναπτυξιακούς παράγοντες για την οικολογική και ψηφιακή μετάβαση και την προσφορά αξιοπρεπούς εργασίας.
11. Η διασφάλιση της απασχόλησης και του εισοδήματος όλων των εργαζομένων αποτελεί προτεραιότητα και επιβάλλει τη διαμόρφωση των πολιτικών του σήμερα έχοντας κατά νου μια μακροπρόθεσμη προοπτική (κατάρτιση, διά βίου μάθηση κ.λπ.). Με αυτόν τον τρόπο θα πρέπει επίσης να εξασφαλιστεί η προστασία ευάλωτων ομάδων (εργαζόμενοι σε επισφαλείς θέσεις εργασίας, παιδιά σε φτώχεια, άτομα με αναπηρία, πολίτες σε περιθωριοποιημένες περιοχές κ.λπ.).
12. Με βάση το μέσο ανάκαμψης «Επόμενη Γενιά ΕΕ» θα είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί σταδιακή αύξηση των ιδίων πόρων της ΕΕ με την εισαγωγή σχετικών και κατάλληλων εσόδων προς επιλογή. Για παράδειγμα: Συστημάτων εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ, κοινής ενοποιημένης βάσης φορολογίας εταιρειών (ΚΕΒΦΕ), ψηφιακού φόρου, φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, εισφοράς CO₂ ή εσόδων από τη νομισματοκοπή. Εν τω μεταξύ, η ΕΕ πρέπει να ενισχύσει τη δέσμευσή της: Καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού· ενεργοποίηση ενός μηχανισμού συντονισμού ικανού να εξουδετερώσει τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό και να καταπολεμήσει το φαινόμενο της φοροδιαφυγής· και ενεργοποίηση μιας ισχυρής στρατηγικής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
13. Είναι απαραίτητο να αξιοποιηθούν πλήρως τα νέα, πιο βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα που εμφανίζονται (κυκλική, συνεργατική, κοινωνική οικονομία κ.λπ.). Τα μοντέλα αυτά αποτελούν επίσης ένα χαρακτηριστικό του κοινωνικού μοντέλου της ΕΕ και δημιουργούν διττή αξία –οικονομική και κοινωνική– καθώς και μέσα για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ). Αυτά τα επιχειρηματικά μοντέλα προσφέρουν την ευκαιρία να βοηθηθεί η οικονομία, να ανακάμψει και να αντιμετωπίσει ταυτόχρονα τα κοινωνικά ζητήματα. Στο πλαίσιο αυτό, το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία της ΕΕ θα είναι ζωτικής σημασίας, όπως και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την κοινωνική οικονομία (Ανοιξη του 2021).
14. Το σχέδιο ανασυγκρότησης θα πρέπει να προωθήσει: Πιο βιώσιμα συστήματα τροφίμων, τόσο σε επίπεδο παραγωγής όσο και σε επίπεδο κατανάλωσης, σύμφωνα με τις προθέσεις της Επιτροπής σχετικά με τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιρούνι» για βιώσιμα τρόφιμα· την επισιτιστική κυριαρχία της ΕΕ σε πνεύμα αλληλεγγύης μεταξύ των διαφόρων μορφών της ευρωπαϊκής γεωργίας και της ολοκλήρωσης των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών πτυχών· τη φιλόδοξη πρόταση της νέας στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα.
15. Πρωτίστως, ένα από τα κύρια διδάγματα της κρίσης του κορωνοϊού είναι ότι τα συστήματα υγείας σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες πρέπει να ενισχυθούν μέσω της δημιουργίας μιας «Ένωσης της ΕΕ στον τομέα της υγείας».
16. Είναι απαραίτητο να ενεργοποιηθεί εκ νέου ο γεωπολιτικός στρατηγικός ρόλος της ΕΕ στην προώθηση σε παγκόσμιο επίπεδο των ειρηνευτικών διαδικασιών, ώστε να δοθούν εκ νέου οι ευκαιρίες για

οικονομική ανάπτυξη στη γειτονιά της ΕΕ: Δυτικά Βαλκάνια, Ευρωμεσογειακοί και Ανατολικοί εταίροι, και σε άλλες περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις.

17. Ωστόσο, όσο θετικά και εκτεταμένα και αν είναι τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, θα είναι αποτελεσματικά και ευρέως αποδεκτά μόνο εάν φθάνουν μέχρι τη βάση της κοινωνίας και τα άτομα στα οποία απευθύνονται. Επομένως, είναι ζήτημα ζωτικής σημασίας τόσο τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, όσο και τα κράτη-μέλη να καταβάλουν σύντομη προσπάθεια για την αποτελεσματική εφαρμογή τους.

Παραπομπή:

1. Γνωμοδότηση SC/052 της Ε.Ο.Κ.Ε. με θέμα «Το μέλλον της ΕΕ: οφέλη για τους πολίτες και σεβασμός των ευρωπαϊκών αξιών».

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (Ε.Ο.Κ.Ε.) LUCA JAHIER

Επιμέλεια συνέντευξης: Δρ. Μάρθα Θεοδώρου

Κατά τη γνώμη σας, η μέχρι σήμερα ανταπόκριση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) στην COVID-19 είναι ικανοποιητική; Τι περισσότερο πιστεύετε ότι θα μπορούσε να έχει γίνει;

Παρά κάποιον αρχικό δισταγμό, η ΕΕ έπραξε εντός 4 εβδομάδων περισσότερα απ' όσα είχε πράξει στα 4 έτη που ακολούθησαν την κρίση του 2008, με τις παρεμβάσεις που έχουν ήδη αποφασιστεί να υπερβαίνουν σχεδόν τα 3 τρισ. ευρώ.

Ύψωσε ήδη ισχυρά τείχη για την προστασία των Ευρωπαίων εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των κυβερνήσεων, καθώς και για την αντιμετώπιση των πολυάριθμων επειγουσών αναγκών που δημιούργησε η πανδημική κρίση, τις οποίες δεν θα μπορούσαμε καν να φανταστούμε πριν από την κρίση. Τροποποίησε τους οικονομικούς της κανόνες, ενεργοποίησε τη γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, επέκτεινε την ευελιξία των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, διασφάλισε τη μεγαλύτερη μέχρι σήμερα παροχή ρευστότητας από την ΕΚΤ (750 δισ. ευρώ) και δρομολόγησε πολλές άλλες δράσεις στο πλαίσιο των υφιστάμενων προϋπολογισμών της ΕΕ. Συμφώνησε να εκπονήσει ένα Σχέδιο Ανάκαμψης για την Ευρώπη και ενέκρινε δίκτυ ασφαλείας ύψους 540 δισ. ευρώ που περιλαμβάνει το πρόγραμμα SURE, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως ένα από τα σημαντικότερα κοινωνικά επιτεύγματα της διαδικασίας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Αυτή η εντυπωσιακή απάντηση δίνει σάρκα και οστά στην έννοια της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης, αν και όλοι γνωρίζουμε ότι χρειάζονται περισσότερα. Η Επιτροπή πρέπει πλέον να υποβάλει αναθεωρημένη πρόταση για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ), καθώς και για τη χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης.

Το αναθεωρημένο ΠΔΠ θα πρέπει να στοχεύει στην καλύτερη ανάκαμψη της Ευρώπης από την κρίση και στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, εστιάζοντας σε πέντε κύριες προτεραιότητες: υγεία, εργαζόμενοι, επιχειρήσεις, συνοχή και εξωτερική δράση.

Θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει ένα ενισχυμένο σύστημα ιδίων πόρων της ΕΕ το οποίο να μπορεί να χρησιμοποιηθεί με μεγαλύτερη ευελιξία, μεταξύ άλλων για τη σταδιακή ανάπτυξη μιας πραγματικής λειτουργίας μακροοικονομικής σταθεροποίησης, με απώτερο στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ΕΕ και ιδίως της Ευρωζώνης απέναντι σε μελλοντικούς οικονομικούς κλυδωνισμούς.

Προτείνω το νέο ΠΔΠ να αυξήσει τα αρχικώς προτεινόμενα κατά τουλάχιστον 25%, βασιζόμενο πρωτίστως σε μηχανισμούς ιδίων πόρων.

Ζητώ επίσης την άμεση δρομολόγηση ενός νέου ισχυρού προγράμματος ΕΤΣΕ που θα πρέπει να μοχλεύσει τουλάχιστον 1 τρισ. ευρώ κατά τα επόμενα 2 χρόνια για τις αναγκαίες επενδύσεις στις στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ.

Προσδοκώ από τα κράτη-μέλη να συμφωνήσουν τάχιστα σχετικά με το νέο ΠΔΠ, προκειμένου τα προγράμματα δαπανών να ξεκινήσουν χωρίς καθυστέρηση, ούτως ώστε ο προϋπολογισμός της ΕΕ να χρησιμοποιηθεί ως εγγύηση για την έκδοση της απαιτούμενης ποσότητας ομολόγων ανάκαμψης, χωρίς αμοιβαιοποίηση του υφιστάμενου χρέους και με εστίαση στις μελλοντικές επενδύσεις σχετικά με συμφωνημένες προτεραιότητες.

Αναφερθήκατε στην ευρωπαϊκή αλληλεγγύη. Μετά την COVID-19, ποια είναι η άποψή σας για την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ;

Παρότι υπήρξαν συγκρούσεις μεταξύ των πιστωτριών και των οφειλετριών χωρών του Βορρά και του Νότου της Ευρώπης, μετά την τελευταία σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 23 Απριλίου δεν υφίστανται πλέον εντάσεις. Παρατηρείται επιτέλους σαφής πολιτική προσήλωση στη συνεργασία για μια κοινή ευρωπαϊκή λύση στο πρόβλημα της νόσου COVID-19.

Η κρίση έδειξε ξεκάθαρα πως εξαρτόμαστε ο ένας από τον άλλον και οφείλουμε να διασφαλίσουμε ότι θα εξέλθουμε από αυτήν με ισχυρότερο ευρωπαϊκό αίσθημα, με ενισχυμένη την αίσθηση του ανήκειν σε μια κοινότητα.

Οι εαρινές οικονομικές προβλέψεις του 2020 δείχνουν ότι καμία χώρα δεν θα ξεπεράσει αλώβητη τους οικονομικούς κλυδωνισμούς που προκάλεσε η νόσος COVID-19.

Η οικονομία της ΕΕ προβλέπεται να συρρικνωθεί κατά 7,5% το 2020 (από -4,25% στην Πολωνία έως -9,75% στην Ελλάδα) και να αναπτυχθεί κατά περίπου 6% το 2021. Οι προβλέψεις οικονομικής ανάπτυξης για την ΕΕ και την Ευρωζώνη έχουν αναθεωρηθεί προς τα κάτω κατά περίπου 9 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τις φθινοπωρινές οικονομικές προβλέψεις του 2019.

Δεδομένης της αδιαμφισβήτητης αλληλεξάρτησης των οικονομιών μας, ο τρόπος με τον οποίο θα διαμορφωθεί η ανάκαμψη σε κάθε κράτος-μέλος θα επηρεάσει επίσης την ισχύ της ανάκαμψης σε άλλα κράτη-μέλη. Η απάντησή μας πρέπει όντως να βασίζεται στην ευρωπαϊκή δράση, εμπιστοσύνη και αλληλεγγύη. Για να αποφύγουμε άλλη μία χαμένη δεκαετία, θα χρειαστούμε ένα εκτεταμένο Ταμείο Ανάκαμψης.

Η μόνη εναλλακτική εκδοχή στην προκειμένη περίπτωση είναι η διάλυση της Ευρώπης στα εξ ων συνετέθη, η πρόκληση νέων και καταστροφικών συγκρούσεων μεταξύ εκείνων που θα ζημιωθούν περισσότερο και νωρίτερα και εκείνων που θα ζημιωθούν αργότερα, η παράδοσή μας, κομμάτι-κομμάτι, σε άλλες δυνάμεις και συμφέροντα και οι τίτλοι τέλους σε πολλά από τα δημοκρατικά επιτεύγματα για τα οποία είμαστε όλοι υπερήφανοι.

Ένα ολοκληρωμένο ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικής ανάκαμψης αποτελεί μία επαρκή απάντηση στις τρέχουσες προκλήσεις και ένα αποτελεσματικό στήριγμα για το ευρωπαϊκό εγχείρημα;

Δεν αρκεί να ειπωθεί ότι χρειαζόμαστε ανάκαμψη. Πρέπει να αναλογιστούμε τι είδους ανάκαμψη χρειαζόμαστε. Πιστεύω ότι η Πράσινη Συμφωνία είναι πλέον ακόμη πιο ζωτικής σημασίας για το μέλλον, όχι μόνο λόγω της ήδη αποδεδειγμένης συσχέτισης μεταξύ των περιοχών μεγαλύτερης εξάπλωσης του ιού και των πιο μολυσμένων περιοχών, αλλά και επειδή η κλιματική αλλαγή μπορεί να επηρεάσει τα οικονομικά συστήματα και τις ζωές των πολιτών κατά τρόπο εκθετικά μεγαλύτερο από ό,τι η πανδημία, παρότι ο ιός ενσταλάζει τον φόβο ενώ το κλίμα όχι.

Αυτό που δεν μπορεί να αμφισβητηθεί είναι ότι η απάντηση στην κρίση θα απαιτήσει τεράστιες δημόσιες επενδύσεις, συστήματα εγγύησης των ιδιωτικών πιστώσεων και εισοδηματική στήριξη που θα επιφέρουν αναπόφευκτα νέο μείζονα ρόλο για τα δημόσια ταμεία και νέο χρέος.

Πρέπει, μακροπρόθεσμα, να στραφούμε σε μια επενδυτική λογική δημιουργίας πλούτου και συννοχής και να επιδιώξουμε τη χάραξη μιας στρατηγικής βασισμένης σε 5 κύρια σημεία: υγεία, εργασία, επιχειρήσεις, ψηφιακός κόσμος και βιωσιμότητα. Αυτό το μείγμα έχει, σε μεγάλο βαθμό, συμπεριληφθεί ήδη στις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της τρέχουσας θητείας της ΕΕ, εξαιρουμένης της υγείας που θα πρέπει να ενισχυθεί, μεταξύ άλλων, με την εκτεταμένη αναθεώρηση του συνολικού πολιτευτού ευρωπαϊκού προϋπολογισμού.

Η ευρωπαϊκή στρατηγική εξόδου από την κρίση πρέπει –και μπορεί– να καταστεί παράγοντας επιτάχυνσης της μετάβασης σε πιο βιώσιμα πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης.

Πρέπει να επανεξετάσουμε τάχιστα τα αστικά μας μοντέλα, την οικιακή θέρμανση, τις μεταφορές και την καθιέρωση αποδοτικότερων συστημάτων παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας, μεταξύ άλλων με μεγαλύτερη χρήση της κυκλικής οικονομίας. Πρόκειται για τομείς όπου μπορούν να δημιουργηθούν επιχειρήσεις και θέσεις εργασίας και να αξιοποιηθούν καλύτερα οι περιφέρειες και οι ΜΜΕ, δημιουργώντας έτσι έσοδα.

Δεν πρέπει απλά να επενδύσουμε ταχέως στο ψηφιακό περιβάλλον και να ανακτήσουμε τον χαμένο χρόνο, αλλά και να αποκτήσουμε στρατηγική αυτονομία στην ψηφιακή κοινωνία, τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης (TN) και τις επικοινωνίες τελευταίας γενιάς, που συνειδητοποιήσαμε ότι είναι ουσιαστικής σημασίας, μεταξύ άλλων για τον έλεγχο και τη διαχείριση των πανδημιών και την προστασία των δημοκρατιών μας.

Πρέπει να προστατέψουμε τη σύσταση νέων ειδών ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε στρατηγικούς τομείς, παιδιούς και νέους (από τους αναπνευστήρες μέχρι την τεχνολογία 5G και τις μεταφορές του μέλλοντος), που θα μας επιτρέψουν να διατηρήσουμε τη μελλοντική στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης στο σύνολό της, σε έναν ριζικά μεταβαλλόμενο κόσμο.

Πρέπει να κατανοήσουμε πως μπορούμε να διαπλάσουμε τον αυριανό κόσμο της εργασίας μετά από αυτό το κοινωνικό πείραμα –απίστευτης και πρωτοφανούς κλίμακας– έξυπνης εργασίας.

Χρειαζόμαστε μια νέα εποχή εμπορικής πολιτικής, νέους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, συντονισμό της διακυβέρνησης των οικονομιών των 27 κρατών-μελών και, τέλος, να βρούμε ενδεχομένως το θάρρος να αντιμετωπίσουμε το τελευταίο ταμπού: μια πραγματική δημοσιονομική ένωση που θα επισημάνει την ύπαρξη πλήρως ανεπτυγμένων συστημάτων οιοει φορολογικούς παραδείσους εντός της Ένωσης.

Και πρέπει να διαχειριστούμε αυτό το στάδιο έχοντας το θάρρος να υιοθετήσουμε έναν διαφορετικό τρόπο σκέψης για θεμελιώδη ζητήματα όπως ο επιμερισμός των βαρών, η δημιουργία ιδίων πόρων της ΕΕ για τη διατήρηση αυτών των μειζόνων πολιτικών του μέλλοντος, η διαχείριση του

χρέους, που αποτελεί όντως καρπό της ύπαρξης ανισοτήτων, αλλά και της μη ενδεδειγμένης αντιμετώπισής τους σε ορισμένα εθνικά συστήματα, η δυνατότητα θέσπισης των κατάλληλων εργαλείων για το κοινό χρέος, με στόχο την ανάκαμψη και τον μελλοντικό προγραμματισμό.

Οι κυβερνήσεις έχουν λάβει μέτρα μερικού ή πλήρους περιορισμού για τη συγκράτηση της πανδημίας της νόσου COVID-19. Πώς μπορούμε να εξασφαλίσουμε ότι οι περιορισμοί αυτοί συνάδουν με τις νομικές δικλίδες ασφαλείας μας;

Η απάντηση στην κρίση της νόσου COVID-19 είχε αρνητικό αντίκτυπο σε αρκετά θεμελιώδη δικαιώματα. Οι αναπόφευκτοι περιορισμοί έθεσαν όρια στην ελευθερία κυκλοφορίας και διασυνοριακών μετακινήσεων μας. Η ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι περιορίστηκε, και το ίδιο συνέβη όσον αφορά τα δικαιώματα προστασίας της ιδιωτικής ζωής, μέσω συστημάτων ιχνηλάτησης δεδομένων.

Είναι σαφές ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει μια πρωτόγνωρη πρόκληση, η οποία πρέπει ωστόσο να διευθετηθεί χωρίς να υπονομευθούν οι δημοκρατίες και τα θεμελιώδη δικαιώματά μας.

Η κοινή μας ευρωπαϊκή ιστορία μάς έχει διδάξει ότι δεν μπορούμε να ανεχόμαστε τη διάβρωση του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ήπειρό μας. Δεν θα πρέπει να ξεχάσουμε ποτέ ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκε ως ανάχωμα στον αυταρχισμό και τον απολυταρχισμό, μέσω μιας δημοκρατικής Ένωσης που αποσκοπεί στην προαγωγή της ειρήνης, των αξιών της και της ευημερίας των λαών της (Άρθρο 3 της ΣΕΕ).

Αυτά που θεσπίστηκαν ως προσωρινά μέτρα δεν μπορούν να παγιωθούν, αναιρώντας αγώνες δεκαετιών για ελευθερίες και ισότητα. Πρέπει να εξέλθουμε από την κρίση διατηρώντας τις δημοκρατίες μας –και την Ευρωπαϊκή μας Ένωση– αλώβητες.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η αρμόδια ομάδα της για τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου επαγρυπνούν ενάντια σε κάθε απόπειρα μόνιμης τροποποίησης των αρχών του δικαίου, της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Ποιος θα πρέπει να είναι ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών στη διάρκεια της πανδημίας;

Η ικανότητα μετριασμού των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα της κοινωνίας των πολιτών να διατηρήσει το ρόλο της και να εκφράσει τις ανησυχίες της όσον αφορά τη δημόσια αντιμετώπιση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Η κοινωνία των πολιτών θα επιτελέσει ιδιαίτερα κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση της ανάκαμψης και της ανασυγκρότησης μετά τη νόσο COVID-19. Το Ταμείο Ανάκαμψης πρέπει να οδηγήσει σε μέτρα που θα επιτρέψουν στην ΕΕ να μεταρρυθμίσει και να ενισχύσει την οικονομία της με μια ψηφιακή ενιαία αγορά και να πορευθεί στον δρόμο της βιώσιμης ανάπτυξης. Οι Ευρωπαίοι χρειάζονται περαιτέρω απτά αποτελέσματα και τα χρειάζονται επειγόντως, προκειμένου να γίνουν πιο ανταγωνιστικοί σε ένα μεταβαλλόμενο κόσμο.

Η κοινωνία των πολιτών διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη μετάβαση προς μια οικολογικότερη και πιο ψηφιακή οικονομία, στην υλοποίηση μέτρων για την προώθηση μιας έξυπνης, κυκλικής και χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών οικονομίας βασισμένης στην προσέγγιση μιας δίκαιης μετάβασης.

Ωστόσο, η κρίση υπονομεύει την ικανότητα της κοινωνίας των πολιτών να εργάζεται για το δημόσιο συμφέρον. Η συρρίκνωση του χώρου δράσης των πολιτών, οι περιορισμοί στις μετακινήσεις και οι

διαρκώς αυταρχικότερες πολιτικές σε πολλές χώρες καθιστούν εξαιρετικά δύσκολες τις συνθήκες εργασίας για την υπεράσπιση συμφερόντων και τη λογοδοσία.

Είναι επιτακτική ανάγκη να μην οδηγήσει η κρίση σε περιττό ή υπερβολικό περιορισμό των δικαιωμάτων. Οι έκτακτες εξουσίες πρέπει να ασκούνται υπό τον άμεσο έλεγχο του Κοινοβουλίου, με σεβασμό του κράτους δικαίου και να μην παρατείνονται πέραν της διάρκειας της κρίσης.

Η διατήρηση των ελεγκτικών μηχανισμών, των ελέγχων και των ισορροπιών του πολιτικού συστήματος είναι καθοριστικής σημασίας, προκειμένου να αποφευχθεί η διολίσθηση από την αντιμετώπιση μιας επείγουσας κατάστασης σε μια μόνιμη κατάσταση υπονόμησης του κράτους δικαίου.

Ποιες πρωτοβουλίες θα αναλάβει στο προσεχές μέλλον η Ε.Ο.Κ.Ε. σχετικά με την κρίση της COVID-19;

Στην Ε.Ο.Κ.Ε. επικεντρωνόμαστε ιδιαίτερα στην αξιολόγηση της εξελισσόμενης κατάστασης όσον αφορά την πανδημία, καθώς και στους σοβαρούς κινδύνους που ενέχει, τόσο για το μέλλον των οικονομιών και των κοινωνιών μας, όσο και για τη δημοκρατική λειτουργία.

Τους τελευταίους 3 μήνες, η Ε.Ο.Κ.Ε. ενίσχυσε την πολιτική της παρουσία και την ισχυρή της συμβολή στη σχετική συζήτηση και τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Παρά τις προκλήσεις λόγω της εργασίας εξ αποστάσεως, εξασφαλίσαμε τη συνέχεια των δραστηριοτήτων μας πραγματοποιώντας εικονικές συνεδριάσεις όλων των οργάνων μας, καθώς και την πρώτη μας εξ αποστάσεως σύνοδο ολομέλειας. Εκδώσαμε επίκαιρες δηλώσεις για να εκφράσουμε τις ανησυχίες μας σχετικά με την τρέχουσα κρίση και εγκρίναμε 7 έγγραφα θέσης σχετικά με την αντίδραση της ΕΕ στη νόσο COVID-19. Αυτό απέδειξε την ικανότητά μας να επιτυγχάνουμε αποτελέσματα και να ανταποκρινόμαστε στο κάλεσμα του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για να εκφράσουμε τη γνώμη μας σχετικά με την ολοκλήρωση της νομοθετικής διαδικασίας.

Συγκροτήσαμε ειδική υποεπιτροπή, αποτελούμενη από 15 μέλη της οποίας θα προεδρεύω, σχετικά με την «Ανάκαμψη και την ανασυγκρότηση μετά την κρίση της νόσου COVID-19», η οποία θα επιληφθεί τόσο της υλοποίησης των μέτρων που έχουν ήδη αποφασιστεί, όσο και της προετοιμασίας του περιεχομένου του μελλοντικού σχεδίου ανάκαμψης που συνδέεται με το επόμενο ΠΔΠ, επί του οποίου η πρόταση της Επιτροπής θα παρουσιαστεί την επόμενη εβδομάδα.

Επ' ευκαιρία της 70ής επετείου της Διακήρυξης Schuman, υπογράψαμε, μαζί με 10 εθνικές Ο.Κ.Ε. μεταξύ των οποίων και η ελληνική, δήλωση για να τιμήσουμε τα θεμέλια του ευρωπαϊκού οικοδομήματος και να ενώσουμε τις δυνάμεις μας στον αγώνα κατά της νόσου COVID-19.

Τέλος, η ομάδα της Ε.Ο.Κ.Ε. για τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου θα συνεχίσει επίσης να παρακολουθεί στενά κάθε απόπειρα τροποποίησης των αρχών του δικαίου, της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων λόγω της κρίσης του κορωνοϊού στα κράτη-μέλη.

Στον απόηχο της πανδημίας, πιστεύετε ότι ο κοινωνικός διάλογος και ο διάλογος με τους πολίτες, όπως τον διαχειρίζονται οι εθνικές Ο.Κ.Ε., θα ενισχυθεί και με ποιον τρόπο;

Η νόσος COVID-19 δημιουργεί αφόρητη πίεση στους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους της ΕΕ, που δικαιολογημένα φοβούνται για την υγεία και την εργασία τους αλλά και για το μέλλον των παιδιών τους. Αυτές οι στιγμές απαιτούν ομόφωνη επίδειξη θάρρους και συλλογική προσπάθεια. Εδώ είναι που χρειάζεται να κάνει τη διαφορά ο κοινωνικός διάλογος και ο διάλογος με τους πολίτες.

Οι ευρωπαϊκές Οικονομικές και Κοινωνικές Επιτροπές, εκπροσωπώντας την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, είναι σήμερα, περισσότερο από ό,τι στο παρελθόν, προνομιακό πεδίο κοινής ανά-

πτυξης και υποβολής προτάσεων, πεδίο σύγκλισης των κινητήριων δυνάμεων των κοινωνιών μας που μπορεί να επιτρέψει στα εθνικά και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να λαμβάνουν ισχυρές και κοινές αποφάσεις.

Οι εθνικές Ο.Κ.Ε. πρέπει να συμβάλουν στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών της ανέλιξης/ανάκαμψης. Χρειαζόμαστε ένα εκτεταμένο σχέδιο ανάκαμψης, που θα μπορούσαμε ενδεχομένως να ονομάσουμε «Σχέδιο De Gasperi για την ΑναγΕΕννηση», με σκοπό όχι μόνο τον επιμερισμό των βαρών και τη στήριξη των προσπαθειών των κρατών-μελών για την καταπολέμηση της πανδημίας, αλλά και την καλύτερη διαμόρφωση του κοινού μας μέλλοντος.

Ωστόσο, η καλή θέληση και η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση ως προς τις παγκόσμιες απειλές, και όχι μόνον λόγω των ιών, που θέτουν σε κίνδυνο τον πλανήτη και την ανθρωπότητα, δεν επαρκούν.

Χρειαζόμαστε νέες δομές που θα εργαστούν για την επίτευξη «μετασχηματιστικής ανθεκτικότητας», δηλαδή για μια αντίδραση στην κρίση που δεν θα μας επαναφέρει απλώς εκεί που βρισκόμασταν πριν από λίγες εβδομάδες, αλλά θα αλλάξει την Ευρώπη προς το καλύτερο με προοπτική τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αναλογιστούμε άμεσα πώς μπορούμε να δημιουργήσουμε πολύ διαφορετικές συνθήκες σε σχέση με εκείνες που χαρακτήρισαν την ευρωπαϊκή οικονομική εξέλιξη των τελευταίων ετών και να ξεκινήσουμε έναν νέο κύκλο ανάπτυξης που θα είναι πολύ πιο βιώσιμη σε κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο, αλλά και από οικονομική άποψη. Πρόκειται για ένα «άλημα προς τα εμπρός» και όχι «προς τα πίσω», στο σημείο όπου βρισκόμασταν πριν από λίγες εβδομάδες, όταν καταγγέλλαμε απαράδεκτες κοινωνικές και εδαφικές ανισότητες ή σοβαρές βλάβες στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία.

Ο Luca Jahier, Μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής από το 2002, έχει διατελέσει Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Ομάδας III, καθώς και μέλος του Προεδρείου της. Επίσης, έχει διατελέσει Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης ΑΚΕ-ΕΕ, Πρόεδρος της Μόνιμης Ομάδας για τη μετανάστευση και την ένταξη και Αντιπρόεδρος του Τμήματος «Απασχόληση, Κοινωνικές Υποθέσεις, Δικαιώματα του Πολίτη».

**ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Ε.
ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ Ο.Κ.Σ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑ**

9 Μαΐου 2020 - 70ή Επέτειος από τη Διακήρυξη Schuman

«Η παγκόσμια ειρήνη δεν μπορεί να διαφυλαχθεί χωρίς δημιουργικές προσπάθειες ανάλογες με τους κινδύνους που την απειλούν. Η συμβολή που μπορεί να προσφέρει μια οργανωμένη και ζωντανή Ευρώπη στην ανθρωπότητα είναι απαραίτητη για τη διατήρηση ειρηνικών σχέσεων».

Με αυτά τα λόγια, πριν από 70 χρόνια, τέθηκαν τα θεμέλια για την κατασκευή του μεγαλύτερου πολιτικού σχεδίου στη σύγχρονη ιστορία. Ποτέ σε κανένα μέρος του κόσμου, καμία στιγμή στην ιστορία, δεν έχουν ζήσει γυναίκες και άντρες τόσο μεγάλη περίοδο ειρήνης, σταθερότητας και οικονομικής ευημερίας. Ποτέ οι άνθρωποι δεν είχαν τη δυνατότητα να μακροζωήσουν και να υπάρξει τόσο μεγάλη διασφάλιση ελευθεριών και ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων στη ζωή τους, όπως συμβαίνει σήμερα στην Ευρώπη.

Παρά τις πολλές εσωτερικές και εξωτερικές προκλήσεις, η Ένωσή μας υπερασπίζεται έντονα τις δημοκρατικές αρχές, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματά της, ακόμη και αν αυξάνονται οι εκκλήσεις για «ισχυρή ηγεσία», όπως επίσης και αν αυξάνονται οι εθνικιστικές και εθνικιστικές πιέσεις.

Μια Ενωμένη Ευρώπη όχι μόνο αντιπροσωπεύει τον μεγαλύτερο χώρο ελευθερίας, δικαιωμάτων και προστασίας για τους πολίτες της, αλλά συνέβαλε και στην παγκόσμια σταθερότητα και αντιπροσώπευε ένα παγκόσμιο πολιτικό σημείο αναφοράς των πολιτισμών, στη βάση αξιών ελευθερίας, ειρήνης, προόδου και κοινωνικής ασφάλισης ακόμη και πέρα από τα σύνορά της.

Για όλα τα παραπάνω, είμαστε ευγνώμονες για το όραμα και τη δέσμευση ανδρών από διαφορετικά υπόβαθρα και χώρες οι οποίοι, μέχρι μερικά χρόνια πίσω, είχαν πολεμήσει μεταξύ τους με τον πιο σκληρό πόλεμο.

Το σύντομο χρονικό διάστημα μεταξύ του τέλους του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και της Διακήρυξης του Schuman δείχνει πόσο εξαιρετική ήταν η διαίσθηση των Ιδρυτών του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Η τραγωδία που είχε καταστρέψει τις χώρες μας, έδωσε την απαραίτητη ώθηση για να ανοίξει ένα επαναστατικό μονοπάτι.

«Η Ευρώπη δεν θα δημιουργηθεί ταυτόχρονα ή σύμφωνα με ένα ενιαίο σχέδιο. Θα οικοδομηθεί μέσα από συγκεκριμένα επιτεύγματα που θα δημιουργήσουν πρώτα μια de facto αλληλεγγύη». Οι πολλαπλές κρίσεις των τελευταίων 10 ετών μας έχουν δοκιμάσει, αλλά κάθε φορά βγήκαμε πιο δυνατοί. Σήμερα, ίσως στην πιο κρίσιμη στιγμή –από το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου– για τους ευρωπαϊκούς πληθυσμούς και τα κράτη, τα λόγια του Robert Schuman μιλούν για το παρόν μας και μας προειδοποιούν ακόμη περισσότερο για το μέλλον.

Η πανδημία ώθησε την Ευρωπαϊκή Ένωση, μόλις πριν από 4 μήνες, να κάνει επιλογές που θα ήταν αδιανόητες προηγουμένως. Η αναστολή του Συμφώνου Σταθερότητας, η προσωρινή έγκριση καθε-

στώτων κρατικών ενισχύσεων, η ενεργητική δράση του ΕΚΤ για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του κρατικού χρέους, η εισαγωγή του SURE και του Ταμείου Ανάκαμψης είναι σημαντικές επιλογές που αντικατοπτρίζουν την κατανόσή μας ότι οι οικονομικές επιπτώσεις της υγειονομικής κρίσης στην υγεία υπονομεύουν τα θεμέλια του ευρωπαϊκού σχεδίου.

Με τη διεύρυνση των ρήξεων και την αυξημένη αστάθεια στον κόσμο γύρω μας, δεν ήταν ποτέ τόσο σημαντικό –και τόσο δύσκολο– να διασφαλιστεί και να παγιωθεί η πρόοδος που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής και φέρνει την Ευρώπη πιο κοντά σε θέματα αλληλεγγύης και διαμοιρασμού κοινωνικών και πολιτικών που δύνανται να αναβιώνουν το ευρωπαϊκό σχέδιο. Ως μέρος μιας στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης οφείλουμε να επανεξετάσουμε τα συστήματα κοινωνικής προστασίας μας, να επενδύσουμε στην κατάρτιση, την τεχνολογική καινοτομία, την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών μας και την ασφάλεια της υγείας ως πυλώνες της ευρωπαϊκής αναγέννησης. Η Ατζέντα του 2030, η οποία εγκρίθηκε για πρώτη φορά από τα Ηνωμένα Έθνη το 2015 και στη συνέχεια υιοθετήθηκε από την ΕΕ, με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, είναι η στρατηγική που μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός για συνεχιζόμενους μετασχηματισμούς και ως εκ τούτου πρέπει να παραμείνει ως στρατηγική της ΕΕ για την επόμενη δεκαετία, ιδιαίτερα στην αυγή της νέας κρίσης, αυτής του COVID-19.

Πρέπει να υποστηρίξουμε την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών μας και να ενθαρρύνουμε τη δημιουργία νέων κόμβων παραγωγής, με ευρωπαϊκή διάσταση, ικανών να ανταγωνίζονται στην παγκόσμια αγορά, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την υποστήριξη της παγκόσμιας ψηφιακής πρόκλησης και την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών των πολιτών μας.

Η κρίση στην υγεία έχει δείξει πόσο επείγον είναι να ενισχύσουμε όλα τα συστήματα υγείας, να επενδύσουμε στη βιοϊατρική, τις προηγμένες υποδομές και να ενισχύσουμε την επιστημονική συνεργασία μεταξύ των ερευνητικών κέντρων και των πανεπιστημίων μας. Οι πολίτες μας πρέπει επίσης να ανακτήσουν την εμπιστοσύνη τους στο κοινό σχέδιο, μέσω μιας Ένωσης για την Υγεία.

Όλοι οι ευρωπαίοι πολίτες πρέπει να απολαμβάνουν μια εγγυημένη ελάχιστη βάση κοινών δικαιωμάτων, ξεκινώντας από την καθολική προστασία κατά της φτώχειας και το δικαίωμα σε ειδική εκπαίδευση. Περισσότερο από ποτέ, πρέπει να δώσουμε ουσία στο κοινωνικό συμβόλαιο του 21ου αιώνα, το οποίο στοχεύει κυρίως στη μείωση των ανισοτήτων που υπονομεύουν την κοινωνική συνοχή και τα θεμέλια των δημοκρατιών μας.

Αυτή η στρατηγική, όπως έχει ήδη δηλωθεί με σαφήνεια στη Διακήρυξη του Schuman, πρέπει να «προσφέρεται στον κόσμο συνολικά, χωρίς διάκριση ή εξαίρεση, με στόχο τη συμβολή στην αύξηση του βιοτικού επιπέδου και στην προώθηση ειρηνικών επιτευγμάτων. Με αυξημένους πόρους, η Ευρώπη θα είναι σε θέση να επιδιώξει την επίτευξη ενός από τα βασικά καθήκοντά της, δηλαδή την ανάπτυξη της αφρικανικής ηπείρου. Σήμερα περισσότερο από χθες, η νέα στρατηγική για μια κοινή ευρω-αφρικανική αναγέννηση είναι η μεγαλύτερη γεωπολιτική ευκαιρία που έχουμε μπροστά μας.

Περισσότερο από ποτέ, είναι απαραίτητη μια συλλογική προσπάθεια. Τα Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια των κρατών-μελών, μέσω της εκπροσώπησης της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, αποτελούν σήμερα –ακόμη περισσότερο από χθες– προνομιακό μέρος για κοινή ανάπτυξη και προτάσεις. Ένας τόπος σύγκλισης των κινητήριων δυνάμεων των κοινωνιών μας, που μπορεί να επιτρέψει στα εθνικά και ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να λάβουν ισχυρές και κοινές αποφάσεις.

Αυτή η δραματική κρίση, όπως έχει συμβεί αρκετά συχνά στην ιστορία της ανθρωπότητας, μπορεί να είναι η ευκαιρία να δοθούν νέες βάσεις στο ευρωπαϊκό σχέδιο και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την οικοδόμηση ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης προσαρμοσμένου στις μεγάλες μεταμορφώσεις του 21ου αιώνα. Σε έναν κόσμο συνεχούς αναζήτησης νέων ισορροπιών, όπου γεωπολιτικές δυναμι-

κές εξελίσσονται συνεχώς και όπου η πολυμέρεια βρίσκεται αντιμέτωπη με μια από τις πιο δύσκολες φάσεις της, από την πτώση του Τείχους του Βερολίνου, δηλαδή είτε η Ευρώπη θα παραμείνει ενωμένη, είτε θα γίνει η άβυσσος στην οποία θα πέσουμε όλοι μέσα. Η αναβίωση του ευρωπαϊκού σχεδίου είναι η θεμελιώδης προϋπόθεση για να εγγυηθούμε στους συμπολίτες μας τη διατήρηση της ειρήνης, της ευημερίας, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που γνωρίζουμε μέχρι σήμερα. Ωστόσο, για να κάνουμε αυτό, πρέπει τώρα να βάλουμε το λιθαράκι μας για μια Ευρώπη ενωμένη που θα έχει προοπτική γύρω από ένα διαφορετικό μοντέλο ανάπτυξης.

Το μέλλον της Ευρώπης, η Ευρωπαϊκή Αναγέννηση, θα εξαρτηθεί από τη δέσμευση, τη φαντασία και το θάρρος που μπορούμε να δείξουμε στις επιλογές που πρέπει να πραγματοποιηθούν τους επόμενους μήνες. Επιλογές που πρέπει να ληφθούν από κοινού, στη βάση μιας εποικοδομητικής σύνθεσης των διαφορών μας.

Luca Jahier, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Tiziano Treu, Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου για την Οικονομία και την Εργασία της Ιταλίας

Patrick Bernasconi, Πρόεδρος του Οικονομικού, Κοινωνικού και Περιβαλλοντικού Συμβουλίου της Γαλλίας

António Correia de Campos, Πρόεδρος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου της Πορτογαλίας

Γιώργος Βερνίκος, Πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος

Iacob Vasiliu, Πρόεδρος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου της Ρουμανίας

Julián Ariza, Πρόεδρος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου της Ισπανίας

Larry O'Connell, Διευθυντής του Εθνικού Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου της Ιρλανδίας

Lalko Dulevski, Πρόεδρος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου της Βουλγαρίας

Rudolf Kropil, Πρόεδρος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου της Σλοβακίας

Andrzej Malinowski, Πρόεδρος του Συμβουλίου για τον Κοινωνικό Διάλογο της Πολωνίας

**ΑΡΘΡΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ**

«Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ»

Άρθρο του Προέδρου της Ο.Κ.Ε.
στον ιστότοπο του «Βήματος»

Απόσπασμα

Περισσότερο σήμερα από ποτέ, ο κοινωνικός διάλογος αναδεικνύεται σε βασική συνιστώσα της Επόμενης Μέρας και δικλείδα ασφαλείας για την ενίσχυση της ίδιας της Δημοκρατίας. Βέβαια η διαχείριση της κρίσης που ανέκυψε από την ταχύτατη εξάπλωση του ιού COVID-19, έθεσε ως απόλυτη προτεραιότητα την άμεση προστασία της δημόσιας υγείας, γεγονός που ξεπερνάει την συνήθη λειτουργία του θεσμοθετημένου κοινωνικού διαλόγου. Οι περιορισμοί και τα επιστημονικώς απαραίτητα έκτακτα μέτρα που εφαρμόζονται έχουν ευρεία αποδοχή.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος έχει όμως υποχρέωση να διαδραματίσει το ρόλο που της αποδίδεται από το Σύνταγμα και να διαμορφώσει τις αναγκαίες συναινέσεις για την επανεκκίνηση της οικονομίας και τη μείωση των επιπτώσεων της κρίσης στην αγορά εργασίας, τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες υποδομές. Έχει υποχρέωση επίσης να συμμετάσχει ενεργά, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ο.Κ.Ε. και τις εθνικές Ο.Κ.Ε., στο διάλογο για την ικανότητα των διεθνών και ιδιαίτερα των ευρωπαϊκών μηχανισμών να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις επιπτώσεις αυτής της κρίσης.

«ΩΡΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΝΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ»

Άρθρο του Προέδρου της Ο.Κ.Ε.
στον ιστότοπο της «Καθημερινής»

Απόσπασμα

Είναι η ώρα επομένως για μια νέα Κοινωνική Συμφωνία. Η Ο.Κ.Ε., συμμεριζόμενη τις αγωνίες των μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων, των εργαζομένων και της κοινωνίας, θεωρεί επιβεβλημένη την προώθηση μιας επίκαιρης ατζέντας θεμάτων που να εστιάζει κατά προτεραιότητα:

- ▶ Στην επιτυχή έκβαση της επιστημονικής μάχης με την υγειονομική απειλή και την ενίσχυση της έρευνας σε κρίσιμους τομείς για την κοινωνία και το μέλλον του πλανήτη (υγεία, περιβάλλον, τεχνολογία),
- ▶ στην προστασία των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, αλλά και της κοινωνίας γενικά, με όρους οικονομικής και κοινωνικής συνοχής,
- ▶ στη στήριξη και ενίσχυση της παραγωγικής ικανότητας της οικονομίας, των επιχειρήσεων και των παραγωγικών κλάδων με συγκριτικά πλεονεκτήματα,
- ▶ στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης στην προσπάθειά της για στήριξη της οικονομίας και διευκόλυνση του πολίτη,
- ▶ στην ενίσχυση των μηχανισμών κοινωνικού διαλόγου για την αποτροπή –με αφορμή την κρίση– εμφάνισης αντιδημοκρατικών πρακτικών και κατάλυσης κεκτημένων δικαιωμάτων, ιδιαίτερα σε θέματα αξιών, κράτους δικαίου και ατομικών δικαιωμάτων,
- ▶ στην αναθεώρηση πτυχών της ευρωπαϊκής οικονομικής πολιτικής, ώστε να σηματοδοτείται η βούληση για συντονισμένη αντίδραση και κοινή αντιμετώπιση των πολλαπλών προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα το ευρωπαϊκό εγχείρημα.

«ΔΟΚΙΜΑΖΟΥΜΕ ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ "ΕΓΩ" ΚΑΙ ΤΟΥ "ΕΜΕΙΣ"»

Τοποθέτηση του Προέδρου της Ο.Κ.Ε.
στην εφημερίδα «Πρώτο Θέμα»

Απόσπασμα

Η πανδημία και οι σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις από τους περιορισμούς που επιβλήθηκαν για την αντιμετώπισή της, παράλληλα με τον έντονο φόβο για την επιβίωσή μας, δοκιμάζει τα όρια του «εγώ» και του «εμείς». Απαιτείται να ξανασκεφτούμε και να επανασχεδιάσουμε τις προτεραιότητές μας. Η βασική πρόκληση είναι αν θα συμμετάσχουμε στη νέα Κοινωνική Συμφωνία παθητικά και με δημοκρατικές εκπτώσεις ή ως ενεργοί πολίτες.

«ΜΕΤΑ ΤΟ ΞΑΦΝΙΑΣΜΑ: ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ»

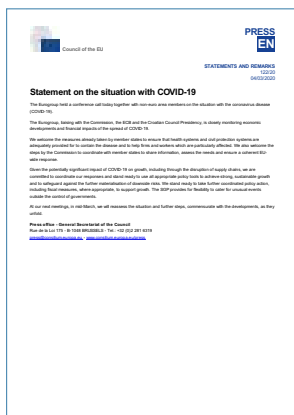
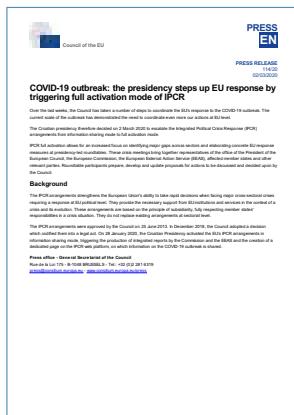
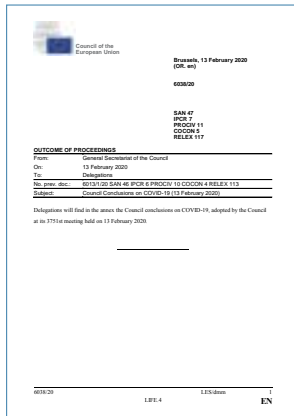
Άρθρο του Προέδρου της Ο.Κ.Ε.
σε πολλαπλά μέσα

Απόσπασμα

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες ο θεσμικός κοινωνικός διάλογος, υπεύθυνων πολιτών και φορέων, αποκτά ιδιαίτερη σημασία: Σε όσους αντιλαμβάνονται τους κινδύνους και πιστεύουν στη Δημοκρατία. Σε όσους κατανοούν ότι η οικονομία απαρτίζεται από αλληλοσυγκρουόμενες ομάδες συμφερόντων, που θα εντείνουν τις πιέσεις τους τη δεδομένη χρονική στιγμή, ώστε ν' αποσπάσουν τα μέγιστα ίδια οφέλη. Σε όσους αντιλαμβάνονται ότι τίποτα δεν είναι αυτονόητο και βέβαιο σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Σε όσους συμφωνούν ότι και το πιο ολοκληρωμένο σχέδιο για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας μας εξαρτάται από πλήθος λεπτομερειών, εξειδικεύσεων, τρόπους εφαρμογής και πολιτικών προτεραιοτήτων. Σε όσους αντιλαμβάνονται ότι οι κοινωνικές ανισότητες και οι ανισότητες μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών θα διευρυνθούν ακόμα περισσότερο από τις επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ¹

Οι υπουργοί Υγείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ενέκριναν συμπεράσματα για τη νόσο COVID-19, με τα οποία καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μεταξύ άλλων, να αυξήσει την ετοιμότητα σε περίπτωση που η έξαρση κλιμακωθεί και περάσει στην επόμενη φάση και να ενεργοποιήσει υφιστάμενους μηχανισμούς χρηματοδότησης για να στηριχθεί η ετοιμότητα των κρατών-μελών.

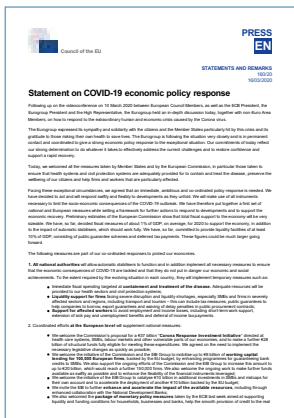
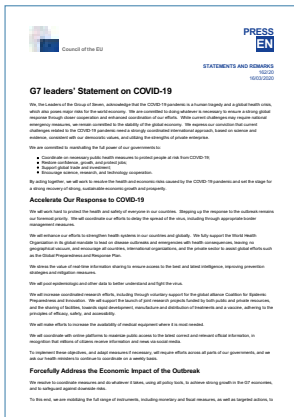
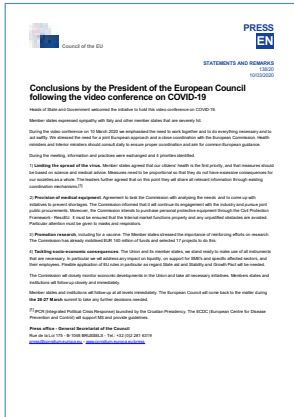
13 Φεβρουαρίου

Η Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ έθεσε το μηχανισμό για την Ολοκληρωμένη Αντιμετώπιση Πολιτικών Κρίσεων (IPCR) σε λειτουργία πλήρους ενεργοποίησης. Η πλήρης ενεργοποίηση επιτρέπει να πραγματοποιούνται έκτακτες συνεδριάσεις στις οποίες συμμετέχουν τα κράτη-μέλη που πλήττονται, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, το γραφείο του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και σχετικοί οργανισμοί και εμπειρογνώμονες της ΕΕ.

2 Μαρτίου

Η Ευρωομάδα (Eurogroup) πραγματοποίησε τηλεδιάσκεψη με τα κράτη-μέλη εκτός της Ευρωζώνης με αντικείμενο τις τελευταίες εξελίξεις και τον αντίκτυπο της νόσου COVID-19 στις χρηματοπιστωτικές αγορές και την ευρύτερη οικονομία. Οι υπουργοί επαναβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους να συντονίσουν την αντίδρασή τους και είναι έτοιμοι να χρησιμοποιήσουν κάθε κατάλληλο εργαλείο πολιτικής για να επιτύχουν ισχυρή και βιώσιμη ανάπτυξη.

4 Μαρτίου

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Charles Michel πραγματοποίησε τηλεδιάσκεψη με τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου προκειμένου να συντονίσουν τις προσπάθειες της ΕΕ για την αντιμετώπιση της έξαρσης της νόσου COVID-19. Στη συζήτηση συμμετείχαν επίσης η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ursula von der Leyen, η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Christine Lagarde, ο Πρόεδρος της Ευρωμάδας Mario Centeno και ο Ύπατος Εκπρόσωπος Josep Borrell

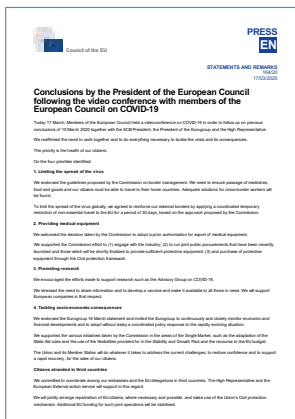
10 Μαρτίου

Οι ηγέτες της Ομάδας G7 πραγματοποίησαν τηλεδιάσκεψη για να συντονίσουν την παγκόσμια ανταπόκριση στην έξαρση της νόσου COVID-19. Δεσμεύθηκαν να συνεργαστούν ώστε να υπάρξει συντονισμός των αναγκαίων μέτρων για τη δημόσια υγεία με σκοπό την προστασία των ατόμων που κινδυνεύουν από τη νόσο COVID-19, να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη και η οικονομική μεγέθυνση και να προστατευθούν οι θέσεις εργασίας, να στηριχθούν το παγκόσμιο εμπόριο και οι επενδύσεις, να ενθαρρυνθεί η συνεργασία στους τομείς της επιστήμης, της έρευνας και της τεχνολογίας.

16 Μαρτίου

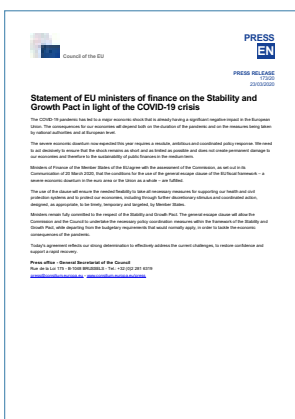
Η Ευρωμάδα, με Δήλωσή της για την ανταπόκριση στην COVID-19, καλωσόρισε όλα τα μέτρα που έλαβαν τα κράτη-μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη διάρκεια της πανδημίας, ιδίως εκείνα που ελήφθησαν για να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα υγείας και τα συστήματα πολιτικής προστασίας παρέχονται επαρκώς για τον περιορισμό και τη θεραπεία της νόσου, τη διατήρηση της ευημερίας των πολιτών και τη βοήθεια των επιχειρήσεων και των εργαζομένων που επηρεάζονται ιδιαίτερα. «Αποφασίσαμε να δράσουμε και θα ανταποκριθούμε γρήγορα και ευέλικτα στις εξελίξεις. Θα χρησιμοποιήσουμε όλα τα απαραίτητα μέσα για τον περιορισμό των κοινωνικοοικονομικών συνεπειών της COVID-19».

16 Μαρτίου

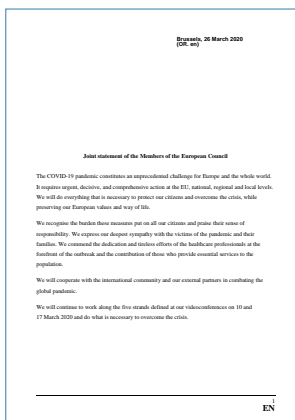
Τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου πραγματοποίησαν δεύτερη τηλεδιάσκεψη για τη νόσο COVID-19, εστιάζοντας στα ακόλουθα: Περιορισμός της εξάπλωσης του ιού. Εξασφάλιση της παροχής ιατρικού εξοπλισμού, με ιδιαίτερη έμφαση σε μάσκες και αναπνευστήρες. Προώθηση της έρευνας, μεταξύ άλλων, της έρευνας για εμβόλιο. Αντιμέτωση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων. Βοήθεια προς τους πολίτες της ΕΕ που έχουν εγκλωβιστεί σε τρίτες χώρες.

17 Μαρτίου

Στη Δήλωσή τους για το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης λόγω της κρίσης του COVID-19, οι υπουργοί Οικονομικών της ΕΕ συμφωνούν με την αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χρήση της γενικής ρήτρας διαφυγής του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ: Σοβαρή οικονομική ύφεση στην Ευρωζώνη ή στην Ένωση συνολικά. Η χρήση της ρήτρας θα διασφαλίσει την απαιτούμενη ευελιξία ώστε να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη στήριξη των συστημάτων υγείας και πολιτικής προστασίας και για την προστασία των οικονομιών.

23 Μαρτίου

Τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, μετά την άτυπη τηλεδιάσκεψη, εξέδωσαν Κοινή Δήλωση σχετικά με τις δράσεις της ΕΕ για την αντιμετώπιση της έξαρσης της νόσου COVID-19, τη διεύρυνση της ΕΕ, τον σεισμό στην Κροατία και την κατάσταση στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ.

«Η πανδημία της νόσου COVID-19 αποτελεί πρωτοφανή πρόκληση για την Ευρώπη και ολόκληρο τον κόσμο. Απαιτεί επείγουσα, αποφασιστική και ολοκληρωμένη δράση σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Θα κάνουμε ό,τι χρειάζεται για να προστατεύσουμε τους πολίτες μας και να ξεπεράσουμε την κρίση, διαφυλάσσοντας ταυτόχρονα τις ευρωπαϊκές μας αξίες και τον τρόπο ζωής μας».

26 Μαρτίου

COVID-19 - Council adopts measures for immediate release of funds

The Council today adopted measures to help Member States to fight the effects of the COVID-19 pandemic. The Council today adopted measures to help Member States to fight the effects of the COVID-19 pandemic. The Council today adopted measures to help Member States to fight the effects of the COVID-19 pandemic.

Next steps

The Council will continue to work closely with the Commission and the Member States to ensure that the measures adopted today are implemented as quickly as possible.

Report on the comprehensive economic policy response to the COVID-19 pandemic

The Council today adopted a report on the comprehensive economic policy response to the COVID-19 pandemic. The report outlines the challenges faced by Member States and the measures that need to be taken to address them.

Coordinated actions taken so far at the level of the Member States, the EU and the euro area

The Council today adopted a report on the comprehensive economic policy response to the COVID-19 pandemic. The report outlines the challenges faced by Member States and the measures that need to be taken to address them.

Additional policy response instruments and preparing the ground for the recovery

The Council today adopted a report on the comprehensive economic policy response to the COVID-19 pandemic. The report outlines the challenges faced by Member States and the measures that need to be taken to address them.

Tackling COVID-19: Council adopts amended EU budget for 2020

The Council today adopted an amended budget for 2020 to help Member States to fight the effects of the COVID-19 pandemic. The budget includes additional funding for research and innovation, and for the recovery of the economy.

Next steps

The Council will continue to work closely with the Commission and the Member States to ensure that the measures adopted today are implemented as quickly as possible.

Το Συμβούλιο εξέδωσε δύο νομοθετικές πράξεις για την άμεση αποδέσμευση χρηματοδότησης από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19. Η νομοθεσία τροποποιεί τους κανόνες των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων για να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη ευελιξία και για να αποδεσμευτούν 37 δισεκατομμύρια ευρώ για την Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού.

Επίσης, τροποποιεί το πεδίο εφαρμογής του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ, ώστε να συμπεριλάβει τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας πέραν των φυσικών καταστροφών.

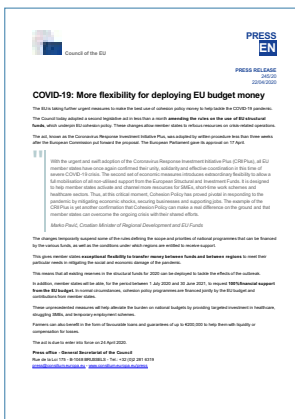
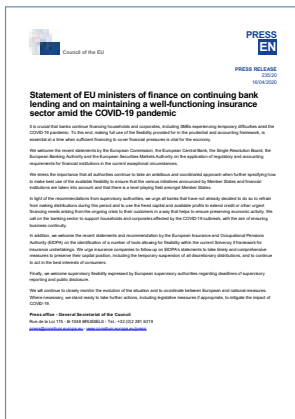
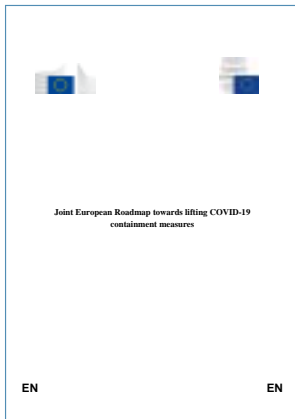
30 Μαρτίου

Η Ευρωμάδα συνεδρίασε, μέσω βιντεοδιάσκεψης, για να σχεδιάσει δέσμη μέτρων αντιμετώπισης της κρίσης, η οποία θα παρουσιαστεί στους ηγέτες της ΕΕ. Η σχετική Έκθεση προτείνει τρία άμεσα δίκτυα ασφαλείας για τους εργαζόμενους, τις επιχειρήσεις και τα κράτη-μέλη. Προετοιμάζει, επίσης, το έδαφος για ένα ταμείο ανάκαμψης με σκοπό την επανεκκίνηση της οικονομίας και τη διασφάλιση της αλληλεγγύης της ΕΕ με τα κράτη που επηρεάζονται περισσότερο από την COVID-19.

7-9 Απριλίου

Το Συμβούλιο ενέκρινε με γραπτή διαδικασία δύο τροποποιήσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2020, ώστε να διατεθούν επιπλέον κονδύλια ύψους 3,1 δισεκατομμυρίων ευρώ για την αντιμετώπιση της κρίσης της νόσου COVID-19. Αυτά τα πρόσθετα κονδύλια θα χρησιμοποιηθούν για αγορά και διανομή ιατρικών εφοδίων, μεταξύ άλλων προστατευτικού εξοπλισμού και αναπνευστήρων, τόνωση της παραγωγής διαγνωστικών τεστ, κατασκευή κινητών νοσοκομείων, μεταφορά ασθενών για θεραπεία σε άλλα κράτη-μέλη, επαναπατρισμό πολιτών της ΕΕ που είναι αποκλεισμένοι στο εξωτερικό.

14 Απριλίου

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Charles Michel και η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ursula von der Leyen παρουσίασαν έναν Ευρωπαϊκό Κοινό Χάρτη Πορείας για την άρση των μέτρων περιορισμού λόγω της πανδημίας COVID-19 και τόνισαν την ανάγκη να ξεκινήσει στρατηγική συζήτηση για το σχέδιο ανάκαμψης κατά τη διάρκεια της τηλεδιάσκεψης των ηγετών στις 23 Απριλίου 2020.

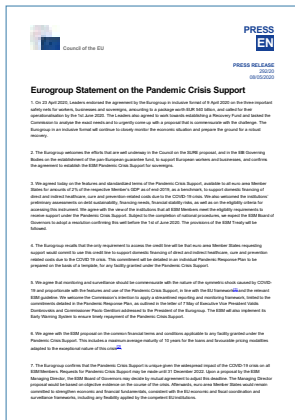
15 Απριλίου

Οι υπουργοί Οικονομίας και Οικονομικών της ΕΕ συζήτησαν την ταχεία εφαρμογή των μέτρων που συμφωνήθηκαν για την αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της COVID-19. Η κροατική Προεδρία ανέλαβε ιδίως να επισπεύσει τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής για ένα προσωρινό μέσο για το μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης (SURE). Οι υπουργοί ενέκριναν δήλωση για τη στήριξη της ευέλικτης εφαρμογής των κανόνων της ΕΕ στον τραπεζικό τομέα, με την οποία καλούν τις τράπεζες να απόσχουν από τη διανομή μερισμάτων.

16 Απριλίου

Το Συμβούλιο ενέκρινε δέσμη μέτρων για την εξασφάλιση πρόσθετης ευελιξίας στη χρήση των διαρθρωτικών ταμείων έτσι ώστε τα κράτη-μέλη να μπορούν να αντιδρούν γρήγορα και αποτελεσματικά στις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της έξαρσης της COVID-19. Χάρη στην Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού+ (CRII+), τα κράτη-μέλη μπορούν να μεταφέρουν χρήματα μεταξύ διαφόρων ταμείων για την κάλυψη των αναγκών τους, οι πόροι μπορούν να ανακατευθυνθούν στις πλέον πληγείσες περιφέρειες, τα κράτη-μέλη μπορούν να ζητήσουν έως το 100% της χρηματοδότησης από τον προϋπολογισμό της ΕΕ μεταξύ της 1ης Ιουλίου 2020 και της 30ής Ιουνίου 2021 για τα προγράμματα που αφορούν τον αντίκτυπο της πανδημίας.

22 Απριλίου

Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ, μέσω βιντεοδιάσκεψης, ενέκριναν τη δέσμη μέτρων που συμφωνήθηκε από την Ευρωομάδα. Η δέσμη απαρτίζεται από τρία δίκτυα ασφαλείας για τους εργαζομένους, τις επιχειρήσεις και τα κράτη-μέλη, ύψους 540 δισεκατομμυρίων ευρώ. Οι ηγέτες ανέθεσαν επίσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει επείγοντως πρόταση για τη σύσταση ταμείου ανάκαμψης. «Το ταμείο αυτό θα είναι επαρκούς μεγέθους και θα απευθύνεται στους τομείς και τα γεωγραφικά μέρη της Ευρώπης που πλήττονται περισσότερο», δήλωσε ο Πρόεδρος Michel. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων επικρότησαν τον Ευρωπαϊκό Κοινό Χάρτη Πορείας για την άρση των μέτρων περιορισμού που έχουν επιβληθεί λόγω της πανδημίας COVID-19.

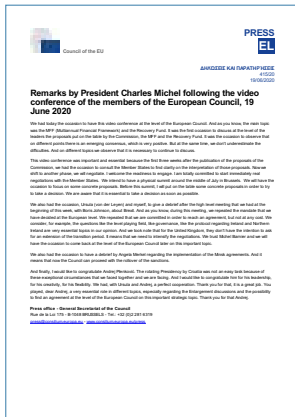
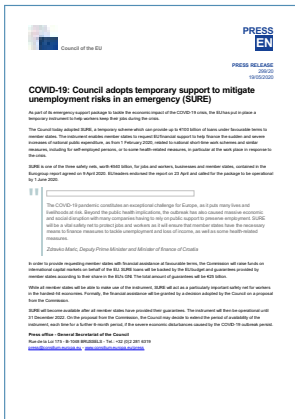
23 Απριλίου

Οι υπουργοί Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της ΕΕ συνεδρίασαν, μέσω βιντεοδιάσκεψης, και εξέτασαν τις επιπτώσεις των δημογραφικών εξελίξεων στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 και τον τρόπο με τον οποίο θα βοηθηθούν οι περιοχές της ΕΕ που χίγονται περισσότερο από τη μείωση του πληθυσμού. Επίσης, τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν, σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, στους τομείς της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής πολιτικής, στο πλαίσιο των προσαρμογών οικονομικής ανάκαμψης.

5 Μαΐου

Η Ευρωομάδα συμφώνησε για τη χορήγηση έκτακτης χρηματοδοτικής στήριξης στις χώρες της Ευρωζώνης. Σύμφωνα με τη σχετική Δήλωση, οι υπουργοί Οικονομικών κατέληξαν σε συμφωνία για τα χαρακτηριστικά και τους τυποποιημένους όρους της πρόσβασης των χωρών της Ευρωζώνης στη στήριξη για την αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM). Τα κράτη-μέλη μπορούν να δανειστούν έως 2% του ΑΕΠ τους για τη χρηματοδότηση άμεσων και έμμεσων δαπανών στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης, της θεραπείας και της πρόληψης λόγω της πανδημίας COVID-19.

8 Μαΐου

Στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων έκτακτης στήριξης για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης COVID-19, η ΕΕ συνέστησε ένα προσωρινό μέσο προκειμένου να βοηθήσει τους εργαζόμενους να διατηρήσουν τις δουλειές τους όσο διαρκεί η κρίση. Το SURE (Μέσο στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης) είναι ένα από τα τρία δίκτυα ασφαλείας, ύψους 540 δισεκατομμυρίων ευρώ, που έχουν συμφωνηθεί από την Ευρωομάδα. Τα κράτη-μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν έως 100 δισεκατομμύρια ευρώ σε δάνεια με ευνοϊκούς όρους, ώστε να μπορέσουν να χρηματοδοτήσουν αιφνίδιες και σοβαρές αυξήσεις των εθνικών δημόσιων δαπανών για την αντιμετώπιση της κρίσης σε συγκεκριμένους τομείς. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συγκεντρώσει κεφάλαια από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές εξ ονόματος της ΕΕ. Τα δάνεια του SURE θα στηρίζονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και από εγγυήσεις των κρατών-μελών, ανάλογα με το μερίδιό τους στο ΑΕΕ της ΕΕ. Το σύνολο των εγγυήσεων θα ανέλθει σε 25 δισεκατομμύρια ευρώ.

19 Μαΐου

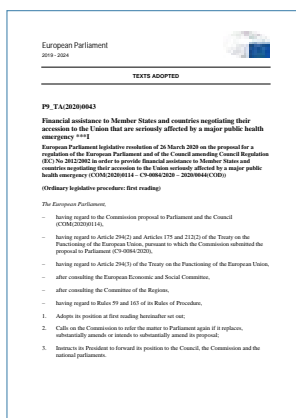
Τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου συνεδρίασαν μέσω βιντεοδιάσκεψης και συζήτησαν για την πρόταση που παρουσίασε στις 27 Μαΐου 2020 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) 2021-2027 και για το Ταμείο Ανάκαμψης για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19.

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου προτίθεται να αρχίσει αμέσως πραγματικές διαπραγματεύσεις με τα κράτη-μέλη και θα συγκαλέσει σύνοδο κορυφής με τη φυσική παρουσία των Μελών του Συμβουλίου στα μέσα Ιουλίου στις Βρυξέλλες. Πριν από τη Σύνοδο ο Πρόεδρος θα παρουσιάσει συγκεκριμένες προτάσεις. «Γνωρίζουμε καλά ότι είναι σημαντικό να ληφθεί απόφαση το ταχύτερο δυνατόν», δήλωσε.

19 Ιουλίου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

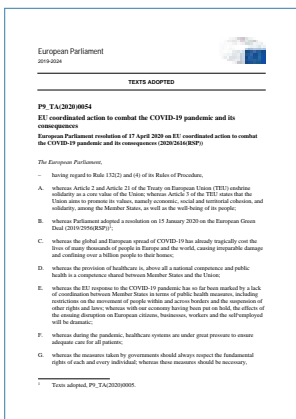

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου David Sassoli σε Δήλωσή του για την COVID-19 επεσήμανε ότι τα μέτρα που ανακοινώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αντιμετώπιση της COVID-19 είναι στη σωστή κατεύθυνση. Επίσης δήλωσε ότι το Κοινοβούλιο δεσμεύεται να εγκρίνει τα συγκεκριμένα μέτρα το συντομότερο δυνατόν.

13 Μαρτίου

Στο πλαίσιο της κοινής ανταπόκρισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην εξάπλωση της COVID-19, τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υιοθέτησαν σχεδόν ομόφωνα τρεις επείγουσες προτάσεις για την αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού. Οι προτάσεις που εγκρίθηκαν αφορούν: (I). Την Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στη διοχέτευση 37 δισεκατομμυρίων ευρώ από τους διαθέσιμους πόρους της ΕΕ το συντομότερο δυνατόν στους πολίτες, τις περιφέρειες και τις χώρες που πλήττονται περισσότερο από την πανδημία του κορωνοϊού. (II). Την επέκταση του πεδίου κάλυψης του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας. Το μέτρο αυτό θα καταστήσει διαθέσιμα 800 εκατομμύρια ευρώ για τις χώρες της Ευρώπης μέσα στο 2020. (III). Την προσωρινή αναστολή των κανόνων της ΕΕ για τα "slots" των αεροδρομίων. Με τον τρόπο αυτό θα σταματήσουν οι αεροπορικές εταιρείες να πραγματοποιούν πτήσεις με άδεια αεροπλάνα όσο διαρκεί η πανδημία.

26 Μαρτίου

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προέβη σε Δήλωση μετά τη συνεδρίαση της Ευρωομάδας, όπου πρότεινε, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία ενός Ταμείου Οικονομικής Ανασυγκρότησης. «Ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι περιορισμένος και δε θα είναι επαρκής. Πρέπει να βρούμε νέους, έκτακτους και αμοιβαίους τρόπους για να εξασφαλίσουμε τη χρηματοδότησή του. Δεν είναι θέμα μόνο αλληλεγγύης μεταξύ μας, αλλά και κοινό συμφέρον όλων μας, λαμβάνοντας υπόψη πόσο βαθύτατα διασυνδεδεμένες είναι οι οικονομίες μας».

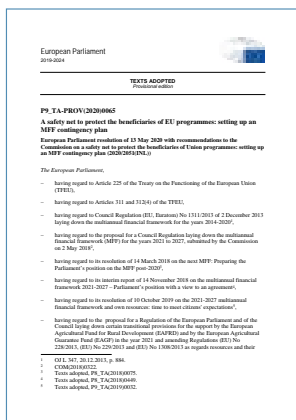
8 Απριλίου

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε με τη διαδικασία του κατεπείγοντος το πακέτο μέτρων της «Πρωτοβουλίας Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού+» (CRII+). Οι προτάσεις που εγκρίθηκαν είναι οι εξής: (I). Στοχευμένα μέτρα για την ευέλικτη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ. (II). Στοχευμένα μέτρα για την ελάφρυνση των επιπτώσεων της πανδημίας στους τομείς της αλιείας και των υδατοκαλλιέργειών. (III). Στοχευμένα μέτρα για τη διασφάλιση της λειτουργίας του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (FEAD).

17 Απριλίου

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε 3,08 δισεκατομμύρια ευρώ βοήθεια από την Ευρωπαϊκή Ένωση στα κράτη-μέλη για την ενίσχυση των συστημάτων υγείας στη διάρκεια της πανδημίας. Η πρωτοβουλία αυτή θα επιτρέψει στην ΕΕ να αγοράσει ιατροφαρμακευτικό εξοπλισμό που χρειάζεται επείγοντως, όπως μάσκες και αναπνευστήρες, να χρηματοδοτήσει τη διασυνοριακή μεταφορά εξοπλισμού και ασθενών, να προσλάβει περισσότερους γιατρούς και νοσηλευτές για την κάλυψη περιοχών που τους χρειάζονται σε όλη την ΕΕ, καθώς και να βοηθήσει τα κράτη-μέλη να κατασκευάσουν κινητές νοσοκομειακές μονάδες.

17 Απριλίου

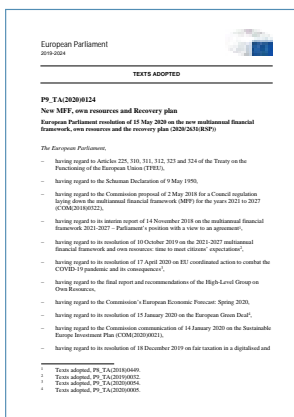

Τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ζήτησαν τη θέσπιση εκτενούς δέσμης μέτρων για τη στήριξη της οικονομίας της ΕΕ μετά την πανδημία, συμπεριλαμβανομένων ομολόγων ανάκαμψης με εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό. Σε Ψήφισμα το Κοινοβούλιο χαιρετίζει τα δημοσιονομικά μέτρα της ΕΕ και την ενίσχυση της ρευστότητας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας. Πέραν όσων έχουν ήδη γίνει, η Ευρώπη χρειάζεται μια εκτενή δέσμη μέτρων για την ανάκαμψη και την ανοικοδόμηση, τα οποία θα χρηματοδοτηθούν με την αύξηση του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ (Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο), από τα υφιστάμενα ταμεία και χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ, καθώς και από «ομόλογα ανάκαμψης» με εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και ο ψηφιακός μετασχηματισμός θα πρέπει να είναι στο επίκεντρο της προσπάθειας επανεκκίνησης της οικονομίας. Τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ζήτησαν επίσης τη θέσπιση ενός μόνιμου ευρωπαϊκού συστήματος ανασφάλισης ανεργίας και τη δημιουργία ενός Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ για τον Κορωνοϊό, ύψους τουλάχιστον 50 δισεκατομμυρίων ευρώ.

17 Απριλίου

Η υφιστάμενη υγειονομική κρίση απαιτεί επιτακτικά να διασφαλιστεί ότι ο νέος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ θα τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2021. Τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υιοθέτησαν Ψήφισμα με το οποίο καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για σχέδιο έκτακτης ανάγκης για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο έως τις 15 Ιουνίου 2020. Τα Μέλη επισημαίνουν ότι το σχέδιο πρέπει να αναθεωρήσει τον προϋπολογισμό στοχεύοντας προσωρινά στην αντιμετώπιση και τον περιορισμό των άμεσων κοινωνικοοικονομικών συνεπειών της πανδημίας COVID-19 και στη στήριξη της ανάκαμψης με την παροχή ευελιξίας και χρηματοδότησης, όπως έγινε ήδη στην εκτέλεση του τρέχοντος προϋπολογισμού.

13 Μαΐου

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με Ψήφισμά του, τονίζει ότι το Ταμείο Ανάκαμψης και Μετασχηματισμού πρέπει να χρηματοδοτηθεί ξεχωριστά από τις υφιστάμενες και επικείμενες πολιτικές της ΕΕ και δεν πρέπει να επηρεάσει τις μακροπρόθεσμες προτεραιότητες και τους στρατηγικούς στόχους, ούτε να οδηγήσει σε μικρότερο ΠΔΠ. Επίσης καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει μια ευρύτατη δέσμη μέτρων ανάκαμψης, σύμφωνα με το ψήφισμα του Κοινοβουλίου της 17ης Απριλίου 2020· ζητεί να χρηματοδοτηθεί το ταμείο ανάκαμψης και μετασχηματισμού μέσω της έκδοσης ομολόγων ανάκαμψης μεγάλης διάρκειας, τα οποία θα έχουν την εγγύηση του προϋπολογισμού της ΕΕ, θα μεγιστοποιούν το περιθώριο ελιγμών και θα υπόκεινται σε ένα σχέδιο αποπληρωμής· υπογραμμίζει ότι το Ταμείο θα αποτελέσει βασική συνιστώσα ενός συνολικού πακέτου, το οποίο θα δώσει ώθηση στις επενδύσεις, ιδίως με την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων, θα έχει ύψος 2 τρισεκατομμύρια ευρώ και θα έχει διάρκεια ανάλογη προς τη διάρκεια των επιπτώσεων της τρέχουσας κρίσης.

15 Μαΐου

Με το βλέμμα στις μελλοντικές γενιές, η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συζήτησε στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τα μέτρα ανάκαμψης ύψους 750 δισεκατομμυρίων ευρώ του αναθεωρημένου μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σε Δήλωσή του μετά την παρουσίαση της δέσμης μέτρων, επεσήμανε ότι «Οι κυβερνήσεις πρέπει να κατανοήσουν τη σοβαρότητα της κατάστασης που αντιμετωπίζουμε. Θέλουμε τη μέγιστη συναίνεση τόσο των κυβερνήσεων, όσο και των πολιτών γύρω από αυτό το εγχείρημα. Το Συμβούλιο δεν πρέπει να υποβάλει πρόταση η οποία θα υποβαθμίζει τη φιλοδοξία αυτού που παρουσίασε η Επιτροπή στο Κοινοβούλιο σήμερα. Πρέπει να υπερασπιστούμε τον ευρωπαϊκό χώρο».

27 Μαΐου

European Parliament
2019-2024

TEXTS ADOPTED
Final version

P9_TA-PROV(2020)0187
Amending Regulation (EU) No 575/2013 and (EU) 2019/875 as regards adjustments in response to the COVID-19 pandemic ***1
European Parliament legislative resolution of 18 June 2020 on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EU) No 575/2013 and (EU) 2019/875 as regards adjustments in response to the COVID-19 pandemic (COM(2020)0118 - C-0122/2020 - 20200606/COD)

(Ordinary legislative procedure: first reading)

The European Parliament,

- having regard to the Commission proposal to Parliament and the Council (COM(2020)0118),
- having regard to Article 294(2) and Article 114 of the Treaty on the Functioning of the European Union, pursuant to which the Commission submitted the proposal to Parliament (C7-0122/2020),
- having regard to Article 294(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union,
- having regard to the opinion of the European Central Bank of 20 May 2020,
- having regard to the opinion of the European Economic and Social Committee of 10 June 2020,
- having regard to the authorisation given by the Council representatives by letter of 10 June 2020 to approve Parliament's position, in accordance with Article 294(4) of the Treaty on the Functioning of the European Union,
- having regard to Rule 59 of its Rules of Procedure,
- having regard to the report of the Committee on Economic and Monetary Affairs (A9-0113/2020),

1. OJ C 180, 29.4.2020, p. 4.
The text published in the Official Journal.

European Parliament
2019-2024

TEXTS ADOPTED
Final version

P9_TA-PROV(2020)0169
Tourism and transport in 2020 and beyond
European Parliament resolution of 17 June 2020 on transport and tourism in 2020 and beyond (2020/2649(RSP))

The European Parliament,

- having regard to Rule 17(2) and (4) of its Rules of Procedure,

A. whereas tourism is a cross-cutting economic activity with a wide-ranging impact on economic growth, employment and social and sustainable development;

B. whereas the tourism sector employs 22.6 million people, equating to 11.2 % of total EU employment, contributed 5.5 % to EU GDP in 2019, helps to promote a balanced regional structure, and has a positive impact on regional development; notes that at least 64 million jobs are at risk in the EU;

C. whereas tourism, and especially recreation, like all human activities, has an impact on the environment, as well as environmental and climate impact with its increased pollution, loss of biodiversity, congestion, infrastructure maintenance costs and rising prices; whereas, however, the sector is committed to accelerating progress towards sustainable tourism development and to ensuring a contribution towards European and international climate goals through initiatives aimed at reducing emissions;

D. whereas tourism consists of a complex value chain of many stakeholders with a direct link to passenger transport activities;

E. whereas the transport, culture and tourism sectors have been the most negatively affected of all major economic sectors by COVID-19, with large-scale unemployment affecting, in particular, seasonal workers and those in vulnerable situations;

F. whereas cultural sites and venues, festivals and museums have been particularly badly hit by the health crisis, which has led to a loss of revenue that threatens their survival and which has to be offset by way of culture;

G. whereas, in assessing the consequences on tourism and transport in 2020 and beyond (COM(2020)0070) and the Tourism and Transport Package on 15 May 2020, the Commission set the first condition for the recovery of the industry of the tourism and transport sectors from the COVID-19 outbreak.

European Parliament
2019-2024

TEXTS ADOPTED
Final version

P9_TA-PROV(2020)0175
Situation in the Schengen area following the Covid-19 outbreak
European Parliament resolution of 19 June 2020 on the situation in the Schengen area following the COVID-19 outbreak (2020/2630(RSP))

The European Parliament,

- having regard to the 30th anniversary of the Schengen Agreement signed on 14 June 1985¹ and the 29th anniversary of the Convention implementing the Schengen Agreement signed on 19 June 1990² and the 20th anniversary of the entry into force of the Schengen Agreement on 26 March 1995;
- having regard to Article 67(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), which provides that the Union must maintain an area of freedom, security and justice, which shall ensure the absence of internal border controls at the frontier;
- having regard to Article 21(1) of the TFEU, which provides that every citizen of the Union must have the right to move and reside freely within the territory of the Member States;
- having regard to the Charter of Fundamental Rights, including Article 47 thereof, which stipulates that every citizen of the Union has the right to move and reside freely within the territory of the Member States;
- having regard to Regulation (EU) 2016/799 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016 on a Visa Code on the rules governing the movement of persons across borders ('Schengen Border Code'), which codified Regulation (EC) No 562/2006³ of the European Parliament and of the Council of 15 March 2006;

The Schengen acquis – Agreement between the Governments of the States of the Benelux Economic Union, the Federal Republic of Germany and the French Republic, on the gradual abolition of checks at their common borders (OJ L 239, 22.9.2005), p. 22.

The Schengen acquis – Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 between the Governments of the States of the Benelux Economic Union, the Federal Republic of Germany and the French Republic on the gradual abolition of checks at their common borders (OJ L 239, 22.9.2005), p. 19.

1 OJ L 21, 23.2.1985, p. 1.

2 OJ L 101, 15.4.2006, p. 1.

Η Σύνοδος της Ολομέλειας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκρινε έκτακτες αλλαγές του Κανονισμού για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις για να διευκολυνθούν προσωρινά οι τράπεζες, ώστε με τη σειρά τους να αυξήσουν τις δανειακές ροές προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά και να απορροφήσουν ζημιές. Με τον τρόπο αυτό θα περιοριστούν οι σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας και των συνεπακόλουθων περιοριστικών μέτρων.

18 Ιουνίου 2020

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενθαρρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει την ιδέα ενός μηχανισμού διαχείρισης κρίσεων για τον τουρισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), προκειμένου να υπάρξει επαρκής και άμεση ανταπόκριση σε οποιαδήποτε μελλοντική πρόκληση παρόμοιου μεγέθους.

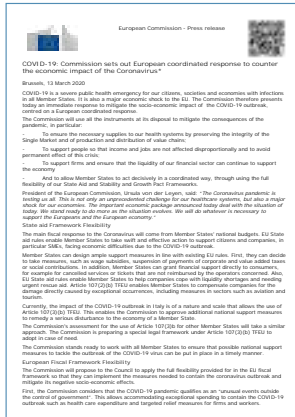
Τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θεωρούν επίσης την κρίση ως μια ιστορική ευκαιρία για να εκσυγχρονιστεί ο τουρισμός στην ΕΕ και να γίνει βιωσιμότερος, π.χ. μέσω τοπικών και αγροτουριστικών πρωτοβουλιών ή του προγραμματισμού διακοπών εκτός τουριστικής σεζόν. Η ΕΕ οφείλει να προωθήει και να πιστοποιεί τουριστικές δράσεις και ταξίδια που είναι φιλικά προς το περιβάλλον, κοινωνικά υπεύθυνα και οικονομικά συμφέροντα.

19 Ιουνίου 2020

Τα Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με Ψήφισμα που υιοθέτησαν, εκφράζουν την ανησυχία τους σχετικά με τους εναπομείναντες εσωτερικούς συννοριακούς ελέγχους στη ζώνη Schengen και τις επιπτώσεις τους σε ανθρώπους και επιχειρήσεις.

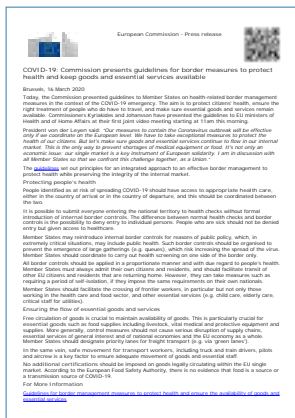
Τονίζουν ότι η γρήγορη και συντονισμένη επιστροφή σε μια πλήρως λειτουργική ζώνη Schengen είναι υπίστην σημασίας προκειμένου αφενός να διατηρηθεί η ελευθερία της μετακίνησης, ένα από τα κυριότερα επιτεύγματα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, αφετέρου να διασφαλιστεί η οικονομική ανάκαμψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά την πανδημία. Τα Μέλη καταδικάζουν οποιαδήποτε μη συντονισμένη, διμερή δράση από μεμονωμένα κράτη-μέλη και υπογραμμίζουν την αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης στο εκ νέου άνοιγμα των συνόρων.

19 Ιουνίου 2020

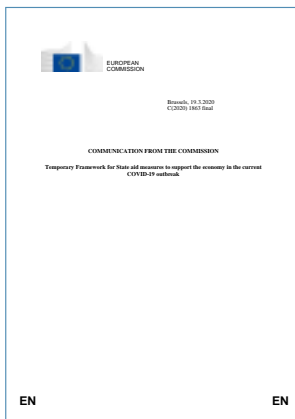
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια άμεση απόκριση για τον μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων από την πανδημία COVID-19. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της για να μετριάσει τις επιπτώσεις και συγκεκριμένα: Για να εξασφαλίσει τις αναγκαίες προμήθειες των συστημάτων υγείας μέσω της διαφύλαξης της ακεραιότητας της ενιαίας αγοράς και της παραγωγής και διανομής των αλυσιδών αξίας. Για να στηρίξει τους ανθρώπους, ώστε το εισόδημα και η απασχόληση να μην επηρεαστούν δυσανάλογα και να αποφευχθούν οι μόνιμες επιπτώσεις αυτής της κρίσης. Για να στηρίξει τις επιχειρήσεις και να διασφαλίσει ότι η ρευστότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα μπορεί να συνεχίσει να στηρίζει την οικονομία. Για να δώσει στα κράτη-μέλη τη δυνατότητα να δρουν με αποφασιστικότητα και συντονισμένα, αξιοποιώντας την πλήρη ευελιξία του πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις και του πλαισίου του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

13 Μαρτίου

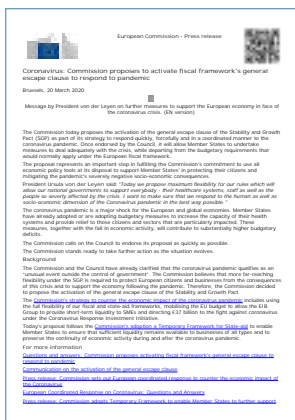
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε κατευθυντήριες γραμμές στα κράτη-μέλη σχετικά με υγειονομικά μέτρα στο πλαίσιο της διαχείρισης των συνόρων. Στόχος είναι να προστατευτεί η υγεία των πολιτών, να διασφαλιστεί η σωστή μεταχείριση των ατόμων που πρέπει να ταξιδέψουν και να εξασφαλιστεί η συνεχής διαθεσιμότητα των βασικών αγαθών και υπηρεσιών. Οι κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν τις αρχές μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την αποτελεσματική διαχείριση των συνόρων, με σκοπό την προστασία της υγείας και την παράλληλη διατήρηση της ακεραιότητας της εσωτερικής αγοράς.

16 Μαρτίου

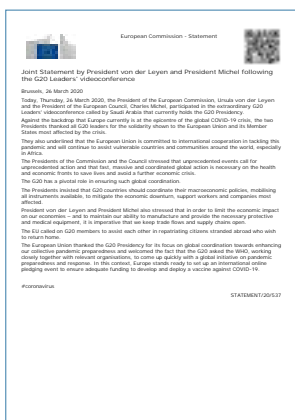
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ένα προσωρινό πλαίσιο που θα δώσει στα κράτη-μέλη τη δυνατότητα να κάνουν χρήση της πλήρους ευελιξίας που προβλέπεται στο πλαίσιο των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, με στόχο τη στήριξη της οικονομίας στη διάρκεια της πανδημίας. Μαζί με πολλά άλλα μέτρα στήριξης, το προσωρινό πλαίσιο επιτρέπει στα κράτη-μέλη να διασφαλίσουν ότι παραμένει διαθέσιμη επαρκής ρευστότητα για τις επιχειρήσεις όλων των ειδών και να διατηρήσουν τη συνέχιση της οικονομικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της έξαρσης της COVID-19 και μετά από αυτήν.

19 Μαρτίου

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής, στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Αφού εγκριθεί από το Συμβούλιο, η πρόταση θα δώσει στα κράτη-μέλη της ΕΕ τη δυνατότητα να λαμβάνουν επαρκή μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης, παρεκκλίνοντας από τις δημοσιονομικές απαιτήσεις που θα ίσχυαν κανονικά βάσει του ευρωπαϊκού δημοσιονομικού πλαισίου. Η πρόταση αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την εκπλήρωση της δέσμευσης της Επιτροπής να χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα οικονομικής πολιτικής που διαθέτει για να στηρίξει τα κράτη-μέλη στην προστασία των πολιτών τους και στο μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας.

20 Μαρτίου

Με Κοινή Δήλωση, μετά τη συμμετοχή τους στην έκτακτη τηλεδιάσκεψη των ηγετών της Ομάδας G20, η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τόνισαν ότι η ΕΕ δεσμεύεται για διεθνή συνεργασία στην αντιμετώπιση της πανδημίας και θα συνεχίσει να βοηθά τις ευάλωτες χώρες και κοινότητες σε όλο τον κόσμο.

26 Μαρτίου

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντείνει περαιτέρω την ανταπόκρισή της στην κρίση της πανδημίας προτείνοντας τη θέσπιση ενός μέσου αλληλεγγύης (SURE), ύψους 100 δισεκατομμυρίων ευρώ, το οποίο θα βοηθήσει τους εργαζόμενους να διατηρήσουν το εισόδημά τους και τις επιχειρήσεις να επιβιώσουν. Επίσης, προτείνει την ανακατεύθυνση όλων των διαθέσιμων διαρθρωτικών ταμείων στην αντιμετώπιση του κορωνοϊού. Οι γεωργοί και οι αλιείς θα λάβουν επίσης στήριξη, όπως και οι άποροι. Όλα αυτά τα μέτρα βασίζονται στον τρέχοντα προϋπολογισμό της ΕΕ και απορροφούν κάθε διαθέσιμο ευρώ.

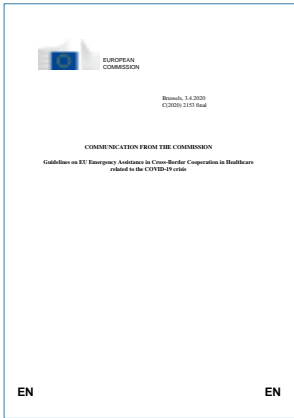
2 Απριλίου

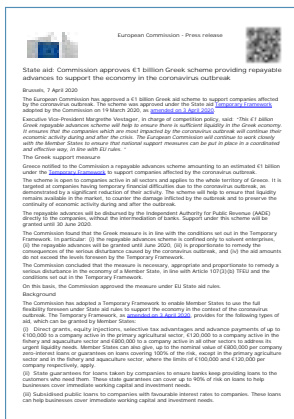
Η πανδημία του κορωνοϊού ασκεί πρωτοφανή και οδυρόμενη πίεση στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης σε όλη την ΕΕ. Για την υποστήριξη και την ενθάρρυνση της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών στο πλαίσιο της υγειονομικής περίθαλψης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε οδηγίες για τα κράτη-μέλη. Η διασυνοριακή συνεργασία μπορεί να βοηθήσει στην αποσυμφόρηση των υπερβολικά επιβαρημένων νοσοκομείων, με τη μεταφορά ασθενών με κορωνοϊό για θεραπεία σε κράτη-μέλη στα οποία υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις στα νοσοκομεία. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει επίσης κράτη-μέλη ή μη κυβερνητικές οργανώσεις για την αποστολή ειδικευμένων ομάδων ιατρικού προσωπικού με σκοπό την παροχή συνδρομής διασυνοριακά.

3 Απριλίου

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποδέσμευσε 1 δισεκατομμύριο ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, ποσό που θα χρησιμεύσει ως εγγύηση για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ). Με τον τρόπο αυτόν το ΕΤαΕ θα μπορεί να εκδίδει ειδικές εγγυήσεις ώστε να παρακινήθούν οι τράπεζες και άλλοι δανειοδότες να εξασφαλίσουν ρευστότητα σε τουλάχιστον 100.000 ευρωπαϊκές ΜΜΕ και μικρές εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης που πλήττονται από τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού, εκτιμώμενου ύψους 8 δισεκατομμυρίων ευρώ.

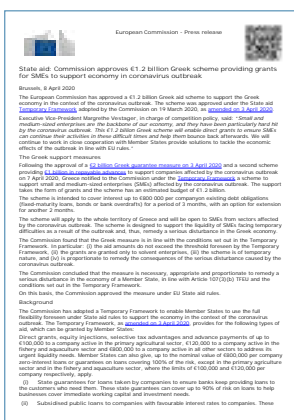
6 Απριλίου

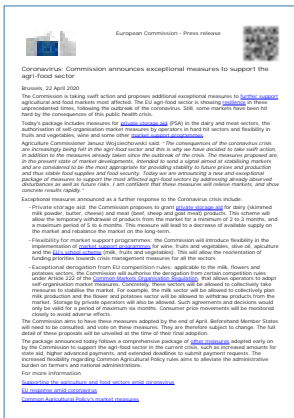
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ελληνικό καθεστώς ενισχύσεων ύψους 1 δισεκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη των επιχειρήσεων που πλήττονται λόγω της έξαρσης του κορωνοϊού. Το καθεστώς εγκρίθηκε βάσει του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις, το οποίο ενέκρινε η Επιτροπή στις 19 Μαρτίου 2020 και τροποποιήθηκε στις 3 Απριλίου 2020. Η Εκτελεστική Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Margrethe Vestager, αρμόδια για την πολιτική ανταγωνισμού, δήλωσε τα εξής: «Το παρόν ελληνικό καθεστώς επιστρεπών προκαταβολών ύψους 1 δισεκατομμυρίων ευρώ θα συμβάλει στην εξασφάλιση επαρκούς ρευστότητας στην ελληνική οικονομία. Διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις που πλήττονται περισσότερο λόγω της έξαρσης του κορωνοϊού θα συνεχίσουν την οικονομική τους δραστηριότητα κατά τη διάρκεια της κρίσης και μετά το τέλος της».

7 Απριλίου

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ελληνικό καθεστώς ενισχύσεων ύψους 1,2 δισεκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο της έξαρσης του κορωνοϊού. Το καθεστώς εγκρίθηκε βάσει του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις, το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 19 Μαρτίου 2020 και τροποποιήθηκε στις 3 Απριλίου 2020. Η Εκτελεστική Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Margrethe Vestager, δήλωσε τα εξής: «Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας μας και έχουν πληγεί ιδιαίτερα από την έξαρση του κορωνοϊού. Αυτό το ελληνικό καθεστώς ύψους 1,2 δισεκατομμυρίων ευρώ θα καταστήσει δυνατή την παροχή άμεσων επιχορηγήσεων, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ΜΜΕ θα μπορέσουν να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς, και θα τις βοηθήσει να ανακάμψουν στη συνέχεια».

8 Απριλίου

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας παρουσίασαν σε Κοινή Ανακοίνωση τα σχέδια για μια σθεναρή και στοχευμένη απάντηση της ΕΕ με σκοπό τη στήριξη των χωρών εταίρων στις προσπάθειές τους να αντιμετωπίσουν την πανδημία του κορωνοϊού. Η συλλογική δράση της ΕΕ θα επικεντρωθεί στην αντιμετώπιση της άμεσης υγειονομικής κρίσης και των συνακόλουθων ανθρωπιστικών αναγκών, την ενίσχυση των συστημάτων υγείας, ύδρευσης και αποχέτευσης των χωρών εταίρων, καθώς και των ικανοτήτων τους –όσον αφορά την έρευνα και την ετοιμότητα– για την αντιμετώπιση της πανδημίας, και τέλος, στην άμβλυση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων. Για την υποστήριξη αυτών των δράσεων, η ΕΕ θα εξασφαλίσει τη χρηματοδοτική στήριξη των χωρών εταίρων με τη χορήγηση ποσού άνω των 15,6 δισεκατομμυρίων ευρώ από τους υφιστάμενους πόρους για την εξωτερική δράση.

8 Απριλίου

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότείνει πρόσθετα έκτακτα μέτρα για την περαιτέρω στήριξη των αγορών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων που πλήττονται περισσότερο λόγω της πανδημίας. Μεταξύ άλλων, συγκαταλέγονται μέτρα για την ενίσχυση της ιδιωτικής αποθεματοποίησης στους τομείς των γαλακτοκομικών προϊόντων και του κρέατος, έγκριση μέτρων παρέμβασης στην αγορά για την αυτοοργάνωση των φορέων εκμετάλλευσης σε τομείς που έχουν δεχθεί σοβαρό πλήγμα και ευελιξία όσον αφορά τα προγράμματα στήριξης της αγοράς οπωροκηπευτικών, της αγοράς οίνου και ορισμένων άλλων αγορών.

22 Απριλίου

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε δέσμη μέτρων για τις τράπεζες ώστε να διευκολυνθεί η χορήγηση δανείων σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στόχος της δέσμης μέτρων είναι να διασφαλιστεί η δυνατότητα των τραπεζών να συνεχίσουν να δανείζουν χρήματα για τη στήριξη της οικονομίας και να συμβάλουν στο μετριασμό του σημαντικού οικονομικού αντικτύπου του κορωνοϊού. Περιλαμβάνει ερμηνευτική ανακοίνωση σχετικά με το λογιστικό πλαίσιο και το πλαίσιο προληπτικής εποπτείας της ΕΕ, καθώς και στοχευμένες βραχυπρόθεσμες τροποποιήσεις των τραπεζικών κανόνων της ΕΕ.

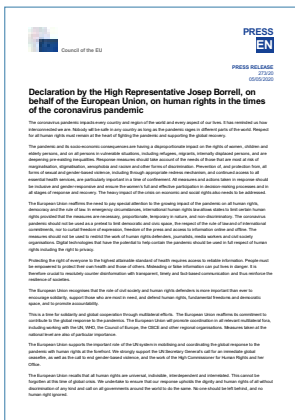
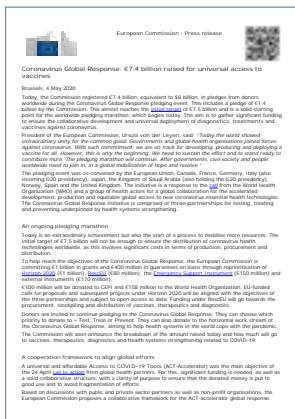
28 Απριλίου

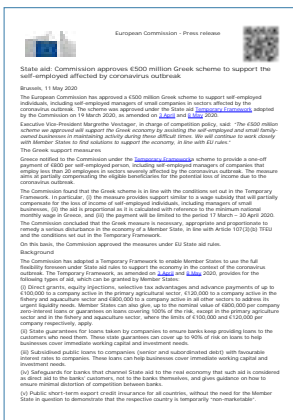
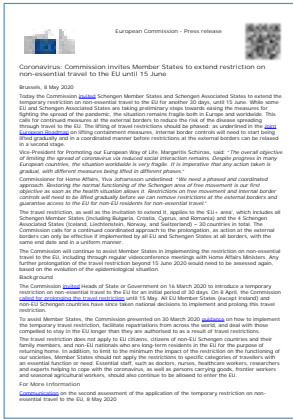
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέγραψε, στη διάρκεια παγκόσμιας διαδικτυακής εκδήλωσης συγκέντρωσης δωρεών, 7,4 δισεκατομμύρια ευρώ για την ανάπτυξη διαγνωστικών εξετάσεων, θεραπειών και εμβολίων για το νέο κορωνοϊό. Η Επιτροπή ανέλαβε δέσμευση για δωρεά ύψους 1,4 δισεκατομμυρίων ευρώ.

4 Μαΐου

Ο Josep Borrell, Υπάτος Εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, στη Δήλωσή του –εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης– για τα ανθρώπινα δικαιώματα τον καιρό της πανδημίας, τόνισε ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις όλο και μεγαλύτερες επιπτώσεις της πανδημίας σε όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου. Βάσει του διεθνούς δικαίου ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, τα κράτη μπορούν να περιορίζουν ορισμένα ανθρώπινα δικαιώματα, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα είναι αναγκαία, αναλογικά, προσωρινά και χωρίς διακρίσεις. Η πανδημία του κορωνοϊού δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως πρόσχημα για τον περιορισμό του χώρου της δημοκρατίας και της κοινωνίας των πολιτών, του σεβασμού του κράτους δικαίου και των διεθνών δεσμεύσεων, ούτε για τον περιορισμό της ελευθερίας έκφρασης, της ελευθεροτυπίας και της πρόσβασης στην πληροφορία εντός και εκτός διαδικτύου.

5 Μαΐου

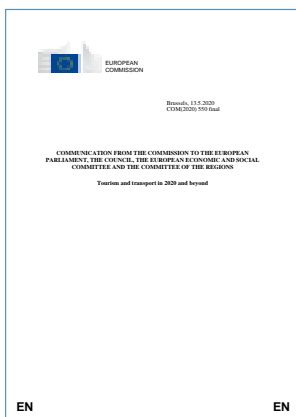

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάλεσε τα κράτη-μέλη του χώρου Schengen και τα συνδεδεμένα κράτη Schengen να παρατείνουν τον προσωρινό περιορισμό των μη αναγκαίων μετακινήσεων προς την ΕΕ για άλλες 30 μέρες, έως τις 15 Ιουνίου. Η άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών θα πρέπει να γίνει σταδιακά. Όπως υπογραμμίζεται στον Ευρωπαϊκό Κοινό Χάρτη Πορείας για την άρση των μέτρων ανάσχεσης της νόσου, οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα θα πρέπει να αρχίσουν να αίρονται σταδιακά και με συντονισμένο τρόπο, προτού καταστεί δυνατή η χαλάρωση των περιορισμών στα εξωτερικά σύνορα σε δεύτερο στάδιο.

8 Μαΐου

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ελληνικό καθεστώς ύψους 500 εκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη των αυτοαπασχολούμενων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων διαχειριστών μικρών επιχειρήσεων, σε τομείς που έχουν πληγεί από την έξαρση του κορωνοϊού. Το καθεστώς εγκρίθηκε βάσει του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις, το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 19 Μαρτίου 2020, όπως τροποποιήθηκε στις 3 Απριλίου και στις 8 Μαΐου 2020. Η Εκτελεστική Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Margrethe Vestager, αρμόδια για την πολιτική ανταγωνισμού, δήλωσε τα εξής: «Το καθεστώς των 500 εκατομμυρίων ευρώ που εγκρίναμε θα στηρίξει την ελληνική οικονομία, βοηθώντας τους αυτοαπασχολούμενους και τις μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις να διατηρήσουν τη δραστηριότητά τους κατά τη διάρκεια αυτής της δύσκολης περιόδου».

11 Μαΐου

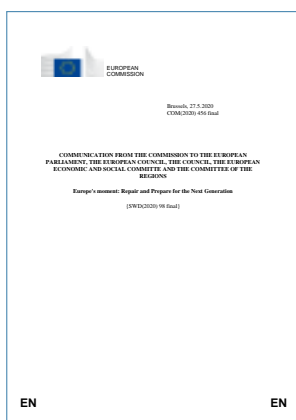
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μία δέσμη κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων για να βοηθήσει τα κράτη-μέλη να άρουν σταδιακά τους ταξιδιωτικούς περιορισμούς και να επιτρέψουν στις τουριστικές επιχειρήσεις να ανοίξουν ξανά, μετά από μήνες απαγορευτικών μέτρων. Μόλις το επιτρέψει η υγειονομική κατάσταση, θα πρέπει να δοθεί στους πολίτες η δυνατότητα να ξαναβρουν τους φίλους και την οικογένειά τους, στη χώρα τους εντός της ΕΕ ή εκτός συνόρων, ενώ θα έχουν ήδη ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα ασφαλείας και προφύλαξης. Η δέσμη μέτρων έχει επίσης ως στόχο να βοηθήσει τον τουριστικό τομέα της ΕΕ, στηρίζοντας τις επιχειρήσεις και διασφαλίζοντας ότι η Ευρώπη θα συνεχίσει να είναι ο νούμερο 1 προορισμός για ταξίδια.

13 Μαΐου

Στο πλαίσιο της Εαρινής Δέσμης του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε ειδικές ανά χώρα συστάσεις, οι οποίες παρέχουν κατευθύνσεις οικονομικής πολιτικής σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της πανδημίας. Οι συστάσεις διαρθρώνονται γύρω από δύο στόχους: Βραχυπρόθεσμα, την άμβλυση των σοβαρών αρνητικών κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού· και βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα, την επίτευξη βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης που θα διευκολύνει την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

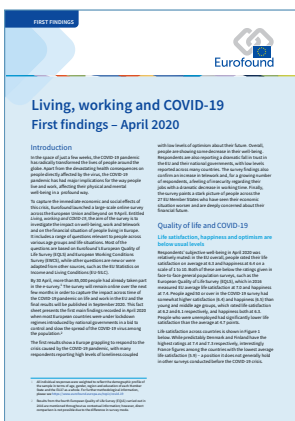
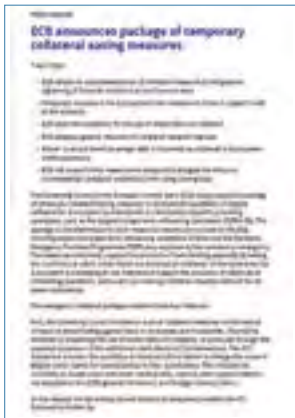
20 Μαΐου

Για να διασφαλιστεί μια ανάκαμψη βιώσιμη, ομοιόμορφη, χωρίς αποκλεισμούς και δίκαιη για όλα τα κράτη-μέλη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τη δημιουργία ενός νέου μέσου ανάκαμψης (Next Generation EU), το οποίο θα ενταχθεί σε έναν ισχυρό, σύγχρονο και ανανεωμένο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ. Το Next Generation EU με ποσό 750 δισεκατομμυρίων ευρώ, καθώς και στοχευμένες ενισχύσεις στον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027, θα αυξήσουν τη συνολική δημοσιονομική δύναμη παρέμβασης του προϋπολογισμού της ΕΕ σε 1,85 τρισεκατομμύρια ευρώ.

27 Μαΐου

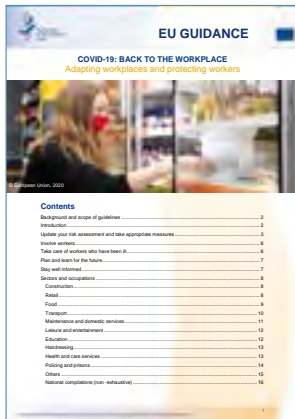
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) υιοθέτησε μια πρωτοφανή δέσμη μέτρων για την άμβλυση της αυστηροποίησης των οικονομικών συνθηκών στην Ευρωζώνη. Η δέσμη μέτρων είναι συμπληρωματική προς άλλα μέτρα που ανακοίνωσε πρόσφατα η ΕΚΤ, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης και του προγράμματος έκτακτης ανάγκης ως απάντηση στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω του νέου κορωνοϊού.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανακοίνωσε πρόσθετες πράξεις μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης για την εξασφάλιση επαρκούς ρευστότητας και ομαλών συνθηκών στην αγορά κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Σε διάστημα μόλις λίγων εβδομάδων, η πανδημία COVID-19 που προκλήθηκε από τον νέο κορωνοϊό άλλαξε ριζικά τις ζωές των ανθρώπων ανά την υφήλιο. Εκτός από τις καταλυτικές επιπτώσεις στην υγεία των ανθρώπων που επλήγησαν από τον ιό, η πανδημία COVID-19 προκάλεσε σημαντικές επιπτώσεις στη ζωή και στην εργασία, καθώς έπληξε καίρια τη σωματική και την ψυχική ευημερία των ανθρώπων. Στις 9 Απριλίου το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) δρομολόγησε μια ευρείας κλίμακας διαδικτυακή έρευνα σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και πέραν αυτής με στόχο την αποτύπωση των άμεσων οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της υγειονομικής κρίσης.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία εξέδωσε Οδηγίες για την επιστροφή στην εργασία στο πλαίσιο της πανδημίας.

Ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημόσιας υγείας κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust) παρουσίασε τη δράση του κατά των εγκληματικών ομάδων στη διάρκεια της κρίσης του κορωνοϊού.

1. Το υλικό που παρατίθεται στο παρόν κεφάλαιο είναι έγγραφα και κείμενα που παρουσιάζονται στους ιστότοπους των θεσμικών Οργάνων και Οργανισμών και Υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU).

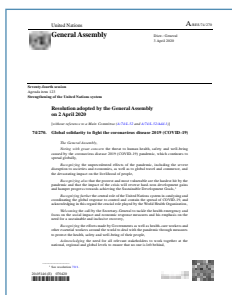
Η επείγουσα αντίδραση της ΕΕ στην επιδημική έξαρση της νόσου COVID-19

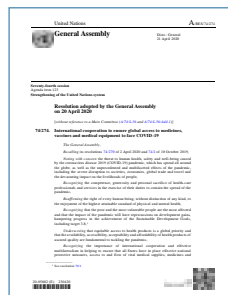
**ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ
ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ**

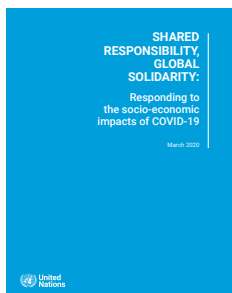
ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ¹

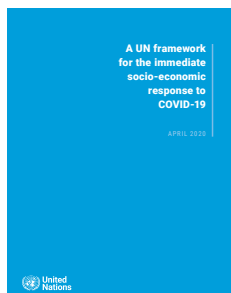
Παγκόσμια αλληλεγγύη για την καταπολέμηση της νόσου COVID-19
Ψήφισμα που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση στις 2 Απριλίου 2020

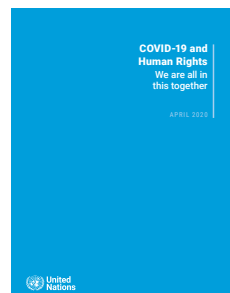
Διεθνής συνεργασία για την εξασφάλιση παγκόσμιας πρόσβασης σε φάρμακα, εμβόλια και ιατρικό εξοπλισμό για την COVID-19
Ψήφισμα που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση στις 20 Απριλίου 2020

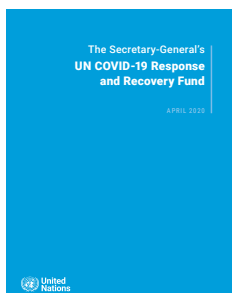
Κοινή Ευθύνη, Παγκόσμια Αλληλεγγύη: Ανταπόκριση στις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της COVID-19
Μάρτιος 2020

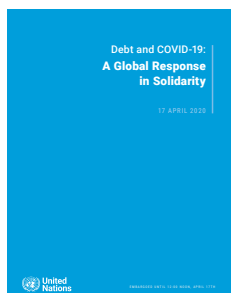
Ένα Πλαίσιο του ΟΗΕ για την άμεση κοινωνικοοικονομική ανταπόκριση στην COVID-19
Απρίλιος 2020

COVID-19 και Ανθρώπινα Δικαιώματα: Είμαστε όλοι μαζί σε αυτό
Απρίλιος 2020

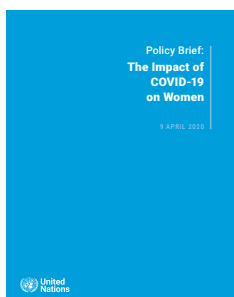
Ταμείο Ανταπόκρισης και Ανάκαμψης του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ
Απρίλιος 2020

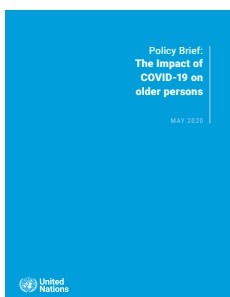
Χρέος και COVID-19: Μια Παγκόσμια Ανταπόκριση στην Αλληλεγγύη
Απρίλιος 2020

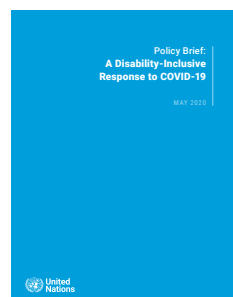
Ο αντίκτυπος της COVID-19 στα παιδιά
Απρίλιος 2020

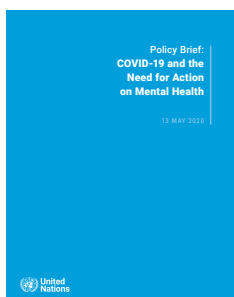
Ο αντίκτυπος της COVID-19 στις γυναίκες
Απρίλιος 2020

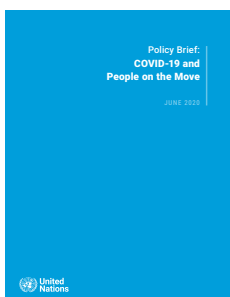
Ο αντίκτυπος της COVID-19 στα ηλικιωμένα άτομα
Μάιος 2020

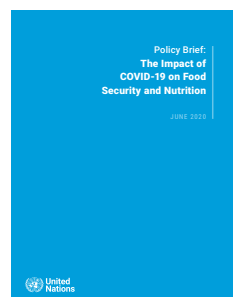
Μια ανταπόκριση που συμπεριλαμβάνει τα άτομα με αναπηρίες στην COVID-19
Μάιος 2020

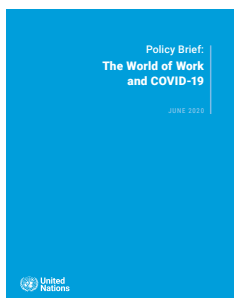
COVID-19 και η ανάγκη δράσης για την ψυχική υγεία
Μάιος 2020

COVID-19 και άνθρωποι σε κίνηση
Ιούνιος 2020

Ο αντίκτυπος της COVID-19 στην επισιτιστική ασφάλεια και τη διατροφή
Ιούνιος 2020

Ο κόσμος της εργασίας και η COVID-19
Ιούνιος 2020

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

COVID-19 και ο κόσμος της εργασίας: Αντίκτυπος και πολιτικοί σχεδιασμοί
Μάρτιος 2020

COVID-19 και ο κόσμος της εργασίας. 2η έκδοση
Απρίλιος 2020

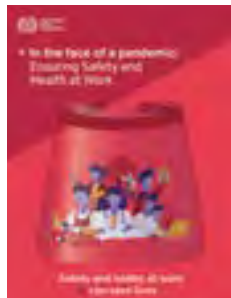

COVID-19 και ο κόσμος της εργασίας. 3η έκδοση
Απρίλιος 2020

Προστασία των μεταναστών εργαζομένων κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19

Απρίλιος 2020

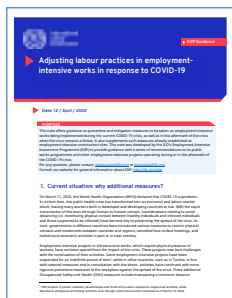
Ενώπιον μιας πανδημίας: Διασφάλιση της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία

Απρίλιος 2020

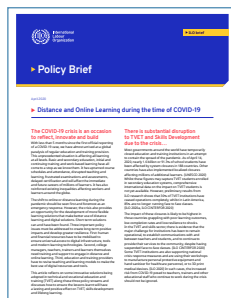
Παρεμβάσεις για την υποστήριξη επιχειρήσεων στη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 και την ανάκαμψη

Απρίλιος 2020

Προσαρμογή των εργασιακών πρακτικών σε εργασίες εντατικής απασχόλησης ως απάντηση στην COVID-19

Απρίλιος 2020

Εξ αποστάσεως και διαδικτυακή μάθηση κατά την περίοδο της COVID-19

Απρίλιος 2020

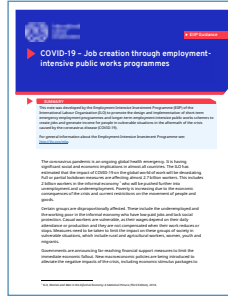

Εργασία από το σπίτι: Ένα πιθανό μέτρο για τον περιορισμό της πανδημίας COVID-19

Απρίλιος 2020

COVID-19 και ο κόσμος της εργασίας. 4η έκδοση
Μάιος 2020

COVID-19: Δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω προγραμμάτων δημοσίων έργων εντατικής απασχόλησης
Μάιος 2020

Η κρίση COVID-19 και η άτυπη οικονομία: Άμεσες απαντήσεις και προκλήσεις πολιτικής
Μάιος 2020

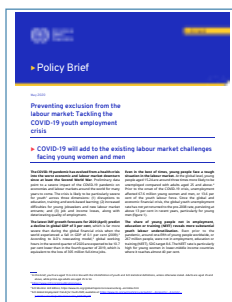
Η ανάγκη του κοινωνικού διαλόγου για την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19
Μάιος 2020

Ένα πλαίσιο πολιτικής για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της κρίσης COVID-19
Μάιος 2020

Ο ρόλος των δημόσιων προγραμμάτων απασχόλησης και των πλάνων εγγυήσεων απασχόλησης στους πολιτικούς σχεδιασμούς για την COVID-19
Μάιος 2020

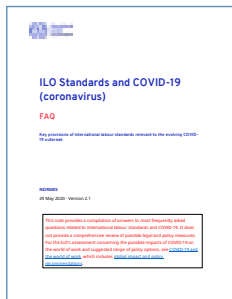
Πρόληψη του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας. Αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 για την απασχόληση των νέων
Μάιος 2020

Μία ασφαλής και υγιής επιστροφή στην εργασία κατά τη διάρκεια της COVID-19
Μάιος 2020

Ασφαλής επιστροφή στην εργασία. Οδηγός για εργοδότες σχετικά με την πρόληψη για την COVID-19
Μάιος 2020

Ερωτήσεις και απαντήσεις για τα πρότυπα της ΔΟΕ και την COVID-19
Μάιος 2020

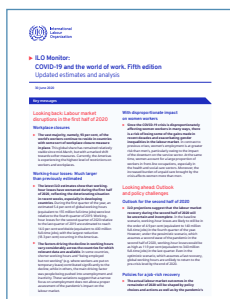
Οι επιπτώσεις της COVID-19 στο εμπόριο και στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού
Ιούνιος 2020

Παροχή στήριξης εισοδήματος και απασχόλησης κατά τη διάρκεια της COVID-19
Ιούνιος 2020

Προστασία των δικαιωμάτων στην εργασία των προσφύγων και άλλων βίαια εκτοπισμένων ατόμων κατά τη διάρκεια της COVID-19
Ιούνιος 2020

COVID-19 και ο κόσμος της εργασίας. 5η έκδοση
Ιούνιος 2020

Παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής της ΔΟΕ για την COVID-19 και τον κόσμο της εργασίας
Ιούλιος 2020

1. Το υλικό που παρατίθεται στο παρόν κεφάλαιο είναι κείμενα και έγγραφα που παρουσιάζονται στους ιστότοπους των Οργάνων και Οργανισμών του ΟΗΕ (UN) και της ΔΟΕ (ILO).

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Όργανα της Ο.Κ.Ε. είναι η Ολομέλεια, με 62 Μέλη από τις τρεις Ομάδες (Εργοδότες - Εργαζόμενοι - Λοιπές Κατηγορίες), η Εκτελεστική Επιτροπή, το Συμβούλιο Προέδρων, ο Πρόεδρος και οι τρεις Αντιπρόεδροι.

Τα μέλη της κάθε Ομάδας ορίζονται από τους εξής φορείς και οργανώσεις:

Ομάδα Εργοδοτών (Α΄ Ομάδα)

Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών

Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος

Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου & Επιχειρηματικότητας

Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

Ελληνική Ένωση Τραπεζών

Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών

Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών

Ομοσπονδία Κατασκευαστών & Οικοδομικών Επιχειρήσεων Ελλάδος

Ομάδα Εργαζομένων (Β΄ Ομάδα)

Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος

Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων

Ομάδα Λοιπών Κατηγοριών (Γ΄ Ομάδα)

Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών

Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος

Συντονιστική Επιτροπή Δικηγόρων

Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

Κεντρική Ένωση Επιμελητριών Ελλάδος

Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας

Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας

Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας

Καταναλωτές

Οργανώσεις προστασίας περιβάλλοντος

Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία

Οργανώσεις για θέματα ισότητας των δύο φύλων

Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας

Ένωση Περιφερειών Ελλάδας

Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολιτεχνών Ελλάδος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αμβρ. Φραντζή 9, 117 43 Αθήνα • Τηλ.: 210 9249510, Fax: 210 9249515
<http://www.oke-esc.eu>, email: sec@oke-esc.eu